

Délibáb

30
FILLÉR

III
ÉVFOLYAM
44. SZÁM

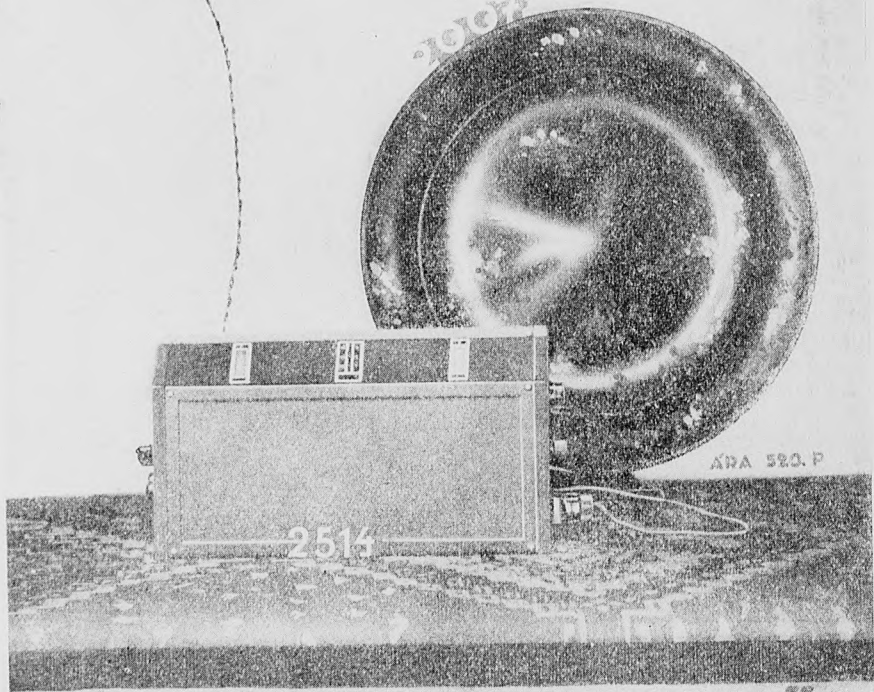
BUDAPEST 1929 NOVEMBER 2

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

PHILIPS RÁDIÓ

MINDEN HÁLÓZATBÓL!

MODERN VEVO'

Délibáb

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 3 P 50 fill., féltévre 7.— pengő. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 30 fillér, Ausztriában 60 Groschen, Csehszlovákiában 3.— korona. Jugoszláviában 6 dinár, Romániában 20 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány ucca 12. Telefon: J. 423—39, J. 423—50.

Crooks Richard, a jelenleg Budapesten tartózkodó neves tenorista

Két szabályt erősített meg „A nagy börtön” fővárosi operettszínházi bemutatója. Az egyik az, hogy fiatal, új írónak nem érdemes darabot írni; a másik, hogy a színházigazgatók mint mindig, úgy most is megbuktak csallhatatlanságukkal. *Lengyel* József színész-író drámája ugyanis még bizonytalan ideig ott porladt volna az igazgatói fiókban, ha véletlenül más darabja is lett volna a színháznak „A nagy börtön”-ön kívül. Kényszerűségből adták elő ezt a darabot és nem azért, mert jónak találták, pedig Len-

gyel József drámája meglepően kitűnő színpadi munka. Nincsenek benne patetikus tirádák, hanem meglevendik előttünk az élet a maga meztelenségében. Hangos, beszélőriportnak nevezhetnénk *Lengyel* drámáját, mert tulajdonképpen csak regisztrálja azokat az eseményeket, amelyek valójában megtörténtek.

Érdekes, hogy *Lengyel* és *Markovits* Rodion együtt szenvedték végig Szibériában a fogság minden keservét és *Lengyel*, akárcsak *Markovits*, az expresszvonat sebességével arrivált be

A hadifoglyok. Balról jobbra: *Déry, Falussy, Molnár, Bánóczy, Papp, Somlár, Deltly, Rubinyi, Nagy, Fenyő, Palásthy, Jávor, Nagy, Ihász, Toronyi, Jalovetzky*
Fővárosi Operettszínház — A nagy börtön (Áldor felv.)

*A hadtjolgylgok bitesája a hazatérő rokkantaktól
Fővárosi Operettszínház — A nagy börtön (Aldor felv.)*

a szürke ismeretlenségéből. A sorsuk közös volt Szibériában és közös a mai Magyarországon. A hadifogolyirodalom tehát új írővel szaporodott, akit méltán sorolhatunk a többiek — a beérkezettek közé.

Mint apróbb-nagyobb üvegdarabok egy hatalmas kaleidoszkópban, úgy kavarnak előttünk a színpadon a visszafojtott indulatok: a honvágy, a keserűség, az örület, a szerelmi vágy, a tehetetlenség, vér, gyűlölet és minden indulat, minden érzés, amelyet egy ember kitermelhet magából. Hadifoglyok. Ki ne érezné magához közel őket, hiszen Magyarországon csak kétféle ember van. Az

Kabos Gyula

Fővárosi Operettszínház — A nagy börtön (Áldor felv.)

egyik, aki végigélte a fogság minden borzalmát, a másik, aki aggódva várta haza a rab-ságban sínylődő apát, testvért, fiút, férjet, rokont vagy ismerőst. Lesznek bizonyosan sokan, akik ráismernek magukra vagy szeretteikre a színpadi figurákban, akik valamennyien húsból és vérből való alakok. Lenkei ezredes, a minden megpróbáltatáson keresztül is kemény katona, dr. Fekete tartalékos hadnagy, a defetista, a gyáva, aki hős lesz, Gönczy százados, a talpig katona, aki mosolyogva néz szembe a halállal, Kovács és Kiss zászlósok, a hadifogság legbetegebb emberei és Orosz Pál hadnagy, aki körül tulajdon-

A kártyaparti. Balról-jobbra: Bánóczy, Molnár, Kabos, Fekete, Falussy, Nagy, Kalla Fővárosi Operettszínház — A nagy börtön (Áldor felv.)

képpe
el ha
szebb
szony
Lenke
mint
az ör
ban.
más e
ben t
vágy
tettel
leves
embe
rosan
hibáz
val. K
és ez
Végre
ron
újbol
ezred
a m
magá
Cs
mege
ves h
hadn
lyesit
ugya
zett,
Geszt
kába
legy
nyuj
mon
Fere
bebi
hogy
rettl
máb
Meg
bos
lése,
hadn
mar
kítá
mélj
Lajo
elbá
részt
igaz
dig,
zász
tök
pro
Min
me
Tib
zad
Gy

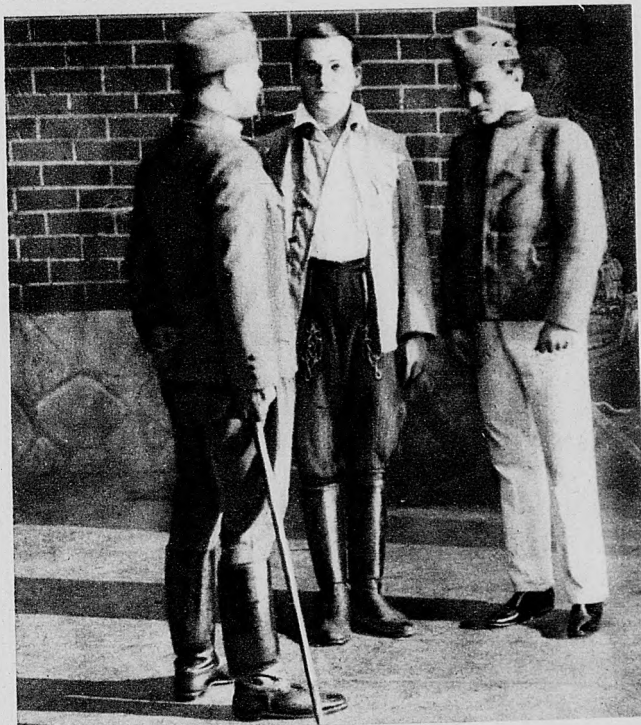
képpen a darab forog. Öt évet tölt el hadifogságban, fiatalságának leg-szebb öt évét. Odahaza menyasz-szony várja, a szép, fiatal Kató, Lenkei ezredes leánya és ő ezalatt, mint a háború egyik hajótöröttje, az örület szélén áll a vágyakozás-ban. És megtörténik az, ami sok más emberrel megtörtént odakint, akik-ben tobzódott a fiatalság és a szerelmi vágy. Lenkei ezredes, aki eddig szere-tettel vigyázott rá, e pillanattól kezdve leveszi a kezét róla és Oroszy Pál annyi ember között magára maradt. Hama-rosan rájön arra, hogy végzetesen hibázott és szakít az eddigi életmódjával. Dolgozni kezd ő is, mint a többiek és ez nagy lelkiert kölcsönöz neki. Végre út a szabadulás órája és a hatá-ron a hazai tragikus hírek hallatára újból egybeforrnak a szívek. Lenkei ezredes megbocsátja Oroszy Pálnak a multat és a vőlegényt hazaviszi magával a leányához.

Csak háptákbán és tisztelve lehet megemlékezni a színpad névtelen és ne-yes hőseiről. Oroszy hadnagy megszemé-lyesítője, Jávor Pál ugyanúgy beérke-zett, mint a szerző. Gesztusaiban, játé-kában, hangjával a legtökéletesebbet nyújtja. Ugyanezt mondhatjuk *Delly* Ferencről, aki újból bebizonyította azt, hogy nem az ope-rettben, hanem drá-mában van a helye. Meglepetés volt *Ka-bos* Gyula szerep-lése, mint *Fekete* hadnagy, aki szívbe-markoló drámai ala-kítást nyújtott. Reméljük, hogy *Ihász* Lajost ezentúl más elbánásban fogják részesíteni a színház-igazgatók, mint ed-dig, mert *Kovács* zászlós szerepében tökéletes színészi produkciót nyújtott. Minden elismerést megérdemel *Rubinyi* Tibor Gönczy szá-zadosa és *Hajnál* György Székely tize-

dese. *Toronyi* Imre, *Fenyő* Aladár, *Radó* Sándor, *Fekete* Pál, *Bánóczy* Dezső, *Molnár* József, *Déry* Hugó, *Kerekes* György, *Fodor* Artur, *Heltai* ra-gyogó bolondja, *Falussy*, *Somlár* Zsigmond, *Kolos* Ernő, *Palásthy* Géza, *Kalla* István, *Jalovetzky* László, *Far-kas* Endre, *Ignáth* Gyula, *Nagy* Pál, *Baló* Elemér, *Mátrai* Sándor, *Zólyomi* Gyula, *Balogh* Béla, *Nagy* Jenő, *Mari-házy* Miklós, *Vukovits* Tibor, *Sipos* Zsigmond, *Répai* Elemér, *Székely* La-jos, *Papp* János, *Pallós* János, *Tarján* György, *Sárosy* Andor, *Bors* Tivadar, *Iványos* Miklós, *Bókai* Ferenc mind-mind megérdemlik a dicséretet.

Végül pedig egy szerény embert kell előrácigálnunk a háttérből, *Bársony* Istvánt, aki csak mint „A nagy börtön” rendezője szerepel a színlapon, pedig *Lengyel* József vele beszélte meg, vele írta meg „A nagy börtön” minden egyes jelenetét. A darab stí-lusos kísérőzenéjét *Nádor* Mihály állí-totta össze és vezényelte.

— i —

Delly Ferenc, *Ihász* Lajos és *Jávor* Pál
Fővárosi Operettszínház — A nagy börtön (Áldor felv.)

PARNAI SZUS

LXXXVIII. Ábrányi Emil

Régi dolog, hogy a nagy emberek, nagy művészek leszármazottjai nem szoktak azon az úton haladni, amelyen elődeik. Azonban minden szabály alól van kivétel és ezt mutatja az Ábrányi-család tagjainak munkássága is. Ábrányi Emil író volt, testvéröccse, id. Ábrányi Cornél a maga idejében népszerű zeneszerző. Ennek fiai, Emil és ifj. Ábrányi Cornél jeles költő és

népszerű író voltak. A költő Ábrányi Emilnek fia, ifj. Ábrányi Emil, aki a nagyapa zeneszerzői tehetségét örökölte.

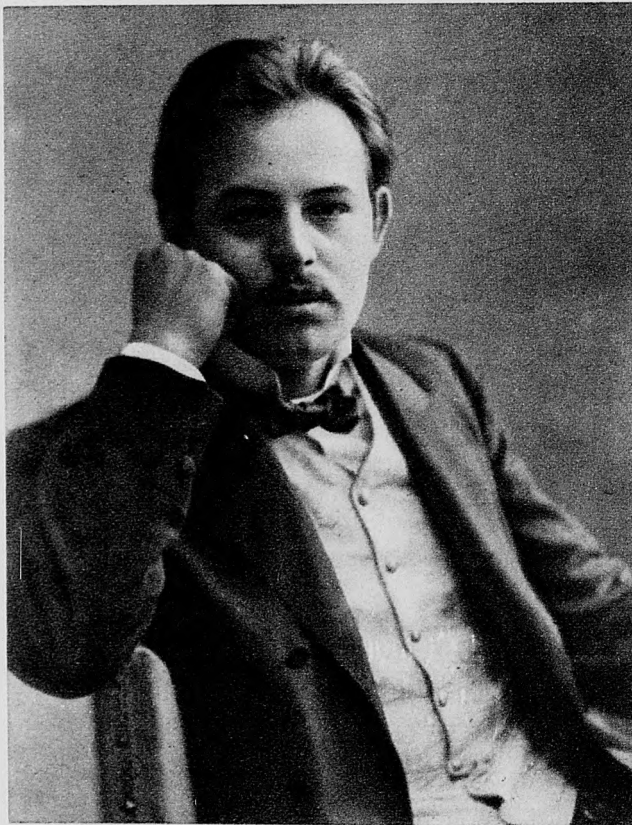
Egyike a legképzettebb muzsikusainknak Ábrányi Emil, akit az utóbbi időben mégis az egész vonalon mellőztek. Ez a mellőzés nem csüggesztette el Ábrányit és megtette azt, amit kevés ember csinált volna az ő helyében. Az *Operaház volt igazgatója, sok opera szerzője,*

element egy kávéházba zenekart dirigálni.

Nagy lelkierőre van szükség egy ilyen elhatározáshoz és úgy látszik Ábrányi Emil nem szűkölködik ebben.

— Már gyermekkoromban rajongtam a muzsika iránt — meséli Ábrányi Emil, — ami valószínűleg nagyapámtól ragadt rám, aki testestől-lelkestől muzsikusember volt. Szüleimnek a Svábhegyen volt a villájuk, a Szigetivilla mellett. Ott élt legkedvesebb kis pajtásom, *Vizváry Mariska*, akivel kettesben koncerteket adtunk, egyszer náluk, másszor nálunk. Ő verseket adott elő, én pedig a zongorán improvizáltam.

Zeneszeretetem később még csak növekedett és a gimnáziumomban az összes zenei funk-

Ábrányi Emil huszonnégy éves korában

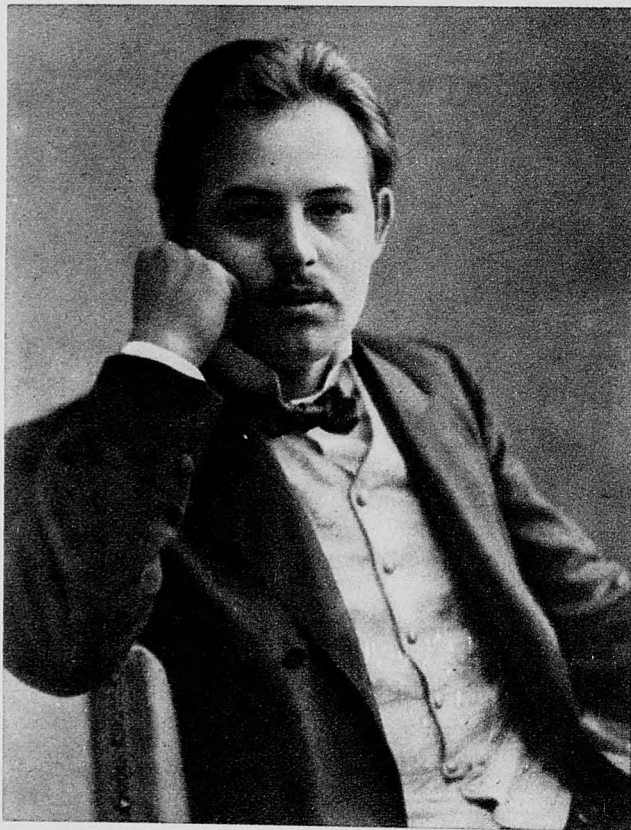
PARNAKESZUS

LXXXVIII. Abrányi Emil

Régi dolog, hogy a nagy emberek, nagy művészek leszármazottjai nem szoktak azon az úton haladni, amelyen elődeik. Azonban minden szabály alól van kivétel és ezt mutatja az *Abrányi*-család tagjainak munkássága is. *Abrányi* Emil író volt, testvéröccse, id. *Abrányi* Cornél a maga idejében népszerű zeneszerző. Ennek fiai, Emil és ifj. *Abrányi* Cornél jeles költő és

népszerű író voltak. A költő Emilnek fia, ifj. *Abrányi* Emil nagyapa zeneszerzői tehetségű költő.

Egyike a legképzettebb műsainknak *Abrányi* Emil, akit az időben mégis az egész vonalon nem tek. Ez a mellőzés nem csüggesztette el *Abrányit* és megtette azt, kevés ember csinált volna az ő helyében. Az *Operaház volt igazgatója* opera szerzője,

Abrányi Emil huszonnégy éves korában

elment egy k... házba zenekart gálni.

Nagy lelkierőre szükség egy il elhatározáshoz úgy látszik *Abrányi* Emil nem szűl ködik ebben.

— Már gyermekkoromban rajongtam a muzsika iránt — meséli *Abrányi* Emil, — ami valószínűen nagyapától ragadt rám, a testestől-lelkestől muzsikusember volt Szüleimnek a Sváby hegyen volt a villáperjük, a Szigetivilláperjük mellett. Ott éltem legkedvesebb kis pajtásom, *Vizváry* Mariska, akivel kettesben koncerteket adtunk, egyszerű náluk, másszor nálunk. Ő verseket adott elő, én pedig a zongorán improvizáltam.

Zeneszeretetem később még csak növekedett és a gimnáziumomban az összes zenei funk-

Hilde Smith, a Tiller-revű tagja (Fotó D'Ora-Benda)

odab

á
l

n
oi
án
al
ár
a
ól
rol
rábry
illa^{per}
vill^{egy}
el^{csi}
kis^{mó}
váry^{tó}
ket-^a)
zer
ná-
ket
dig
oro-

m
sak
a
n az
nk-

Orfeusz

Őszinte dicséret és elismerés az Operaháznak, amely jól tudta, hogy hálátlan feladatra vállalkozik és mégis újra műsorába illesztette Gluck Kristóf lovagnak ünnepélyes dallamokban gazdag, nemesen klasszikus művét, az *Orfeusz-t*, amely természetes őse valamennyi mai zenedrámának. A Gluck-opera közel hatvanéves magyar multja megmutatta már, hogy ez a barok időkben, fejedelmek szórakoztatására készült másfél százados dalmű eseménytelen cselekményével, minden szépsége mellett is egyhangú zenéjével nem tudja lekötni a mai publikum érdeklődését és feljuttva sem számíthat

tartós színpadi életre. Hogy az Operaház mégis előadta, komoly munkával, gondos betanulással, magasabb művészi célok felé törekvéssel mingyárt az évad elején, bizonyítékát nyújtotta olyan teljesítőképessegnek, amely a magyar Operaházat európaivá teszi.

Bizonyos, hogy sokkal sikerültebb lett volna ez a vállalkozás, ha az Operaház nem kíván úttörő lenni az európai operaszínpadokkal szemben, amelyek igen alapos megfontolás alapján erősen megrövidített alakban, számos tekintélyes húzással játsszák az *Orfeusz-t*, mint ahogyan játszotta régebben is az Operaház. A kihagyott

és nem ok nélkül kihagyott részek visszahelyezésén kívül még azzal is megtoldotta most az Operaház a hosszadalmasságot, hogy beleiktatta a műbe azt az apokrif részt, amelyről már régen megállapították, hogy nem is Gluck műve. Közepes olasz zeneszerzőnek, *Bertoni*-nak *Tancred* című operájából való és annak idején, mikor az *Orfeusz-t* Párizsban bemutatták, csak a címszerepet éneklő tenorista jóvoltából került mint betétszám a műbe. Nem kívánatos és felette stílustalan dolog, hogy egy klasszikus opera nyomtatott partitúrájába kézzel leírt betétszámot ragasszanak.

A kitünő előadásnak két női főszereplője van. Az egyik *Basilides Mária*, aki végtelen művészet-

Basilides Mária
Orfeusz — Operaház (Áldor fely.)

Halász Gitta
Orfeusz — Operaház (Áldor felv.)

Sándor Erzsi
Orfeusz — Operaház (Áldor felv.)

tel, komoly stílustudással és énekművészetének érvényrejuttatásával énekli a szeretett Euridike halálán kesergő, alvilági rémekkel viaskodó és szerelmével, dalával halál fölött diadalmaskodó antik hős szerepét. Már csak ezért a pompás produkcióért is fel kellett újítani az Orfeusz előadását. A másik művésznő, személyében láthatatlanul, csak művészi teljesítményével vesz részt az előadásban: *Dohnányiné Galafrés* Elza, aki a karmester és rendező mellett a pantomimmel illusztráló kórus beállításának feladatát vállalta.

Sok évvel ezelőtt, egy jótékony célra rendezett operaházi előadásban színre került *Wormser* régi zenés némajátéka, *A tékozló fiú*, amelynek címszerepében a német beszélő színpadon aratott sok híres és nagy sikere után magyar földre került Galafrés Elza nemcsak színjátszói művészetének, de rendkívüli muzikalitásának is nagyszerű bizonyítékait nyújtotta. Érdeklődéssel várta tehát a közönség, miképpen oldja meg nehéz feladatát ez a nagyszerű zenei érzékű, izig-vérig művész-asszony?

A mozdulatlanságra ítélt kórus helyébe mozgó és mozgással illusztráló balett-kórust tett Dohnányiné Galafrés Elza, aki színpadra kívánta vinni, megjeleníteni Gluck zenében is illusztráló operarészeit. Elgondolása kétségkívül művészi, végtelenül finom és érdekes volt. Az Operaház balettkara azonban, amelynek mozgási skálája még mindig a *Guerra* idejéből ittmaradt és azóta sem fejlődött stílusban gyökerezik, a balett vezetői, akik évtizedek óta ugyanazt ismétlik minden esetben és minden darabban, nem tudták megérteni ezeket a magasabb, nagy muzikalitást és zenei fegyelmezettséget követelő törekvéseket és nem szolgálták Dohnányiné finom és nemes tervét a megvalósításnak azzal a művészi teljességével, amelyet ez a szép koncepció megérdemelt volna. Az első felvonás kórusrészei tökéletesek, megkapó látvány, amikor az alvilág bejáratánál megjelenő Orfeusz előtt szétnyílik az összefogózt eleven karokból fonódó kapu vagy amint régi görög vázák díszítményeire emlékeztető relief-sorban fölvonulnak a siratók Euridike koporsója mellé. Az alvilági rémek tiltó mozdulatainak egyformasága azonban nagy monotóniát visz ebbe a részbe is, az eliziumi kép nagy ballabiléje pedig olyan, mintha már nem is Galafrés Elza készítette volna koreográfiaját.

Dohnányi Ernő művész-feleségének nagy hivatottsága volna arra, hogy megreformálja az egész operaházi balettet. A mozgásművészet új frazeológiáját kellene előbb megtanítania ahhoz, hogy intencióit meg is tudja értetni munkatársaival, akik ma még felemás munkát produkálnak vezetése mellett is. Az Orfeusz szép előadása mutatja, hogy érdemes volna.

Az előadás értéke ifj. *Oláh* Gusztáv díszlete is, amely egyszerű eszközökkel hangsúlyozza a barokk jelleget, festői és hatásos, de külön nagy elismerés illeti azt is, aki a világitást adja: ilyen szépen, ennyi hatással még alig láttunk színpadot megvilágítani. Komoly, értékes munka *Feischer* Antal zenei betanítása és higgadt, stílusos vezénylése is, valamint a fiatal *Rékai* András rendezése. A két kisebb szerepben *Sándor* Erzsi és *Halász* Gitta nyújtotta művészi készségének teljességét a Gluck-opera sok hibája mellett is értékes reprizében. *Cserna* Andor.

Brada Ede és Keresztes Mária
Orfeusz — Operaház (Áldor felv.)

Aki csak egy órát volt francia tanár

— Halló, hát akkor, *Kálmán* bácsi, pontban négykor hozom az új francia tanárt!

— Halló, fiam! Rendben van, csak hozd! Minden rendben lesz!

*

Minden jólnevelt amerikai detektív-regény izgalmas párbeszéddel kezdődik, hogyne szerepelne akkor ennek a történetnek élén is hasonló, mikor a továbbiakban egy ádáz merényletről lesz szó.

Egy merényletről, amelyet egy öszülő hajú, de azért fiatal férfi követett el — hús pesti bakfis ellen...

De térjünk rá a történetre!

Néhány órával az előzményeket jelentő telefonbeszélgetés után két férfi csöngetett be *Rózsahegy* Kálmán színiiskolájának aajtáján. Az egyik az újságíró, a másik pedig a titokzatos ismeretlen volt. *Gaal* Dezső, az iskola titkára fogadott.

— Ez az úr az iskola új francia tanára! — mondtuk — Kálmán

bácsi délelőtt szerződtette a professzort!

Gaal úr már tudott a „tanár úr” érkezéséről. Barátságosan beinvitálta és közölte vele, hogy első óráját akár azonnal is megtarthatja — a lányok már várják.

Benn a nagyteremben ezalatt óriási izgalomban égtek a lányok. A retikülök mélyéről előkerült púderpamacok és rúzsrudacsok szédítő iramban dolgoztak.

Hogyan, új férfi a látóhatáron! Még pedig tanár.

Komolyan és kipirult arccal ültek ott, az ajtó nyílására lesve. Mikor az végre kitérült az új francia tanár előtt, persze, hogy valamennyien úgy tettek, mintha nagybuzgón éppen a jegyzeteiket tanulmányoznák.

De azért természetesen mindegyiknek arra volt legfőbb gondja, hogy lábai előnyösen mutatkozzanak be a tanár úr előtt.

A tanár úr tehát megjött. Érdekes ember, azt meg kell hagyni. Kissé már öszülő haj, a száj mellett két me-

A „tanár úr” előadást tart (Faludi felv.)

Egy kis papírszelet indult el a földön... (Faludi felv.)

reven kimélyült ránc, bizonyítva, hogy gazdája sokat és jól élt, elegáns barna ruha (szabója egészen biztosan Londonban lakik), a gomblyukban a francia becsületrend vörös szalagja — szóval, összesen: egy férfi abból a fajtából, amelyet a pesti bakfis- és színinövendékkörökben „szívdöglesztőnek” neveznek.

— Jaj, de „klassz”! — röppent el beléptekor az önfeladt kiáltás az egyik lány ajkáról.

A tanár úr nem törődött persze a tetszés egyetemes megnyilvánulásával, hanem illő professzoros komolysággal megállt az első széksor szélén és ékes francia nyelven már beszélt is:

— Mademoiselles! Szeretném, ha jó barátok lennének! Persze csak akkor, ha jól viselik magukat és szorgalmasan tanulnak. Talán önök mondják meg, hogy az első órán melyik nagy francia íróról beszéljek?

— Dekobráról, az most úgyis aktuális — jelentkezett egy fitos, kis szőke, akiben a legtöbb vállalkozószellem volt.

— Kiről, kisasszony?

— Dekobráról — válaszolta a leány, majd mikor látta, hogy a tanár úr

csodálkozó arcot vág, maga is elcsodálkozott. — Jé, hát nem tetszik ismerni a Dekobrárt? Az a híres francia író!...

— Ja, a Dekobra — mondta a tanár úr lekicsinylő kézmozdulat kíséretében, — hát az is egy író? Jobban tenné a kisasszony, ha France-ot vagy Moliéret olvasná!

A lányok zúgva ellenkeztek.

— Nem engedjük Dekobrárt! — dörögtek és menten kitör a palotaforradalom, ha a tanár úr nem kér erélyesen csendet.

Az újságíró, aki a hallgatóság padzoraiban észrevétlenül helyet foglalva a világtörténelem krónikását képviselte, a következő pillanatban különös jelenséget figyelt meg.

Az történt ugyanis, hogy amíg a tanár úr La Fontaine meséinek virágos nyelvezetét méltatta, a leghátulsó széksor mentén egy kis papírszelet indult el előre.

— Add tovább! Add tovább! — suttogták a lányok és a kis papírszeletecske végül is mindenkihez elkerült. Gírbegúrba, sebtében odavetett, hegyes lányos betűkkel ez volt rajta a szöveg:

— Lányok, ne hagyjátok magotokat beugratni, hiszen ez nem tanár! Ez a Dekobra maga! Bizony Isten, megismerem! A fényképe megvan nekem otthon!

A kis papírszeletnek óriási hatása lett. A lányok arca mindjobban kipirult és mohó szemekkel itták a prelegáló férfi minden szavát. Most már valamennyien felismerték. Ez a mosoly, a szavaknak és a mozdulatoknak ez a nagyúri eleganciája — tényleg nem is lehet más. A szemükben földöntúli gyönyör ragyogott, Istenem, hogy ezt megérhették, egy szobában lenni valamennyi pesti bakfis álmának koronázatlan királyával!...

És mikor megszólalt a csengő az óra végét jelezve, mint egy ember pattant fel az egész leánysereg. Valamennyi papírlapot szorongatott a kezében.

— Egy autogramot, Mester! — zúdult feléje a sok kérés. A tanár az üldözők elől riadtan hátrált az erkélyre, onnan már nem tudott visszavonulni. Védekezve emelte maga elé a kezét.

— De hölgyeim, önök tévednek, én csak egy egyszerű francia tanár vagyok! Biztosíthatom, összetévesztenek azzal a „hírhedt” íróval!

Hiába volt azonban már minden, a lányokat nem lehetett még egyszer

becsapni. Az ostrom lankadatlanul tartott tovább. A nagy lármára Kálmán bácsi is előkerült az irodából. Mosolyogva nézte a nagy csatát:

— Na, Mester, vesztett! Le van leplezve, adja meg magát!

Mit volt mit tenni, Maurice Dekobrának — mert most már elárulhatjuk, hogy valóban ő volt az új francia tanár — be kellett látnia, hogy Rózsahegyinek van igaza.

— Ezt nem hittem volna! — mondta — dehát beismerem, vesztettem! Ime, a fogadás díja!

Ezzel zsebébe nyúlt és egy skatulya egyiptomi cigarettát nyújtott át az ujságíróknak.

A leányok nem értették az egészet. Meg kellett magyarázni nekik:

— Fogadtunk Dekobra úrral abban, hogy önök felismerik őt vagy sem. Ő azt mondta, hogy ki van zárva. Én az ellenkezőjét állítottam. Ezért jöttünk hát fel ide és ezért találtuk ki az új francia tanár meséjét...

*

Szerkesztő úr, legyen szíves nevemben és a növendékek nevében hirlapilag megköszönni M. Maurice Dekobra francia írónak a cigarettát. Igen jó volt, rögtön eszívttuk a lányokkal...

Ádám László.

Kálmán bácsi mosolyogva nézte a csalát (Faludi felv.)

AKROBAT, OH!

Rivels és társulata november 1-től a
Royal Orfeumban

Újból * színpadra lép * a harmadik * * „Gomba” *

A Városliget egyik eldugott csendes kis uccájában egy kis villában él Gombaszögi Irén — a harmadik és legfiatalabb „Gomba”. A szép, szőke színésznő már évek óta él itt visszavonultan a színpadtól és már mindenki azt hitte, hogy örökre búcsút vett a kulisszák világától. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor néhány nappal ez előtt

Gombaszögi Irént leszerződtette a Nemzeti Színház.

Fölkerestük Gombaszögi Irént villájában, amely olyan pazar és főúri eleganciával van berendezve, hogy a leggyönyörűbb vígszínházi szobadiszlet is a süllyesztőbe bújhat szégyenletében. Gombaszögi Irént csak nagynehezen lehet rábírní arra, hogy végre magáról is beszéljen. A művésznő ugyanis a végtelkéig szerény, ami pedig nem igen hasznos erény a színészet terén. Végre mégis csak abbahagyjuk a színházi események megbeszélését és áttértünk jövevényünk igazi céljára, az intervjúra.

— Azért hagytam abba a színészetet néhány évvel ezelőtt — magyarázza Gombaszögi Irén, — mert nem kaptam nagyobb szerepeket. Tagja voltam egy

Gombaszögi Irén (Fotó Angelo)

színháznak és tagja lehetnék ma is, de nem szerepelteitek. *Nekem pedig szereplésküli szerződés nem kellett.* Eddigi színésznői életem peches volt, amelyet főképpen nevemnek köszönhetek. Rájöttem ugyanis arra, hogy

Pestnek egy kísit sok három Gombaszögi

a színpadokon. Én teljes életemben szerény voltam és ezért csak természetes, hogy lemaradtam. No de se baj, fátyolt borítok a multra és remélem, hogy hátrányomat be tudom hozni.

Tele vagyok ambícióval és hiszem, hogy tudok produkálni én is valamit. Remélem, hogy beváltom azokat a reményeket, amelyeket én fűzök magamhoz. Eddig nem volt alkalmam erre, de talán most sikerül bebizonyítanom, hogy én is meg tudom állni a helyemet a rivalda előtt. Hogy miben lépek fel először a Nemzeti Színházban, azt még nem tudom, mert arról a Londonból most visszaérkező *Hevesi Sándor* fog dönteni a legközelebbi napokban.

Eddig csak egy ízben fordult elő, hogy főszerepet játszottam. Ez akkor történt, amikor *Frida* nővérem a „Sárga lilium” egyik előadását a Magyar Színháznál az utolsó pillanatban lemondta hirtelen rosszullett miatt. Miután más nem volt kéznél, én ugrottam be és játszottam el két este az ő szerepét. Sikereim is volt vele — a Magyar Színház akkori portásánál, akitől valaki megkérdezte, hogy ki játssza este a „Sárga lilium” női főszerepét.

„Gombaszögi Frida betegsége miatt Gombaszögi Irén — válaszolta a derék ember, majd nagysietve biztatóan hozzátette, — *de észre sem venni.*”

Szeretném hinni, hogy a jövőben magasabb fórumok mondanak és írnak majd rólam kritikát, *de talán egy ícipikével jobbat, mint amilyent a Magyar Színház portása mondott annak idején.*

Sz. Ö.

MIT CSINÁL IHÁSZ LAJOS AZ ÖRÖKSÉGÉVEL?

Olvasóink bizonyára olvasták már a lapokból, hogy *Ihász Lajos* örökölt. Váratlanul érte őt az örökség, mert hiszen félig-meddig kitagadottnak érezte magát. Nagybátyja, aki Belgrádban lakott, hozzátartozók és *végrendelet nélkül* hunyt el és így, a törvény értelmében, az egyenes leszármazottak örökölték az elég tekintélyes vagyont.

A boldog örökös éppen az öltözőjében volt, amikor felkerestük. *Női ruhában* ült a tükre előtt. Ő alakítja ugyanis a színház új darabjában azt a zászlozt, aki a fogolytábor színpadán a női szerepeket kreálja.

Ihász Lajos lázas buzgalommal készült erre a szerepére és sugárzó arcán látszik, hogy a szerepén kívül semmi sem érdekli őt ebben a pillanatban.

— Gratulálunk! — nyitottuk rá az ajtót.

— Oh nagyon köszönöm! Nézték a darabot?

— Nem arról akarunk most beszélni, hanem arról, hogy érzi magát új szerepkörében?

— Remekül, csak háromfelvonásos darabban szeretek igazán játszani.

— Nem ezt gondoltuk — a milliárdos szerepkörében.

— Vagy úgy? Nem erre gondoltam és elsősorban nem ennek örülök, hanem annak, hogy megint egész estét betöltő darabban léphetek föl. Az egészet betegségemnek köszönhetem. Minden rosszban van valami jó. Betegségem miatt kimaradtam az *Andrássy úti Színház* új műsorából s mikor felgyógyultam, *Wertheimer* igazgató úr szíves engedelmével — szerepet vállaltam ebben a darabban.

— Utoljára szólítjuk fel, mesélje el, hogyan lett milliárdos. Nem olyan nagy szegény az, ha az ember — örököl.

— Hát... úgy történt, hogy *Molnár Sándor* nevű belgrádi atyafim örökösök nélkül halt meg. Nem szerettem a színészeket az öregúr, amíg élt. Szaktított is minden rokonával, mihelyt megtudta, hogy valamelyik gyerekek a színpályára gravitál. Most mégis furcsa dolog történt. Minden vagyonát

— színészek kapják, mert az összes rokonaiból színész lett időközben. Vagyunk vagy nyolcan.

A vagyon birtokból, házakból és sok mindenféle értékekből áll. Ezeket mi eladatjuk s csak aztán tudjuk pontosan megállapítani, hogy ki milyen összegben részesülhet. Hozzávetőlegesen kétmilliárd lehet a ránk eső rész.

— Szóval kétmilliárdot kap! Ha nem vagyunk indiszkrétek, mennyi gázsija van az *Andrássy úton*?

— Tudom, ezzel azt akarják mondani, hogy én, aki bizony kis gázsista vagyok

— most egészen meg fogok szédülni ennyi pénztől? Hát nem fogok megszedülni. Az életemen egyáltalán nem szándékozom változtatni. Pont az leszek, aki voltam, legföljebb...

— Legföljebb?!...

— Legföljebb egy kicsit bátrabban, biztosabban fogok mozogni akkor, ha egy-egy szerződés aláírásáról vagy pedig egy szerep elfogadásáról van szó.

— Mit vesz a pénzből.

— Nem veszek autót, bár összes barátaim már előre spórolnak erre. Hanem egy szép kis családi házat veszek — a *Hüvösvölgyben*. Ezt azonban rögtön, mert ez nagyon-nagyon régi vágyam.

— Szóval mégsem olyan rossz, ha az ember örököl.

— Tudok sokkal rosszabbat is. De kérem, mit szól ehhez az alakításomhoz.

— Ezt majd elmondjuk lapunk más helyén. A viszontlátásra.

— Viszontlátásra — a családi házamban.
Barna Jenő.

Ihász Lajos

Egy ember, aki felmászott a Turulra

A Terzkörúti Színpad igazgatósága szakított a kabarészínpad hagyományával és legújabb műsorába egy hatképes, hosszabb lélekzetű bohózatot illesztett be. A bohózat szerzői *Nóti Károly* és *Vadnay László*. Hőse egy szegény pénzbeszedő, aki sikkaszt, hogy feleségének új bundát vásárolhasson s amikor rájönnek a sikkasztásra, jó pesti szokás szerint, fölmászik a Turulmadárra, hogy onnan „esetleg” a Dunába ölhesse magát.

A pénzbeszedő fönn van a Turulon és — vár. Várja, nem a döntő pillanatot, amikor leugorhatik, hanem — a tűzoltókat. Azok megérkeznek s lezedik a halálra készülő embert. És itt aztán — mint mondani szokás — egy karriér veszi kezdetét.

A textilgyár vezérigazgatójának színésznek kedvese van. A színésznek nem tud érvényesülni. A textiligazgató azonban lapot is financiroz. A lapnak a szerkesztője kisüti, hogy valami koholt reklámmal kellene híressé tenni a művésznőt — ha azt akarják, hogy érvényesülhessen. Megvan az ötlet. A rendőri riporter betelefonálja a hírt a szerkesztőségbe, mely szerint egy ember öngyilkossági szándékból fölmászott a Turulmadárra. Kész a szenzáció. Elhatározzák, hogy ez az ember a „művésznő iránt való szerelmi bánatában” akart öngyilkosságot elkövetni. Pár száz pengőért bizonyára kapható lesz erre a „kis áldozatra”. mondja a szerkesztő. Behozzák az életuntat a szerkesztőségbe és nyolcszáz pengőért valóban kapható is a szegény pénzbeszedő arra, hogy az „eset” szenzációként tálalja föl a másnap megjelenő lap.

Nagy port vert föl az eset, hogy az egyszerű pénzbeszedő szerelmi bánatában meg akart halni a művésznőért. A pénzbeszedő ugyan a kapott pénzből kiegyenlíti a differenciát a hivatalában, de annál kevésbé tudja megmagyarázni az „eset” feleségének, aki féltékenységi jeleneteket csap s akinek persze a férj nem akarja bevallani a sikkasztást. A vezérigazgató

felesége is ebből az ujsághírből értesül a szörnyű esetről, hogy férjének barátjánője van.

Fejetetejére állított helyzetek után mégis tisztázódik a helyzet. A szegény pénzbeszedőből mondain, jól szituált ember lesz. Közben ugyanis kiderül, hogy hivatali főnöke adósa a textilgyár vezérigazgatójának s éppen ebből az esetből kifolyóan kap moratóriumot, mire a hivatalfőnök társul veszi a pénzbeszedőt stb. stb.

A nem túlságosan eredeti mesét a szerzők kacagató helyzetekkel és viccekkel tölték teli. A pénzbeszedő alakjából *Salamon Béla* pompás figurát csinált.

Ezen a hat képes bohózatban kívül még egy kis tréfa szerepel a műsorban. Egészen közepes értékűek.

A szereplők — a rendes gárda — a szokott jók. A gyászban levő *Rajna Alice* helyett *Gárdonyi Vilma* ugrott be két szerepben. A tehetséges színésznek az egyéniségétől elütő szerepekben is nagyon jól megállotta a helyét. Egy kis *Lőrincz-bohózatban* *Bodó Icán*ak szép sikere volt. (b. i.)

Jó álom rossz poénnel

— Az éjjel azt álmotam, hogy köicsön kértem valakitől ezer pengőt, aki rögtön át is nyújtotta az összeget — meséli Dénes Oszkár.

— Na és ki volt az illető? — kérdi Sik Rezső.

— Képzeld, milyen kutya pechem van — *elfelejtettem*.

Szíves marasztalás

Kürthy Józsefékhez valamelyik este vacsorára volt hivatalos a család egyik régi barátja, aki megérkezésekor odafordult Kürthy kisfiához:

— Hoztam neked egy kiló csokoládét, de csak akkor adom oda, ha majd elmegyek.

— Igazán? — kiáltott fel örömmel a gyerek, — nagyon szépen köszönöm. A *viszontlátásra*.

*Még ott a ház az uccánk szegletén,
A ház, melyben a művész lakott
Kicsit megrozant, nagyon megkopott.
És töröttek már mind az ablakok.*

*Az ablakok, ahol muskátli nyílott,
Ott csavarogtam sok-sok éjen át
Nyurga diák, verselő kis poéta...
De szép is volt az első szerenád.*

*Szerenád! Hogy vajjon gyűjt-e gyertyát
Lestem remegve, égve forró lázban...
És másnap délelőtt földrajzból
Keggyellenül beszekundáztam.*

*Bszekundáztam. Azt mondta a tanár úr
Hogy nevezzem meg Peru székhelyét.
Peru székhelye... Nagyon könnyű kérdés
— Peru székhelye. Tündér ucca hét..*

hallja maga szót?

ne követelőzzön, mert maga nem egy „Diktátor kis-asszony”. Aminek csak örülhet, mert abban az esetben csak nagyon kevesen hallgatnák meg magát. Elmondom én anélkül is azt,

amit e héten tudok a kulisszák világáról.

Mint haditudósító jelentem meg a Király Színház frontján, ahol újból és újból fellángol a harci szenvedély. Nemrégiben könnyű sebesülés érte Dévényi ügyelőt Gaál Franciska részéről. Az ügyelő ugyanis valami egész csekély dolgot elfelejtett és emiatt Gaál Franciska lába az ő irányába lendült, azaz belerúgott Dévényibe. A művésznő még

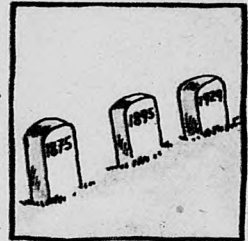
aznap este rájött arra, hogy lába kissé túltelentumos és ötven pengő fájdalomdtjat adott az ügyelőnek. Egyébként kisebbszerű palotafordalom is volt a színházban, mert Lázár Ödön az elmúlt héten jóval nagyobb betűkkel hirdette Gaál Franciskát az ujságokban, mint a többi szereplőket. A „Tommy és társ”-nak főszereplői tiltakozásukat fejezték ki emiatt és

arra hivatkoztak, hogy Rákosi Szidi, a Nemzeti Színház örökös tagja is érdemel legalább ugyanolyan elbírálást, mint az ifjú naiva.

Szerencsére a direktor belátta tévedését és így elmaradtak a további komoly csatározások.

Egyébként a Király Színház már készül az új darabjára, amelynek Coward, az egyik legkitűnőbb angol zeneszerző

szerezte zenéjét. Címe: „Bitter sweat”, amely magyarul „Keserű édesség”-et jelent. Londonban már tavasz óta játszószák nagy sikerrel és novemberben fogja bemutatni Ziegfeld, new-yorki színházában. Érdekessége, hogy a primadonna az első képbén hatvan éves. A második kép ezernyolcszázhetvenötben, a harmadik kép ezernyolcszázkilencvenötben játszódik le és a főszereplő fiatalkori szerelmeit tárgyalja.

Az operetthen nincs táncoskomikus és szubrettszerep,

ami tehát azt bizonyítja, hogy Lázár szakítani akar az operett mai modern formájával. Ő is ahhoz a csoporthoz tartozik, akik azt állítják, hogy a közönségnek nem kellene a mai modern operettek, hanem a nagy zenekaros, romantikus zenéjű darabok. A női főszerepet különben Péchy Erzszi fogja játszani. A darabot Harsányi Zsolt fordította.

Egy kis baj volt az elmúlt héten a Fővárosi Operettszínházban „A nagy börtön” utolsó próbái alatt. Az történt ugyanis, hogy pillanatnyilag nem volt pénz a kasszában és ez igen kelle-

mellen helyzetbe sodorta őket. Az utolsó pillanatban jelentkezett Faldinál Tarján Vilmos és ajánlotta segítségét. A direktor úr az ajánlatot elfogadta és

Tarján Vilmos húszezer pengővel segítette ki a bajbajutott színházat.

Most már remélem nem fog csodálkozni azon, hogy Tarján Vilmost olyan sokszor láthatja a Fővárosi Operettszínházban.

A Magyar Színház is zajos volt az elmúlt héten, ahol tudvalevően „kormányválság” volt. A sikertelen szezonért a direkció Bródi Istvánt okolta, aki viszont azzal védekezett, hogy csak operettel lehet sikert elérni Budapesten, prózai darabbal nem,

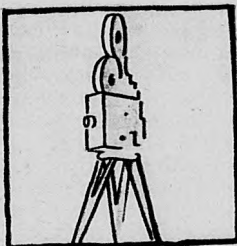

amit ő eleitől fogva mindig hangoztatott. Az igazgatóságnak azonban más a véleménye és éppen ezért kérték fel Pünkösti Andort, hogy vállalja el a Magyar Színház dramaturg-igazgatói állását. Ugyancsak aznap inlétek el a Titkos Ilona-ügyet is. Azt hiszem tudja ugyanis, hogy a Vtg- és a Magyar Színház azon vitalkozott, hogy melyik színházban köteles fellépni a művésznek. A harc mindjobbban kiélekedett, amikor most váratlanul a Magyar Színház igazgatósága engedett. Titokban megsűgom ennek a magyarázatát.

Ugyancsak aznap inlétek el a Titkos Ilona-ügyet is. Azt hiszem tudja ugyanis, hogy a Vtg- és a Magyar Színház azon vitalkozott, hogy melyik színházban köteles fellépni a művésznek. A harc mindjobbban kiélekedett, amikor most váratlanul a Magyar Színház igazgatósága engedett. Titokban megsűgom ennek a magyarázatát.

Titkos Ilona e pillanatban túlságosan drága a Magyar Színház számára

és ez az oka a nagy engedékenységnek. Sacy von Blondelről is van egy hírem a maga számára. A szép számeke film-színész, azt hiszem nem kell magának bemutatnom, hiszen mint írónőt is jól ismerheti leibjournaljából a „Délibáb”-ból.

Sacy von Blondel e héttől kezdve tanárnő lett az egyik filmiskolában.

Hová rohan? Be akar iratkozni a film-művészhez tanítványnak? Maradjon csak nyugodtan. Előbb még elmesélem azt, amit tudok.

Következő hírem Weigand Tiborról szól, aki tudvalevően a Komédiában lép fel most esténként. Egyik legutóbbi fellépésénél, ének száma alatt, az egyik páholyban öt fiatalember ült, akik oly hangosan diskuráltak, hogy már a kö-

zönség is püsszegni kezdett. Weigandot hallatlanul bosszantotta ez az eset és

száma után azonnal provokáltatta a társaság valamennyi tagját.

No csak ne ijedezzen, párbaj mégsem lesz a dologból, mert mind az öt úr bocsánatot kért a fiatal énekestől.

Be kell még számolnom magának arról, hogy a jövő hónapban mutatják be Berlinben a Schauspielhausban a „Diákszeretem” című operettet. Érdekes, hogy

a darab ott is Szilágyi László átdolgozásában kerül színre,

és ez a legfényesebb bizonyíték amellett, hogy a magyar „Diákszeretem” sokkal jobb, mint az eredeti angol.

A múlt szezon óta alig hallottunk valamit Faludi Jenőről, a Magyar Színház volt igazgatójáról, aki igen visszavonult életet él. Amint értesülök róla, Faludi nem akar többet színházal igazgatni, de ennek ellenére mégis a színház közelében akar élni. Éppen ezért

Faludi Jenő színpadi ügynökséget nyit és a jövőben ő lesz az eladó fél, ami ebben a dekonjunkturás világban mindenesetre jobb, mint színházat igazgatni.

Végül megsűgom magának, hogy a fiatal szép színésznek válik a férjétől a férji minden tiltakozása ellenére. A rossz nyelvek szerint

nem a feleségét sajnálja, hanem az eddigi biztos megélhetését.

A művész azonban — hír szerint — igen nobilisan fog viselkedni, mert tarlászdiát biztosít elvált férje számára.

Na még elmondom a viccet és aztán útjára engedem.

Dénes György panaszkodik a háziorvosának:

— Jaj, doktor úr, ha én a karjaimat hátrahajlítom és a kezeimet a vállamig emelve keresztbe teszem, rettenetes fájdalmaim vannak a hátamban.

— Hát hagyja abba ezeket az örült mozdulatokat — tanácsolta az orvos.

— Lehetetlen doktor úr — válaszolja Dénes György, — hogy vegyem fel akkor a kabátomat?

Amikor az igazgató még statista volt...

Szín: Lázár Ödön igazgató szobája a Király Színházban. A falakon fényképek egymás hegyén-hátán. A huszónhat éves Király Színház emlékei. Színlapok régi premiekről, nagy sikeréről. Az íróasztal előtt Lázár Ödön, a „diri”. Arról nevezetes, hogy mindig kiabál, mindig dühös, de akik jól ismerik, tudják, kevés olyan jó ember van a színházak világában, mint ő.

Lázár Ödön

Régi színházi ember, akinek a kisujjában van a színházvezetés minden csinajbinja. Ma, amikor a legtöbb színház olyanok kezében van, akik még egy-két év előtt más, merőben ellentétes foglalkozást űztek, jóleső érzés, ha egy színháznak az élén olyan embert látunk, mint Lázár, aki az egész életét a színháznál, a szín-

házért töltötte el.

— Harmincadik éve dolgozom színháznál — mondja Lázár Ödön. — Ezernyolcszázkilencvenkilencben, huszonnégy éves koromban kezdtem Kassán, ahol az akkor megnyíló színház helyettes igazgatója voltam. Sok idő telt el azóta, sok mindent éltem át és maradt vagy egy zsákra való emlékem. Néhány nappal ezelőtt elhatároztam, hogy kioldozom ezt a zsákot és kiöntöm belőle az emlékeimet. Vagyis

naplóírásba fogtam,

amelyben megírom harmincéves színházi multam minden érdekes epizódját.

Már kora ifjúságomtól kezdve színházrajongó voltam.

Színész szerettem volna lenni

és csak a véletlenül múltott, hogy nem lettem az. Leginkább a Nemzeti Színházba jártam barátaimmal a harmadik emelet, harmadik sorába. Negyven krajcárba került ez a hely és legtöbbször a vacsoránkról mondtunk le, hogy egy-egy előadást megnézhesünk. Sokszor összetalálkoztam itt Hevesi Sándorral, a Nemzeti Színház mostani igazgatójával, akivel a felvonások szünetjében kicseréltük kritikáinkat a darabról, a szereplőkről és a rendezőkről.

Egyszer aztán összeismerkedtünk egy fiatal színinövendékkal. Hallatlanul büszkéek voltunk, hogy végre van egy színházi ismerősünk, aki a Nemzeti Színházban szokott — statisztálni. Ezt a fiatalembert Rózsashegyi Kálmánnak hívják, akinek addig-addig könyörögtünk, amíg beprotezsált bennünket az ügyelőhöz statisztának. A nagy napon én és öt barátom — köztük Szalay Emil, aki akkor még messze volt a doktorátustól — beállítottunk a Nemzeti Színházba, ahol aznap este az „Ember tragédiájá”-t játszották és

felöltöztünk dárdásoknak.

Hallatlan módon még voltunk illetődve, hogy ennyire közelről láthatjuk dédelgetett kedvenceinket és ugyanazon a színpadon járkalhatunk, amelyen ők. Előadás után a húszkrajcáros statisztapénzt valamennyien odaadtuk Havalec főszabónak, aki öltötetett bennünket, mert ezzel is dokumentálni akartuk, hogy mi nem pénzért szerepeltünk Madách színdarabjában.

Azóta sok víz folyt le a Dunán és sok ember tragédiáját éltem át, de az elsőt, a Madáchét még mindig nem felejtettem el. Olyannyira, hogy még most is tudom minden sorát kívülről. Ez az én első és egyetlen szereplésem története — fejezte be a szavait Lázár Ödön.

Dr. Fényes

szakorvos
Rákóczi út 32. I.
em. 1. (Rókussal
szemben) Rendel
egész nap

DIÁKSZERELEM ÓBUDÁN* * *

Nemrégiben levelet hozott a szerkesztőségünkbe a posta, amelyből egy színházjegy, egy főpróbára szóló meghívó és egy színlap hullott ki. Ebben még nem volna semmi különös, hiszen a mai premiérhullásos időben úgyszólván naponta kapunk ilyesmiket. A színlap volt az, amely lekötötte a figyelmünket. Ezen nagy betűkkel

hirdette az óbudai Kiszfaludy Színház igazgatósága, hogy a színház fennállása óta először rendez főpróbát és ez alkalommal a Király Színház újdonságát, a „Diákszerelmet” mutatja be. Talán még ennél is nagyobb betűkkel állt ezen a színlapon, hogy a főpróbán a legelőkelőbb lapok kritikásai is megjelennek. Ez volt az a pont, amelynél elhatároztuk, hogy mégis csak kimegyünk erre az óbudai főpróbára, mert nem lett volna ilendő dolog a direktor urat cserben hagyni.

Be kell vallanunk, hogy csalódtunk, amikor beállítottunk a Kiszfaludy Színházba, mert rajtunk kívül nem jelent meg más attrakció, azaz jobban mondva senkisé nem képviselte az „előkelő fővárosi lapokat”.

— Tész hab i ni g'hört — hallatszott a hátunk mögött a színház előcsarnokában. A jó öreg óbudai habitué azért méltatlankodott így, mert a direktió tíz fillérrel felemelte az utolsó pillanatban a helyáratat a drága kiállítás miatt.

A közönség minden érdeklődése az előadás megkezdése előtt az első sorokra terelődött. A kritikusokat várták és lesték. Amikor az első sorok lassanként megteltek, megkezdődtek a tippelések. Egy öregúr, alighogy eloglalta helyét, csendesesen szundiká-

lásba kezdett. Talán éppen ennek köszönheti, hogy a közönség őt tartotta az egyik kritikusnak. Mások viszont egy fiatalembert tippeltek annak, aki valahogy megérezhette azt, hogy attrakciónak tartják, mert igen kidüllesztett mellette szemlélte a nézőteret. Hirtelen azonban az első emeleti karzatról lekiabált egy idősebb asszonyság:

„Hansl kum her” és ezzel befejeződött a pünkösdi királyság. Ha a közönség nem is, mi találtunk a magunk számára valami érdekes újdonságot. Sohasem láttunk ugyanis annyi kabátot nézőtéren, mint itt. Ennek pedig az a magyarázata, hogy a ruhatár nem kötelező és ezek után azt hisszük, senkisé irigylő az óbudai színház ruhatárosának bevételét.

A közönség azonban talán éppen azért, mert kabátban ül, gyorsabban melegedett fel az előadás alatt, mint odaát Pesten. A „Diákszerelem”-nek határozottan sikere volt Óbudán. A gyors változások ugyan kissé lassan sikerültek, de ennek a közönség legnagyobb része örült, mert ezalatt főpróbát tarthattak szerelmeikkel az operett csókjeleneteiből.

Az előadás különben meglepően jó volt. Figyelemreméltó tehetség M. Molnár Aranka, a színház direktorának, Miklóssynak felesége, aki Gaál Franci szerepét adta. A többiek is úgy, mint Herczeg Tessza, Bodnár Eta, Leviczki, Sugár, Szabó és Latabár jót produkáltak.

A főpróba tehát a siker jegyében folyt le. A tapsból juttatott mindenkinél bőven a telt ház közönsége. „Mein Herz, was willst du noch mehr!” Vagy, hogy stilszerűen a jó óbudaiak nyelvén mondjuk: „Mén Herz woz wüllst tu noch mér!”

M. Molnár Aranka és Leviczky Antal az óbudai „Diákszerelem”-ben (Fotó Rozgonyi)

Fodor László TÉMÁJÁT IRTA MEG EGY BERLINI ÍRÓ

A német színpadok egyik legnagyobb sikere Frank Heller „Grand Hotel” című színdarabja, amelyet tavasszal Pesten is előadnak.

Ennek a vígjátéknak egyik legnagyobb érdekessége, hogy

esupa ismert pesti alak a főszereplő.

Természetesen nem az eredeti nevükön szerepelnek a színlapon, de a darab tartalmából és az alakok karakteréből *mindenkire pontosan rá lehet ismerni.* Éppen ezért, ha nálunk is színrekerül, rendkívül sok mulatságra fog alkalmat adni már magában ez a körülmény is.

A darab főszereplője egy *színésznő*, akiben nem lesz nehéz ráismerni arra a primadonnára, akinek autója és vil-

Adele Weissgram bécsi színésznő
(Fotó D'Ora-Benda)

lája van *s aki ebben a szezonban két színházban játszik.* A férfi főszereplő egy híres *bankár*, aki udvarolt a primadonnának *s akinek az utóbbi időben nem sikerültek a dolgai.* Nagyon fontos szereplője a darabnak az a mondain *ujsgíró*, aki a hármas lapoknál dolgozik *s aki sok darabot fordít.* Egy másik *ujsgíró* is szerepel a darabban, aki ugyancsak ezeknél a lapoknál dolgozik *s arról ismeretes, hogy feltűnően gyöngén öltözködik.* Szerepel még a *másik bankár is, aki híres színésznőt vett el feleségül* *s megszólítása: méltóságos.*

A darab keretében mulatságos epizódok játszódnak le, amelyek mind megtörtént és ismert dolgok a bankárok, a színésznő, az ujságíró életéből. A mulatságos történet színhelye is ismert — a mostani *Dunapalota.* Ide vonulnak fel mind a szereplők, mint ahogy a valóságban is itt fordultak meg leggyakrabban a színdarab hősei.

Ezt a színdarabot *Berlinben* mutatták be először, ahol olyan nagy sikert aratott, hogy a *premiér után megvásárolták az összes német színpadok igazgatói.* A színdarab szerzője, Frank Heller *sohasem volt Magyarországon.* Megkérdezhetné valaki — „akkor hogyan lehet az, hogy esupa ismert pesti alakot vonultat fel darabjában?” A megoldás a következő. Frank Heller megismerkedett a jelenleg Bécsben lakó Fodor László íróval, akitől témát kért színdarabra. *Fodor ezt a témát adta el,* de még a *szcenáriumát is elkészítette.*

Fodor huszonötezer pengőt kapott a témáért és a szcenáriumért.

Nagyon örült, hogy milyen jó üzletet csinált, később azonban kiderült, hogy mégsem csinált olyan jó üzletet, mert ha a témát maga írta volna meg — tekintve az óriási sikert — sokkal többet keresett volna.

Mary
Parner
német
filmszínésznő

Összintén...

Régen nem olvastunk már olyan okos színházi cikket, mint amilyet „Zsolt” írt egyik októberi „Esti levelé”-ben a vidéki bemutatókról. A vidék operettimádatáról s arról, hogy a nagy magyar vidéki városok kultúrsumjúsága nem terjed a komoly prózai mű élvezéséig.

Irodalmi málnaszörp kell a vidéknek, nem a költészet pezsgője.

Van-e, lehet-e valaha közönsége vidéken a kélszemélyes, egy díszlettel játszó Niccodeminek, vagy néhány háromszemélyes Schönhernek, Geraldynak? Nem. Hisz a „prózai” darab csak akkor siker a vidéken, ha operettszerűen van ez is beállítva, mint például a „Noszty-fiú” volt. (Tisztelet egy-két kivételnek.)

Ez az egész dolog pedig nemcsak önmagában véve szomorú tünet, de

különösen kellemetlen a magyar drámairóra,

aki darabjának budapesti előadásai után legtöbbször learatta az összes learathatókat. Nincs hinterlandja. A német, olasz stb. író évekig keres a többi városok előadásaiából. A magyar író Budapest után Bécsben, Berlinben, Prágában és egyebütt igen tekintélyes tantiémekhez juthat, ha sikerül művét elhelyezni — de csak sovány filléreket kap Szegedről, Debrecenből, Pécsről és máshonnan.

Mivel pedig külföldre csak a nemzetközi érdekességű darabokat lehet kihelyezni,

a speciálisan magyar izű és érdekességű színpadiirodalom nem rentábilis, mert Budapest után vége a karriérének.

Ilyen súlyos és messzeható, a magyar drámatrús fejlődését irányító kihatása van annak, hogy a vidéki színházbarájo publikum műpártolása nem terjed túl az operetten s hogy bor, kártya és vendégeskedés közelebb állanak hozzá, mint színház, irodalom és a kor nagy kultúráramlatai és jelenségei. Azt hiszem, sok színházi mártírra és hősré lesz még szükség addig, amíg a magyar vidék szellemi igényeit magasabb fokra lehet emelni.

Sz. D.

Az én hetem *

IRJA KARDOS ISTVÁN *

Péntek

25

Mór

Ma este megvolt a Fővárosi Operettszínházban *Lengyel József A nagy börtön* című drámájának bemutatója. A második felvonás végén tombolóan zajos taps köszöntötte a szereplőket, *Bársony Istvánt*, a rendezőt, a szerzőt és mindenkit, akinek ehhez a darabhoz csak a legkisebb köze is van. Azt mondják a színháziak, hogy a Fővárosi Operettszínház falai talán a *Nótás kapitány* bemutatója óta nem láttak és nem hallottak olyan tapsokat, mint amilyen ott, ma este elhangzott.

Mondom, a siker kimondottan nagy és még csak az sem ront rajta, hogy ez a darab egy másik prózai színházunk igazgatói irodájának íróasztal-fiókjában feküdt *majdnem egy teljes hónapig* anélkül, hogy az igazgatónak eszébe jutott volna a „Nagy börtön”.

Amikor annak idején emiatt meginterpellálták őt, azt felelte:

— *Nem látok a darabban pénzt.*

A másik direktor úgy védekezett:

— *Olvasva nem jó.*

Ez a színház, a Fővárosi Operettszínház viszont nem nyilatkozott, hanem színrehozta a darabot. És ma, most a premiéren beigazolódt, hogy *nemcsak a pénz jó olvasva, hanem a darab is.*

Szombat

26

Dömötör

Egyik operettszínházunknak van egy muzsikusa, aki rendkívül tehetséges, kitűnő ember, csak az az egy nagy hibája van, hogy *nem tud pontos lenni.* Ha a színházban tíz órára írnak ki próbát, alig remélhető, hogy ő tizenegy óra előtt bejön, ha nyolc órákor kezdődik az előadás, többnyire csak úgy kilenc óra felé ül be a zenekarba, hogy belekezdjen a munkába. De éppen azért, mert tehetséges, mert kiváló, mert ha ott van, valósággal lelke a zenekarnak, sok mindent elnéznek neki.

A minap a tízórás próbára tizenkettőkor jött be. Szépen, kényelmesen, urasan. Szó nélkül beült a zenekarba

és játszani kezdett. Gondolatai azonban messze jártak innen, hogy hol, ki tudná megmondani. Bele se nézett az előtte fehérülő kottába, csak játszott, muzsikált lelkesen, emlékezetből.

Egyszerre a karmester, a pulpituson ülő karmester azt veszi észre, hogy a mi zenészünk két-három taktussal előbbre van, mint a zenekar.

Rászól hát szelid humorával:

— *Hiába siet, kedves barátom! Ugy se tudja behozni, amit elmulasztott...*

Vasárnap

27

Szabina

Manapság direktorainknak kétségkívül nincs a legjobb helyzetük. Sok gond nyomja a vállukat, sok baj kerülgeti őket. Nem csoda, ha közülük egyik, meg is mondom kicsoda, *Sebestyén Géza*, a minap így sóhajtott fel:

— *Hej, amikor én még színész voltam.*

A másik direktorról meg az a hír járja, hogy egy rendőri kordonon, amikor át akart menni, a rendőr feltartóztatta:

— *Nem lehet, kérem.*

— *De én színházigazgató vagyok — szólott méltatlankodva az igazgató.*

— *Azt mindenki mondhatja — válaszolt a rendőr.*

— *Ki jön ezzel dicsekedni? — legyintett a direktor.*

Hétfő

28

Simon

Szörnyű baj az, kérem, hogy a közönség, már tudniillik a színházi közönség, a megszokottaktól nemigen tud eltérni. Ha valamibe beleéli magát, nincs hatalom, amely kikalapácsolja belőle. Ha, teszem azt, egy drámai színészt komikus szerepben lát, elkezd sírni, viszont, ha egy komikus színészt drámai szerepben néz meg, hangosan felkacag. Ez már természetesen a színész kétségtelen népszerűségét jelenti, mert csak ahhoz szokik hozzá, akit ismer és akit szeret.

De hát nem erről akarok beszélni, hanem arról, hogy *Radó Sándort*, a

Három, Retto, egy *

Szín: A Sofőr Egyesület elnökének lakása. Pazar berendezés. A falakon az elnök arcképe olajban. Az asztalon egy taximérő, hogy a közönség ellenőrizhesse, mennyit kell fizetnie, amíg egy világhírű szerző darabja befut. Minden oldalról benzinszag. Háttérben hűtő, a kritikusok túlfűtött temperamentuma számára és egy pneumatik, mely helyettük pukkan, ha a darab bevág.

Góth Sándor: Elájulok. Te férjhez mentél?

Makay Margit: Mi az hogy mentem? Egy sofőr leánya nem megy, hanem száguld, röpül...

Góth: Lindbergh?

Makay: Lindbergh már régen nős.

Góth: Az nem akadály. De ha nem Lindbergh, akkor kicsoda? Zeppelin?

Makay: Lejjebb.

Góth: Kaszala András?

Makay: Lejjebb.

Góth: Motorkerékpáros?

Makay: Lejjebb.

Góth: Pesti kocsis?

Makay: Lejjebb.

Góth: Fuvaros?

Makay: Lejjebb.

Góth: Hullaszállító?

Makay: Lejjebb.

Góth: Gróf?

Makay: Stopp!!!

Góth (odavan): Rémess! Mit szól ehhez az én kollégám, ha megtudja? Rögtön válj el a férjedtől.

Makay (rajongással): Szeretem!

Góth: Örült! Egy gróft szeret! Egy közönséges gróft választott férjül. Hátborzongató! De legalább van valami foglalkozása annak a grófnak?

Makay (alig meri kimondani): Bankdirektor...

Góth: Hallatlan! Még hozzá az is! (Hirtelen.) Nem! Nem!! Ezen változtatni kell. Hol van az az ember?

Rajnai (belép): Itt vagyok.

Góth: Nézze, gróf úr, magából em-

bert kell faragnom. Még pedig azonnal. Tud hajtani?

Rajnai: Hajtottam már régen némi hasznot, amikor a vízbe fulltam egy operettben.

Góth: Életében még nem volt kormány mellett?

Rajnai: Mindig Bethlen mellett kerteskedtem.

Góth: Idehallgasson! Hatvan másodperc alatt olyan sofőr lesz magából, mint a pinty. Mert azt, remélem, belátja, hogy mint gróf és pláne, mint vezérigazgató a mi nagystilű életigényeinknek nem tud megfelelni. Irodalomhoz konyit valamit?

Rajnai (dadogva): Sekszpir...

Góth (leinti): Ajvé! Az irodalom Molnár Ferencsel kezdődik. Ha tehát a társaságban irodalomról beszélnek, akkor magának csak annyit kell mondani: Molnár magával ragad...

Rajnai: Hogyan? Hát Molnár is letette a vizsgát?

Góth: Miféle vizsgát?

Rajnai: A sofőrvizsgát. Mert hiszen ön mondta az imént, hogy Molnár magával ragadja az embert...

Góth: Folytassuk. Ki tud legjobban indítani?

Rajnai: Molnár.

Góth: Miért?

Rajnai: Mert ő nemcsak a darabot tudja megindítani, hanem a közönséget is.

Góth: Önhöz most el fog jönni egy szabó, hogy mértéket vegyen és egy orvos, hogy ön mértéket tartson. A szabó lélekzetet kíván öntől kifelé, az orvos lélekzetet befelé. Mit fog ön csinálni egy Molnár-darabban?

Rajnai: Semmit.

Góth: Miért?

Rajnai: Mert a darab cselekménye lélekzetvisszafojtó.

Góth (vállára üt): Kész! Hatvan másodperc alatt embert faragtam magából.

DYMI.

Amiről beszélnek

Multheti számunkban megírtuk, hogy Marton Sándor dr. lefiliatta Orbók Attila „Fiacskám“ című darabjának németországi előadását a Gordon-Verlag-nál, mert nem akarta, hogy ott is megelőzze Fodor László „Bölcsődal“ című darabját és ott is fellángoljon (esetleg Fodor kárára) az a vita, amely a két azonos témájú darab pesti bemutatását kísérte.

Erre a hírünkre dr. Marton Sándor-tól a közetkező levelet kaptuk:

A Délibáb legatolsó, 43. számában egy olyan hír jelent meg Orbók Attila „Fiacskám“ című darabja németországi sorsáról, mely alkalmas arra, hogy az én színpadi kiadói gestióm tekintetében, jogos kritikát hívjon ki. Ennek folytán szó nélkül nem tűrhetem a kérdéses közleményben megjelent valótlan állításokat, miért is kérnem kell, szíveskedjék azon helyreigazításomnak helytadni, hogy nem igaz az, mintha én a „Fiacskám“ németországi előadása élé bármiféle akadályokat gördítenék, sőt ellenkezőleg minden eszközzel annak színrehozatalán buzgólkodom, miről egyidejűleg az ezen sorokat szintén aláíró Orbók Attila szerző úr is tanuskozik.

Készséggel adtunk helyet Marton Sándor dr. levelének, mert az ő jóhiszeműségében nincsen okunk kételkedni. De nekünk önmagunkkal szemben is van kötelességünk. Vigyáznunk kell arra, hogy olvasóközönségünk ne veszítse el a belénk helyezett bizalmát és hitét.

Ez az oka annak, hogy nem állunk meg Marton Sándor dr. levelének leközlésénél, hanem továbbmegyünk egy lépéssel.

Ugyanazon a hasábon, ahol Marton

Sándor levelét közöljük, leszögezzük azt a tényt, hogy

mi láttuk a Gordon-Verlag levelét,

amelyben a „Fiacskám“ szerzőjét értesítette a történekről. Ebben a levélben pedig lényegében

ugyanaz volt, mint amit mi megírtunk.

Nem hisszük, hogy a Gordon-Verlag könnyelműen vádaskodna, de Marton Sándor kimondott szavában sem kételkedünk. Ezért nem gondolhatunk mást, mint hogy Marton Sándor nevével valaki visszaélt a Gordon-Verlagnál. (Orbók Attila véleménye is ez.)

Elvárjuk a megvádolt magyar színpadi ügynökségtől, hogy a levél alapján ragalmazási pert indítson a Gordon-Verlag ellen, hogy a per folyamán kiderüljön, ki volt az, aki nevével visszaélve ilyen kínos helyzetbe hozott egy becsületes magyar vállalatot.

A technika csodája

Ezzel igazán keveset mondunk, mert a képes Sport Hírlap nemcsak a technika csodája, hanem a modern ujságírás legremekebb teljesítménye. A hétfőn korán reggel megjelenő Sport Hírlap nagyszerű rézkarcserű képekben és kitűnő cikkekben számol be a vasárnapi sporteseményekről. A legjobb sportriporterek és a legfürgébb fényképészek készítik a Sport Hírlapot, amely mindössze 20 fillérbe kerül. Hogy milyen olcsó ez a lap, ezt az bizonyítja a legjobban, hogy egy hasonló külföldi képesujság ötször többbe kerül. Rövid idő alatt olyan népszerű lett a képes Sport Hírlap, hogy hétfőn reggel valósággal szétkapkodják.

Mennyit ér * EGY PESTI * SLÁGER? *

Sláger alatt azt a zenét értjük, ami éjjel-nappal hallható. Hol füttyülve, hol dúdolva, énekelve, zenélve — mindegy. Csak az a fontos, hogy hallható. Ennek a hangjaira táncol a bárók közönsége és vall szerelmet a szentimentális lelkű bankfiú.

A sláger tehát népszerű. Éppen ezért kíváncsiak voltunk megtudni, hogy mit hoz a szerzőjének egy ilyen sláger, pénzben kifejezve. Végigjártuk hát a pesti zeneműkiadókat. Mingyárt az első helyen csalódás ért bennünket, azt hittük csupa jókedvű nyilatkozatokat fogunk hallani ezekről a vidám, könnyű kis zenékről és ehelyett annyi baj és panasz zúdult ránk, mintha legalább is a tőzsde kapuját nyitottuk volna ki.

Egy-egy ilyen dal, amely úgynevezett sláger lesz, mennyit hoz a szerzőnek? Erre a kérdésre igen vonakodtak felelni a kiadók — csak hosszas rábeszélés után nyilatkoztak, mikor már sikerült meggyőzni őket, hogy nem az adóhivataltól vagyunk és az egész kérdezősködés nem egy új trükk a jövedelem bevallására.

Felsoroltunk egy pár pesti slágert. Elsősorban is a legismertebbet: a „Pardon szenyórá”-t. Ebből a kottából több mint húszezer példány fogyott el, csak belföldi forgalomban, ami igen jelentős szám, tekintetbe véve, hogy a többi slágerből majdnem egyformán 4—5—6 ezer fogy el. A „Pardon szenyórá”-t külföld részére nem kisebb ember közvetíti, mint Francis Salabert, a legnagyobb francia zeneműkiadó. Ebből a zenéből tehát világsiker lett. Egyelőre maga a szerző sem tudja, hogy mit fog még vele keresni, csak egy biztos, hogy sokat.

„Csak tavasz ne jönné sohasem”, ebből nyolcezer példány fogyott el. „Budán” négyezer, „Elfelejt” ötezer, „Akácvirág” háromezer, „Tarka lepke” ötezer, „Kicsi jalusi ház” háromezer, „Az a Helén” háromezer, „Harminckettes baka vagyok én” nyolcezer, „Kié vagy, mond kité vagy” hatezer, „Holdszugár” ötezer, „Éppen csak a szívem fáj”, az „Aranymadár” című Zerkovitz-operett új betétdalából há-

romezer, „Ma este babám a fasorba megyünk” négyezer, „Gyöngyvirág” háromezer, „Ibolyák” nyolcezer példányban fogyott el.

Hamarjában csak ezeket soroltuk fel, de nehogy a szerzők megsértődjenek, még sok sláger van ezeken kívül is, sőt olyan is van, amiből ezer példány fogyott el és még se lett ismert. Így Erdős Béla egyik tangója is, a „Holdas éj”.

E felsorolás után egy kis szorzással könnyen kiszámíthatjuk, hogy a szerzők mennyit kerestek. A szerzők a kotta után 20 percentet kapnak. Egy kotta ára 2 pengő, tehát ezer darab után 400 pengőt. (Nem olyan jó üzlet, mert amíg egy kotta eljut odáig, de hagyjuk.)

A gramofónlemez-eladás elég jól jövedelmez, mert nem tekintve a kivitelt, csak magában az országban kb. másfél millió darab fogy el csupán a hazai lemezekből. Tekintve, hogy egy lemez ára 7 pengő, ez az eladás kb. 11 milliós forgalmat jelent.

A magyar nóták a jazz-el szemben héttérbe szorultak. A szerzők az utóbbi időben nem írtak magyar nótákat. Nem volt érdemes egész mostanáig. De most elkezdődik a magyar nóta renaissanceja. A magyar nóta újra kell az embereknek. Egy kicsit mindenki megunta a jazzt. Legalább is ezt igazolja László Imre sikere, akinek dalából, a „Száz szál piros rózsából” hatezer példány fogyott el. A magyar nóta jövőjét a rádió készítette elő. A rádióval elértük azt, hogy cikk lett a magyar zene, mert ez a külföldön valami újat, valami speciálisat jelent. Meglepő, de így van, — a legtöbb magyar nóta külföldön fogy el.

Öszegezve tehát, hogy mit kerestek a pesti slágerek, kijelenthetjük, hogy egy-két szerencsés kivételtől eltekintve — nem sokat. Itten a szerzők nem lesznek gazdagok egy-egy dalból. Pest hű marad önmagához, nem tudja, de nem is veszi át a külföldi méreteket.

Jam—

Harry Belfordot, a fiatal detektívet a Scotland Yardban nevezték el „százszeműnek”. Ezt meg is érdemelte, mert kétségtelenül nagy nyomozó-tehetség volt, aki úgy igazodott el a legbonyodalmasabb bűnügyekben, mintha csakugyan száz szeme lett volna.

Most azonban, hogy kertészházának dolgozószobájában ült, arcát töprengőn a tenyerébe süllyesztve, csak két szeme volt szegény fejének.

És az is milyen siralmas állapotban! Sötét karikák övezték azokat; szegélyük a virrasztástól vöröslött és az a, máskor derűs és bátor nézésű két szem mintha most könnyben úszott volna.

Arca is meg volt viselve. A kimerültség ölmosodott azon és szemöldökei gyakran idegesen rándultak meg lelkének fojtott izgalmában.

Olyan két nap és két éjszaka volt mögötte, hogy szerencséjére nem volt száz szeme.

Mert szörnyű volna az — belátják ezt önök, — ha száz szemet nem tudna behúnyni vergődve töltött éjszakáinak virrasztásában és százzal kutatva sem tudná tetten érni a settengő, gonosz árnyékokat, amelyek belopakodtak életébe és otthona körül leskelődnek, hogy a boldogságát elrabolják és koldusabbá tegyék őt az országutak csavargóinál.

A dolog csakugyan nem ment babra. Balszerencséje tegnapelőtt kezdődött

és vívódásait az az ötszáz darab arany okozta, amelyet Workington bankártól kapott külön jutalmul azért, mert öt nap alatt visszaszerezte a tolvajtól a bankár feleségének gyöngygyakékét, amely nagyon kényes körülmények közt tűnt el a Buckingham-streeti palotából.

Kemény munka volt e diszkrét háterű és agyafúrtan végrehajtott bűnügy kibogozása és egyszersmint a Százszemű zsenialitásának egyik legszebb, legtökéletesebb eredménye.

Ezért érezte százszorosan kegyetlennek, hogy munkájának e nagy örömet és boldog terveket ébresztő gyümölcésével mérgezte meg életét a sors.

Az ötszáz aranyat egészen meglepetésszerűen maga mr. Workington hozta ajándékba a detektívnek és Harry Belford ezt a ragyogó kincset az íróasztalán álló tengeri kagyló tányérjába öntötte akkor, mert felesége, a bronzhajú Lucy nem volt otthon.

Próbán volt a színháznál, ahol a segédszínésznőknek csillogást és hírnevet nem, csak biztos kenyeret hozó szerepkörét töltötte be egyszerű lényének természetes bájával.

Lucy tehát nem volt otthon és a szekrények kulcsát magával vitte.

Ezért került az ötszáz arany a fióktalan íróasztalon a tengeri kagylóba, ahol egyébként — a Százszemű legszentebb hite szerint — semmi veszély nem fenyegette. Erre a biztonságot

tájékra évtizedek óta nem jutott el semmi London bűnradatából, ahogy ezt a Cottage-negyed őslakóitól hallotta a detektív és mindezt zavartalan és boldog házasesetük alatt maga a Százszemű is lapasztalta.

Megbízhatott tehát hajlékának falában és egyszerű záraikkal őrt álló ajtajainak hűségében, amint hogy teljes hízalom honolt szívében egészen máig ez otthon házi tündérében, aki egyáltalán nem tartozott a világvárosi színpadok „démonjai” közé.

Régi színészcsaládból származott Lucy, akit nem holmi sóvár és bódult lúz hajsolt a színház festett világába, hanem az a hagyományos családi józan belátás, hogy ugyanott legkönnyebb megkeresni a kenyerét, ahol apja, anyja, sőt nagyapja is már megkereste azt.

Harry Belford el volt ugyan tökélve arra, hogy amint a javarészt hitelbe vett családi ház terheit letörlesztik, rábíra majd az asszonyát a színpad elhagyására.

De egyelőre bőven akadt helye az asszony fizetésének is a fészekrakás kiadásai miatt és mert házasi életük első három évében nem jelent meg házuknál az a kis kardalos, aki máról holnapra *direktorrá* szokott lenni az otthon intím színházában — minden maradt a régiben.

Talán azért is, mert a detektív kószáló foglalkozása nem tűrt meg szigorú házi rendet. A lunch és az ebéd idejét fixírozni például bajos az ilyen háztartásokban.

Lucy tehát nem bontotta föl szerződését, Harry Belford járt a dolgai után a bűnök sikátoraiban és késő esténként, ha szabad volt, hevenyészve készült vacsorák fogyasztása közben váltották mindig ambróziás csókjaikat, vagy összebújtak a színház közelében valamely művész-kocsmában. Szerelmesen, boldogan, igénytelenül mindig friss zamatú szerelmükkel, amelyet változatossá tett kalandos melléküzéletek.

Ez az élet derűs volt, tavaszi verőfényben intím hangulatoktól illatos és új szomjúságokat ébresztőn kívánatos.

Mint a romantika maga, olyan volt ez az élet.

Mi hozta hát ezt a borút, amely Harry Belfordot éjszakai árnyékba

borította és a kínok csapdájába ejtette?

Az ötszáz arany idézte fel a végzetet és a körülötte szövődni kezdő bűnügyi misztikum.

Az az ötszáz arany, amely tegnap 495 volt csupán, ma pedig már négyszázhetvenkilencre olvadt a tengeri kagyló tégelyében.

Ez a titokzatosan elpárolgó arany okozta a Százszemű lelkében az éjszákát, mert hiszen annak volt ez a bizonyítéka, hogy ebbe a holdog hajlékba belopakodott a bűn. És pedig az a teljesen vak bűn, mely ostobán dézsmálja meg a kagylóban sárga csillogással kínálkozó *csalétkel*, holott nyilvánvaló, hogy lépen kell ragadnia, mert lehetetlen, hogy az aranyak gazdája rá ne jöjjön, hogy kincsét megdezsmálja.

Mínt hogy pedig ez a kárvallott — akit a rejtelmes tolvaj ily kicsinyeskedően, *részletekben* lop meg — London egyik legügyesebb detektívje, kétségtelen, hogy le fogja leplezni és le is fogja fűlelni ezt a különös tolvajt, akinek lopási szenvedélye van, mely éppen olyan vak, mint a — *szerelmem*.

Igen! Ezen a rózsaszínű szőn volt a fekete hangsúly.

Ezen a nyomozó-gondolaton fejlődött ki az, hogy Harry Belford szívébe karvaly-karmok vágtak és felébresztették benne a zöldszemű szörnyeteget, amelynek létezését is a saját idilli életébe beletörésének lehetőségét a boldog szerelmek diadalmas fölényével képtelenségnek tartotta a Százszemű.

A gyanú fölébredt. Azt elalattani, vagy gondolatainak köréből száműzni nem volt képes többé.

És ez a gyanú, mely a logika egyenes útján tört előre, *Lucyra mutatott*, bár mily szörnyű volt is ez a helyzet a Százszemű számára.

Vendégek nem jártak hozzájuk és idegenek sem fordultak meg soha a házában, amelyben kívülük csak Lea lakott, Lucy öreg dajkája. Ez az istenes matróna több mint harminc éve állott Lucy családjának szolgálatában. Sokkal inkább családtag volt, mint eseléd. Igényei és szenvedélyei nem voltak az öreg nőnek és rokonai sem, akiknek valami anyagi baja rácsabíthatta volna Leát, hogy segíteni akarva rajtuk — lopjon.

Ő szokta kinyitni a kerti ajtót, ha szállítók jöttek s ott a kapuban vette

Másnap reggel jött haza . . .

át a csomagokat csak úgy, mint a levélhordótól a család postáját.

A tavaszi záporoktól felázott kertet tegnap is, ma is hiába kutatta át Harry Belford. Semmi nyom nem árulkodott arról, mintha a kerítésen át valami tolvaj belopakodott volna a házba.

S az aranyakat mégis már két ízben egészen ostoba módon megdézsmálva találta.

Ki lehetett hát a tettes ?

Lucy ?

Szörnyűség ! . . .

De miért követte el ezt a szörnyűt ?

Valaki kedvéért ! . . .

És ez még szörnyűbb !

Vakon tette ezt, nem törődve a következménnyel, mint a — szerelmesek !

S ez maga volt Harry Belford számára, — ahogyan a logika szemei bilincs módjára kapcsolódtak — maga a pokol.

A dolgok lehetséges magyarázatát mindenesetre revízió alá kell venni.

Mr. Workington, a bankár, még egyszer hálásan megrázta a kezét és távozott.

Az aranyhalom ott domborodott a detektív szeme előtt az asztalon s épp arra gondolt, hogy valahová még is elrejtse, amikor megszólalt a telefon és egy gyilkosság ügyében a Scotland Yardra hívták.

Egy ujságlappal letakarta a kincset, kapta a kalapját, botját és felöltőjét, ösztönösen körülnézett a szobában. Egy pillanatra arra is gondolt, hogy becsukja az ablak felső szárnyát, amelyen a kert illata áradt a szobába.

De aztán feleslegesnek találta ezt.

Az öreg dajka gondjaira bízta a házat. Senkit ne bocsásson be. Nem, azt a fiatalembert sem, aki legutóbb néhányszor itt járt.

— Nem, legyen egész nyugodt mr. Belford !

És ő elrohant.

Másnap reggel jött haza nyomozó munkájából.

Lenyomta a dolgozószobája kilincsét.

Az nem engedett.

Eszébe jutott, hogy tegnap — nyilván a mégis csak féltett kincs öntudatlan szuggeszióját követve — gépiesen

bezárta a szobáját, pedig ezt tenni sohasem szokta.

Most kinyitotta azt.

A kincset rejtő újságlap a földön hevert s néhány arany az asztalon hevert.

Egyébként semmi nyom a parketten és a szőnyegen.

Ki járt itt? Ki nyúlt a pénzhez?

Megolvasta.

Őt arany hiányzott.

Tehát tolvaj járt a szobában...

Haditerve pár pillanat alatt készen volt.

Itt hagyja az aranyakat az asztalon s a szobát sem zárja el. Hadd lássa, hogy ez a csipegelve lopó tolvaj jelentkezik-e újra.

És jelentkezett.

Ma reggel, amikor az ügyeletes szolgálatból hazatért, már csak 479 darab arany volt a kagylóban és — *Lucy nem volt otthon.*

Pedig ily korán vajmi ritkán van próba a színháznál.

Gyanuja, ez a szörnyű — erősödni kezdett.

Már-már uralkodott fölötte a gyanu és ez nagyon keserves érzés volt.

*

Töprengve ült ott az asztalnál most és fáradt, könnyes, kék szemével az ablakon át a kertbe bámult.

Töprengve és lesújtva, mint aki nem tudja felfogni, hogyan törhetett be ebbe a virágos, boldog házba ez a piszkos szerencsétlenség?

Eszébe jutott, hogy az utóbbi hetekben hazajövet, háromszor is itt talált a Lucy társaságában egy lobogószemű sovány és kopott fiatalembert, aki most egyszerre gyanus lett a szemében.

Pedig akkor elhitte volt Lucy felvilágosításait, hogy ezzel a mr. Hobbyval együtt végezte a zsinisiskolát. Szegénynek nincsen szerződése. Azért keresi fel Lucyt, hogy megtudja, vajjon az ő színházi összeköttetéseivel sikerült-e számára szerződést szereznie, ahogy ezt volt iskolatársának egy véletlen találkozáskor kilátásba helyezte Lucy?

— Sajnálom szegényt — mondotta Lucy. — Tehetséges és jó fiú, akinek az édesanyját kellene eltartania. Szörnyű nyomorban vannak.

... Most azonban gyanus volt ez a lobogószemű fiatalember.

Nem mint *lettes* volt gyanus, hanem mint — *felbújító*.

Szörnyű volt ez és hihetetlennek

látszott és mégis csak így volt elképzelhető ez a csúnya eset.

Lucy — hogy ezen a nyomorulton segítsen — *lopott*.

De miért szánta rá magát a segítésnek e kínálkozó, de aljas módjára?

Azért, mert valami köze volt, vagy van is (!) ehhez az éhenkórászhoz.

Becsületes lények csak *olyan valakiért* tántorodnak le az egyenes útról, aki mindennél kedvesebb és drágább a szívüknek.

Ez morális szempontból lehet enyhítő körülmény a bűnös számára, de ebben az adott helyzetben százszorosan gyötrelmessé és súlyossá tette a bűnügyi problémát Harry Belford számára.

... Lucy elveszett a becsület és elveszett az ő számára.

*

A nyitott felső ablakon most hangosan csörrintve berepült Coxy úr, a detektív háziállatkája, egy minden iránt érdeklődő, furcsa és kedvesen játékos szarka.

Coxy úr künn fészkelte egy almafán, de szabad bejárása volt a házba, ahová két év előtt sebesülten hozta a detektív.

Ott találta a kert porondján vergődve. Biztosan pajkos gyerekek parittyája sebezte meg.

Coxy úr meggyógyult, a házhoz szokott, amelynek kedvence lett vig lármájú, félszeg ugrándozásai és mókás játékossága miatt.

A töprengő detektív karjára szállt most Coxy úr és csörgött és csipegette a ruha szövetét, mint aki nem tűri, hogy ne vegyék észre.

— Ah! Te vagy az, Coxy úr? —

ocsudott fel végre Harry Belford.

Megsimogatta a kushadó madarat, amely a gyöngédséget pipiskedve fogadta és...

... és Harry Belford azt hitte egy percig, hogy az ő száz szeme közül az egyik megtalálta a titok megoldását.

A szarka lett volna a bűnös?

Nem, nem!

Ezt a gondolatot el kellett vetnie, mert ismerte a tolvajhírű madár család e tagjának becsületes karakterét.

Coxy úr két éves ismeretségük alatt sohasem volt tolvajlással meggyanúsítható.

Szinte bocsánatkérően szolt a madárhoz, aki félrebillent fejével figyelni látszott a szavakat.

— Látod, Coxy úr, mily ostoba az ember? Téged tolvajnak tartanak,

holott becsületes fickó vagy. Tolvajnak tartanak s csupán azért, mert szarkának születél. S egy percig én is. Bocsáss meg Coxy pajtás!

— Csrrr! Csrrr! — helyeselte a dolgot Coxy úr, miközben kemény szemhéjai mereven, de szaporán pillogtak.

— Látod, Coxy, mily ostoba az ember? És a te híres, leleményes gazdád is mily ostoba. Angyalnak hitt valakit, mert mindennél jobban szerette. Angyalnak, pedig tolvaj és céda!

Harry Belford idegei felmondták a szolgálatot.

Zokogva borult az asztalra és percekig rázta az összetört férfi széles, atléta-vállát a hangtalan sírás.

Végre felocsúdott s még mindig kábán maga elé meredt.

És ekkor meglátta...

*

... Meglátta a megoldást.

Coxy úr ott állt az íróasztalon és szétcsapódó szárnyal röpülésre lendült.

És... és Coxy úr csőrében ott csillogott egy arany.

Kiröpült vele az ablakon. Vitte az aranyat a fészkébe — a többihez.

*

Harry Belford nagyon elszégyelte magát és nagyon örült a kudarcának.

Mindent megértett ebben a pillanatban.

A szarka mégis csak szarka.

Coxy úr csak azért látszott mind-
eddig becsületes fehér szarkának, mert — *hadi szarka volt.*

Mint a háborúsi idők gyermeke sohasem jutott eddig az arany csillogásának csábkörébe.

Ékszerek nem voltak a háznál és csillogó arany- és ezüstpénzek helyett papíros bankókat láttak csak mindig éberem kutató szemei. Az ilyesmi pedig csak az ember szarkák ösztöneit csábítják bűnre.

De jött az arany s a szarka egyszeribe tolvaj lett. Ellopta az aranyait s a boldogságát is csaknem.

— A szarka mégis csak szarka...
És — tette hozzá a megkönnyebbülés sóhajával — *az angyal csakugyan angyal.*

*

De az angyalnak sohasem merte elmondani ezt a történetet. S ma is szégyenli, hogy ennyire vakká tudta tenni a száz szemét egy szarka és a féltékenység ördöge.

Az angyal csakugyan angyal

Amin az egész világ nevet

Óvatosság

— Kisasszony, eltakarom a szemem, nem nézek oda óvatosságból. Az ön harisnyája olyan, mint egy ujságregény...

— Miért?

— Az ember a végén nagyon kíváncsi — a folytatásra.

(Le Sourire)

Őszi örömlök

Amint e képen látható, joggal vannak a szüretnek is barátai... (Le Rire)

Végrendelet

Huber úr, mi tagadás benne, nagy papucshős volt egész életében. Mikor meghalt s felbontották végrendeletét, nagy meglepetéssel a következő felírást találták annak első oldalán: Első akaratom!

(Lustige Blätter)

Mozi

— Nahát, hogy ez a hangosfilm milyen nagyszerű! Milyen természetesen hangzik az autó motorjának zúgása!

— Ugyan, ne neveltesd ki magad, Lizzi, hiszen csak az előttünk ülő kövér néni hortyog!...

(Lustige Kiste)

Velence

Mrs. Henrietta Beecham süket volt és Velencébe utazott. Pontosan déli tizenkét órakor az olasz flotta mindennap díszlövést ad le. Mrs. Beecham megérkezése napján is így történt. Mrs. Beecham erre felkel székeről, megigazítja magát a tükörnél és az ajtó felé fordul:

— Szabad!

(Il Travaso, Róma)

Nehéz eset

A kis Ilse és Hans léggömbbel játszanak. Hans nagykeservesen felfúj egyet hugocskájának, de a szél kiragadja kezéből — a léggömb elröpül. Hans keservesen elsírja magát, Ilse vigasztalja:

— Ne sirj Hans, hiszen az enyém volt az a luftballon...

— Igen ám, de az én levegőm volt benne!

(Berlingske Tidende)

Gyermeki ártatlanság

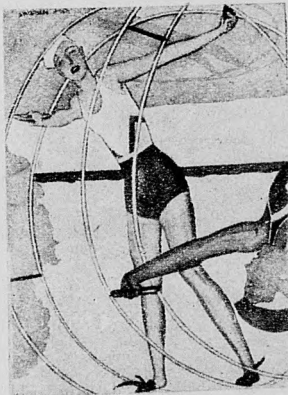

— Miért dobtad meg azt a kisfiút követ?
 — Ő kezdte, mama kérem...
 — Jöttél volna rögtön hozzám!...
 — Gondolod, hogy te jobban eltaláltál volna?...
 (Lustige Blätter)

Az előrelátó férj

Önagysága tüvé teszi az egész lakást, de nem találja sehol új kék kosztümjél. Végre is férje megkérdezi tőle:
 — Mondd szivecském, nézted már a gyűszű alatt?
 (Buen Humor)

Az új játékok: a görög

— Nehéz megszokni ezt ugye kezdelben: az ember egyszer fenn, egyszer le...
 — Ó, nekem nem. Az én férjem lözsdés...
 (Ulk)

Week-end

— Előre izgulok, hogy milyen lesz az esti tűzijáték!...
 — Engem mindig elszomorít a tűzijáték. Olyankor mindig az első barátomra gondolok...
 — Miért? Tűzoltó volt?
 — Nem. Hanem ő is leégett!
 (La Vie Parisienne)

Az az átkozott konkurencia

A patkányméregkereskedőt keresi egy vevője, de nincs odahaza és a felesége fogadja a vevőt:
 — Elment macskákra vadászni! — adja meg a felvilágosítást a kereskedő felesége.

— Miért éppen macskákra? Ez a szenvedélye?
 — Dehogy kérem! Pusztítja a konkurenciát!
 (Pele-Mele)

Iskolában

Tanító: No Tommy, meg tudnád-e mondani, hány évszak van?
 Tommy (aki egy kereskedő fia): Tavasz, nyár, ősz, tél és a holt szezon — tanító úr!
 (The Passing Show)

A festő felesége

— Miért fested, fiacskám, te az angyalokat mindig szőkére?
 — Mert te fekele vagy, fiacskám!
 (Froufrou)

Ris * * anekdoták * * nagy szívesen * * C *

Annak idején, mikor Edward, a welszi herceg Budapesten időzött, fényes kíséretével megjelent a Népszínházban, hogy Blahánénak egyik „piroseszímás” szerepét végignézze.

Az angol trónörökös Blaháné egy-egy dalát a páholyból kihajolva hallgatta. Felvonás közben Károlyi István gróf kíséretében lement a színpadra, hogy Blahánét személyesen is megismerje és átadja neki a magával hozott virágbokréját.

Mikor a piroseszímás Török Zsófi asszony a színpad mögül előbújt, az angol trónörökös egyenesen hozzálépett s kezét akart neki csókolni.

A művész azonban elkapta a kezét s tréfásan szólt:

— *Nix dajes, Majesztét!*

Vizvári megy a Sándor uccában s látja, hogy egy konfliskocsis szörnyen korbácsolja lovát, mitől a ló még jobban vadul.

Vizvári megáll s odakiált:

— *Nix dajes, Majesztét!*

— Na, na! Csendesebben, az okosabb enged.

A kocsis dühösen szól le a bakról:
— Fogja be a száját! Mit avatkozik az én dolgomba?

Vizvári mosolyogva szól vissza:

— *Hiszen nem magának szóltam, hanem a lovának!*

Gyenes Lászlót megállítja egyszer egy fiatalabb kollégája:

— Gyenes úr, nem adhatna nekem kölcsön két forintot!

— Adhatni adhatnék, csak azt tudnám, hogy visszakapom-e tőled valaha?

— Valaha? No hallja, Gyenes úr! Hiszen ma este a harmadik felvonásban háromezer forintot kell lopnom!

Fáncsy Lajos fiatalabb éveiben orvosi prakszist is folytatott. Abban az időben a Hatvani uccán sétálgatott egy barátjával, amikor egy meglepően szép nő jött velük szembe. Fáncsy megragadta barátja karját és szó nélkül az ucca másik oldalára húzta át.

— Mi a baj? — kérdezte ez.

— Semmi, semmi — dadogta zavartan Fáncsy, — de nem akarok ezzel a nővel találkozni. A múlt évben a férjét kezeltem... tudod nagyon súlyos az eset... és...

— Már értem, bizonyosan a más-világra expedáltad?

— Hová gondolsz? Sokkal rosszabb. *Kigyógyítottam* s azóta a felesége nem tudja ezt nekem megbocsátani.

Megyeri bemegy a vendéglőbe és így szól:

— Vendéglős úr, hogy szolgál az egészség?

— Megvolnék, csak a szememmel nem vagyok elégedett.

— A szemével? Miért?

— Mert rosszul látok vele. *Megyeri úrtól például már hat hete egy garast sem láttam.*

Hargitai Tihamér

A nők bálványai

REGÉNY. IRTA: P. HEAT

FORDITOTTA: FORRÓDÓL

Tom Gibson, az elkényeztetett színész megámta a nőket és elhatározta, hogy minden összeköttetést megszakít a szép nemmel. Miss Mary Overton, Overton bankár leánya cselt sző Gibson ellen. Görtlnek szerződik ahhoz a színházhoz, melyben Gibson játszik és így kényszeríti a színészt, hogy a szerep utasítása szerint csókolja meg. Gibson a színpadok mögött felháborodva tiltakozik Mary ravasz üldözése ellen, de Mary kijelenti, hogy a harcot nem adja fel. Miss Overton újabb támadásra készül Gibson ellen. Bosszúra szólítja fel a visszautasított nőket és bojkottot hirdet az elbizakodott színész ellen. A fellázított nők erőszakkal akadályozták meg, hogy a nézők bemehessenek a színházba és Gibsont végzetes bukás fenyegeti. Válságos helyzetében Gibsonnak ravasz ötlete támad. Ráveszi a színház primadonnáját, miss Dórát, hogy vállalja a feleség szerepét és mikor Dóra a játékba belemegy, nyilvánosságra hozza, hogy csak azért állt ellen a nők ostromának, mert hű férj. A tömeg hangulata nyomban megfordul és előadás után éljenző tömeg veszi körül autójukat.

Csakugyan hatalmas embergyűrű vette körül az autót és éljeneztek. Dóra legédesebb mosolyait pazarolta rájuk, sőt csókokat intett. Gibson is kénytelen volt megemelni a kalapját.

— Hová vigyem? — kérdezte később Gibson Dórától, mikor az autó már el-

távolodott a színháztól. — Hiszen azt sem tudom, hogy hol lakik!

— Hogy hol lakom? — csodálkozott Dóra. — Hát hol lakhatna a maga felesége máshol, mint magánál?

— Csak nem gondolja... — hüledezett Gibson és nem is merte befejezni gondolatát.

— Tomykám, mondhatom nagyon utálatos és tapintatlan vagy. Valóban nem tudom mi lesz később, ha már a mézesheteinket is így kezded! Ha jól meggondolom, még meg sem csókolnál. Igaz, hogy folyton a nyakunkon lógtak az emberek és az események túlgyorsan zuhantak a nyakunkba, de most már ideje, hogy megnyugodj és velem is foglalkozz egy keveset!

— Dóra — mondotta nagyon komolyan Gibson, — elég a tréfából. Nagyon jól tudod, hogy közöttünk nem lehet másról szó, mint tisztán üzletről. Megalkudtunk, a pénzt pontosan meg fogod kapni.

— Tévedsz, kedves Tomy. Az én érzéseimet nem lehet pénzen megvenni. Én nem fogadok el tőled pénzt. Én valóban a feleséged akarok lenni!

Gibsonnak a lélekzete is elállt ijedében.

— Tessék? — kérdezte megrökönyödve.

Rőre üde lesz, ha **Pilavin** fenyőfürdőt használ

— Nagyon jól hallottad. Nékem nem kell pénz. A feleséged leszek. Ezen nem változtathat semmi. Nagyon is meg akartál alázni, Tomy. Sértegetél, lenéztél, rossz voltál hozzám. Megvetted a szerelmemet. De most mégis a férjem leszel. Nincs az a pénz, amelyért lemondok rólad. Tanuk előtt jelentetted ki, hogy a feleséged vagyok. Bennem volt valamennyi ujságban. Ünnepeltek, mint a férjemet. Elfogadtad a gratulációkat és az ajándékokat. Hát csak nem gondolod, hogy ennyi embert bolonddá lehet tenni? Tudod mi csoda világraszóló botrány lenne ebből? És mi vagyok én, hogy engem csak úgy tetszésed szerint felhasználhatsz a céljaidra? Nem kedves barátom. Ezúttal én vagyok a helyzet magasztán. Te segítettél oda és semmi kedvem sincsen onnan leszállni.

— Rémes! — hördült fel Gibson.

— Majd megszokod fiam, nem is olyan rémes, mint gondolod. London legszebb primadonnája nem éppen utolsó feleség.

— Oh én marha, én címeres barom! — öklözte a homlokát Gibson.

Haza értek. Az inas úgy segítette le Dóráról a köpenyét, mintha az most már a világ legtermészetesebb dolga lenne. Dóra pedig már kijelölte szekrényét, berakatta ruháit, elhozatta szobalányát, toalettekkeit és elfoglalta a fürdőszobát.

— Ez a pokol! — hördült fel Gibson.

Megfordult és lesietett autójához. Teljes sebességre képesült. Csak úgy zavarosan gondolta végig, hogy mi fog most történni? Dühösen, vakon, elkese-redetten hajtott. Legszívesebben emberhullákon robogott volna tovább. Most mingyárt, azonnal akart minden tülesni. Végre! Lefékezett. Ott állt az Overton-palota előtt.

XIX.

Mrs. Overton telefonon hívta fel férjét és izgatottan mondta be gyors egymásutánban a következő híreket:

— Mary nem ment lovagolni. Egész

A legszebb modell

elkészíthető otthon kitűnő szabásminta után.

A Párisi Divat a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és közel száz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkarajzot közöl minden számában, amelynek szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetők.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatala: Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Magyar lányok, asszonyok!
Magyar mintát varrjatok!
Munkátokhoz terveket
Nálam készíttessetek!

CS. FERENCZI JOLÁN IV, Mária Valéria u. 3.
Mindenfajta régi és új kézimunkák

nap nem mozdult még ki a palotából. Ha azt gondolja, hogy nem figyelik, akkor sír. A reggelijét érintetlenül küldte vissza. Kedvenc kutyáját meg-rúgta. Két tucát regényt a földhöz vá-gott, kidobálta őket és azt mondta, hogy mindenki hülye, aki szerelemről ír. Őt percel e párbeszéd után mr. Overton már otthon is volt. Alig tudta kifújni magát a nagy izgalomtól.

— Mondtam, úgy-e, megmondtam!
— kiáltotta. — Mary szerelmes és rangján aluli házasságot akar kötni.

Mrs. Overton belátta, hogy az eset csakugyan nagyon súlyos.

SZŐNYEGJAVÍTÁS

vidékre is PREIS KATA iparművész-nőnél, Budapest, VII, Rákóczi út 30.
Telefón: József 404—23. (Dr. Preis K.)

— Azt hiszem legjobb lesz, ha Ma-ryval beszélünk! — mondotta.

— Igen — helyeselte a férje, — hi-vassuk Maryt.

Mary idegesen, rosszkedvűen jött a szobába. Nem értette, hogy mit akar-hatnak tőle szülei ilyen szokatlan idő-ben.

— Leányom — mondta drámai han-gon Overton, — komoly beszédem van veled!

Mary anyjára nézett, aki egy kis csipkekendőt forgatott kezében, min-den pillanatban készen arra, hogy könnyeit törölje azzal.

Mary intelligens leány volt. Egy pil-lanat alatt felismerte a helyzetet és már tudta is, hogy miről van szó.

— Felesleges, apus, ez a nagy neki-készülődés — mondotta. — Nem va-gyok szerelmes, nem akarok senkihez sem férjhez menni...

— De éppen azt szeretném, ha férj-

... komoly beszédem van veled!

hez mennél. Ideges vagy, érthetetlen szeszélyeid vannak, szóval, te is a férjhezmenés problémáján töröd a fejed. Csak éppen nem vagy őszinte hozzánk. Mary, én azt hiszem, a legideálisabb férj válnék Jacquesből!

— Gyűlölöm Jacquést. És valamenynyit férfit. Sohasem megyek férjhez. Soha!

— Mary — mondta mr. Overton, — neked valami titkod van. Titkolsz előttünk valamit. Szerelmes vagy...

— Ugyan, papa! Hogyan is jut ilyesmi az eszébe!

Mrs. Overton szólt most közbe.

— Mary, édes kis szerelmem, az anyai szívet nem lehet megtéveszteni, az én szemem nem csalható meg. Igenis, szerelmes vagy, még pedig boldogtalanul! Mondj el hát mindent nekünk. Hátha segíthetünk rajtad! Hiszen ez nem mehet így tovább! Vérszegény leszel, ha nem lovagolsz és nem eszel.

Mary minden átmenet nélkül egyszerre sírvafakadt. Ezek a gyengéd szavak rendkívül meghatották. Szükségét érezte, hogy elzokogja valakinek a bánatát.

— Oh, mama!... — sírta el magát.

Mrs. Overton titkon integetett a férjének, hogy menjen ki a szobából. Nem férfifülnek való az, amit sírva akar megvallani egy fiatal leány. Szegény mr. Overton rettentően meg volt

rémülve. Még sohasem látta leányát sírni. Mary az egészség, jókedv mintaképe volt. Es most egyszerre sír. Nagyon komoly lehet a baj. Nem csoda, ha mr. Overton mingyárt a leghatásosabb orvosságra gondolt.

— Ha talán pénzre lenne szükséged! — mormogta.

— Nem... nem... semmi sem kell! — tördelte Mary.

Mrs. Overton megint integetett a leánya felett a férjének, hogy hagyja már magukra őket. Overton nehéz szívvel, nagyon nyugtalanul vonult át végre a szomszéd szobába.

— Beszélj, leányom! — mondta Mrs. Overton, és e pillanatban behozonyította, hogy a legkövérebb nőben is lehet drámai fenség. — Kibe vagy szerelmes?

— Senkibe! Csak voltam! Egy gazemberbe. Egy édes, nagyon kedves csirkefogóba. Akiről kiderült, hogy nős!

Mrs. Overtonban látnoki világosság gyulladt. Egyszerre megértette az utóbbi napok eseményeit. Leánya lázas feminista szereplését, a Gibson ellen hirdett bojkottot és az ujságok mai híréit.

— Tom Gibson! — kiáltotta, mindent kitalálva.

Mary most már teljes hangon sírta el magát. Az előbbi pianók hatalmas fortékban törtek ki belőle. Egy

TRIUMPH

10 model
**Standard
Portable,**
a
legmodernebb
írógép

Előlről állítható tabulátorral

Vezérképviselőt:

Európa Kereskedelmi Rt.

V, Nádor ucca 28 ♦ Telefon: Aut. 110-22

**Elromlott a rádiója ?
Nem ég a villany ?
Leszakadt a csillár ?
Előrt a villanykapcsoló ?
Egy kis olcsó csillár kéne
a gyermekszobába ?**

Száz ilyen apró kérdés merül fel a háztartásban, amelyek mindegyike pár fillérrel megoldható. Lelkiismeretesen és olcsón dolgozom és nagyon kérem, hogyha szükség merül fel, írjon egy levelezőlapot, küldje le a leányt, vagy fáradjon be az üzletembe. Nincs az a csekély munka, mit nagyon szívesen ne vállalnék.

Címem: **Schwarz Károly,**

hat. eng. elektrótechnikai vállalat
Budapest, VII, Dohány ucca 10 szám
Telefon: J. 352-37

kis realizmussal nyugodtan állíthatjuk, hogy Mary most már nem sírt, hanem bögött.

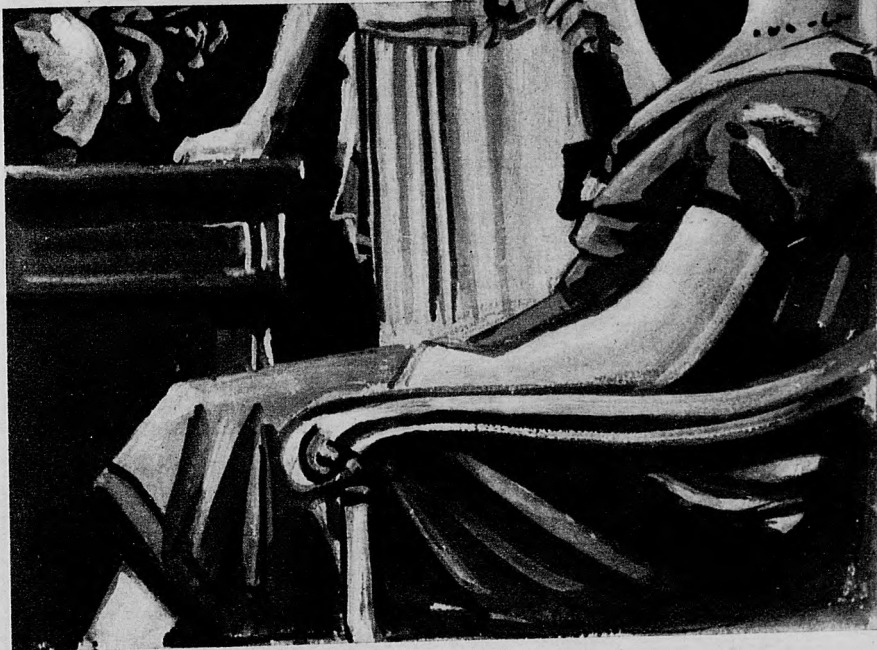
— Milyen szerencséd van — mondta mrs. Overton, — hogy így történt!

— Miért? — kérdezte Mary, — akit ez a válasz annyira meglepett, hogy még sírni is elfelejtett.

— Mert édesapád bizonyára kitérte volna a nyakadat! Micsoda gondolat! Egy színész!

— Oh, azt én már elintéztem volna apussal! De hát kár erről beszélni. Tárgytalan. Örökre!

— Drága kisleányom — mondotta meghatottan mrs. Overton, — meg tudlak érteni! Én is voltam valamikor boldogtalanul szerelmes és akkor éppen olyan sovány voltam, mint te. És most, mióta boldog szerelmes vagyok, megkövéredtem. Ah, szinte azt hiszem, hogy a boldog és boldogtalan szerelem között mindössze hetvennyolevén kiló súlykülönbség van. Csak

— Én is voltam boldogtalanul szerelmes . . .

ZONGORÁK, GRAMOFONOK

és minden más
hangszer

Reményinél

BUDAPEST,
VI/37 Király ucca 58—60 sz.

az a fájdalmas, amíg az ember ezen a néhány kilón áttornázza magát!

Mary megrendülve és áhitattal nézett anyjára. Soha anya még egyszerűbben és meggyőzőbben nem magyarázta meg leányának az élete nagy problémáját. Az anyai érzés a legegyszerűbb lelket is képes bölcsészi magyarázatokra röpíteni. Nincs az a hosszú beszéd, amely Maryvel jobban megértette volna a reá várakozó tragédiát. Ő is úgy el fog hízni, mint az édesanyja. Olyan gömbölyű, nehezen lélekző, vastagkezű, dagadtlábú lesz. A nyugodt és dús polgári jólét. Az izgalommentesség. Az indulatoknélküli csók, az unalmas párbeszéd, a mások lendületes szerelme fölötti megbotránkozás. A kedélyhullámzások teljes kikapcsolása. Rémes! Inkább a halál, vagy a botrány, vagy ...

Marynek még sok más megoldás jutott az eszébe. Csupa rémület, lázadás, tiltakozás volt az egész lény. Mindezt meg akarta mondani anyjának. Érveket, határozottan, meggyőző és megdöbbentő szavakkal. De csak egyetlen rö-

Fiatalok vagyunk addig, ameddig mi akarjuk.

Meghitt sarokban, kedves csevegés közt emlékeznek az öregek ifjúságukra. Az az ital, amely egész életükön át kísérte őket, itt is mellettük van. Ez a finom, tiszta valódi babkáv.

MEINL GYULA R.-T.

vid, klasszikus mondat jutott eszébe. Egy mondat, mely méltóvá tette édesanyjához:

— Anyám, én sovány akarok maradni! — hangzott a stilisztikai remekbe szabott mondat.

És Mrs. Overton kinyújtotta kövér karjait, jóságos szemében valami nagy szomorúság látszott.

— Igen, leányom — mondta, — vigyázz az alakodra!

Mikor Mr. Overton visszatért a szobába, egymás karjában találta anyát és leányát.

— Nos? — kérdezte kíváncsian.

— Charles — válaszolta Mrs. Overton, — gyermekünk nagyon boldogtalan és sok kíméletre és tapintatra szorul.

— Ha talán pénzre lenne szükséged! ... — mondotta makacsul Overton, aki nem tudott olyan bajt elképzelni, amelyen pénzzel nem lehet segíteni.

Mary kisetett a szobából.

— Képzeld — mondta Mrs. Overton, mikor négy szemközt maradt a férjével, — a leányunk Tom Gibsonba, a színészbe szerelmes.

— Gibson egy alvállalatot alkalmazottja! — válaszolta Overton. — Ez a házasság lehetetlen.

— Bocsáss meg, Charles, de végre is Gibson színész, és nem lehet a fővállalatod vezetője, mert ott te játszod a főszerepet.

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA” hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legfokéletebb gyógyszer.

„GAMMA” hajszappan teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Orvosilag kipróbálva és ajánlva. Kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORÁTORIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi ucca 46 sz.
Telefón: József 464—71

Gábor Viktória Kozmetika

Modern szépségápolás, tisztátalan ar-
cok rendbehozatala. Hajszájak, szem-
mölcsök végleges eltávolítása. Arc-
massage. Olcsó bérletrendszer. (Podmaniczky
u. 2. II. em. 4. Vilmos császár úi sarkán)

— Bocsáss meg, Daisy, de ez az ősz-
szehasonlítás sértő és izléstelen.

— Én pedig azt mondom, hogy elég
gazdagok vagyunk ahhoz, hogy a leá-
nyunk a maga kedve szerint választ-
hassa meg a férjét!

— De csak azok közül, akiket én je-
lölök ki.

E pillanatban Mary visszatért a szo-
bába.

— Mindent hallottam, apukám —
mondta nyugodtan, — Bocsáss meg,
de csak természetesnek fogod találni,
hogy mikor a sorsom fölött döntenek,
hallgatózom. Te sem tennél máskép-
pen, ha a szomszéd szobában két kon-
kurrens bankár tanácskozna valami
nagy üzletről.

— Bocsáss meg — méltatlankodott
Overton, — de ez a hasonlat...

— Sértő és izléstelen! Tudom, apus.
De légy szíves és válaszolj néhány kér-

désemre. Igaz-e, hogy mindig azt
mondtad, hogy bármit választok, min-
dig a legjobbat és legdrágábbat vásá-
roljam, mert amit veszek, az nemcsak
magánügy, hanem családunk pénz-
ügyi reklámja is. Hangsúlyoznunk kell
kifelé, hogy mi pénzfejedelmek va-
gyunk?

— Úgy van! — bólintott Overton.

— Tehát azt az autót kellett meg-
vennem, melyre tíz leggazdagabb mil-
liárdoskisasszony alkudozott. Azt a
gyöngygyakéket kaptam, amely iránt
a Rothschild bárókisasszony érdeklő-
dött. Én hát levonom ennek a követ-
kezményét. Azt a férfit akarom fér-
jemül, amelyre minden más leány pá-
lyázik. Én akarom előlük elvinni.

Mr. Overton arca felderült.

— És mr. Gibson ilyen férfi? — kér-
dezte érdeklődve.

— Oh, papa, hát még ezt sem tudod?

— Én akarom előlük elvinni...

Szépség + Flatltság =
SZAKÁL RÓZSI kozmetikája
 IV, Szervita tér 4, I. em. 9.

RUHASZAKADÁS

művészi műtómése, harisnyák művészi javítása
 Dr. KASSAINÉ Iparművészeti műhelyében VII,
 Lövölde tér 1. Telefon: József 395-34

— A Scobell-, Morrison-, Wode house-leányok is akarják?

— De, papa, hát nem láttad, micsoda vetélkedés folyt érte, mikor nálunk fellépett?

— Hát ez igaz — erősítette mrs. Overton is, — mondhatom, lady Brown és lord Hayling felesége is megvallotta nekem, hogy azért az emberért még házasságtörésre is képesek lennének!

— És mr. Gibson egyiket sem hallgatja meg?

— Egyiket se, papa!

— Hát ez más... egészen más! — állapította meg mr. Overton. — Akkor ez tulajdonképpen aukció, versenyfutás, erőmérkőzés, amelyben dicsőség győzni...

— Csakhogy nem lehet győzni!

Mr. Overton sértetten vetette fel a fejét.

— Mi az, hogy nem lehet? Micsoda akadály lehet ennek a házasságnak, ha én akarom?

— Nagy akadály van. Mr. Gibson ugyanis nős! Miss Dórának, a színház primadonnájának a férje.

Overton megbotránkozva csapott az asztalra.

— Hallatlan! — mondotta. — Felháborító a színésznők mohósága. Ők veszik a legdrágább bundákat, nekik vásárolják a legfejedelmibb villákat és ők halásszák el a legértékesebb férfiakat!

— Nagyon boldog vagyok, hogy

apus is fel van háborodva! — mondotta Mary.

— Sajnos, leánykám, ezzel még nincsen segítve rajtad.

— De jól esik, hogy megért és melém áll bajomban!

Mary megölelte atyját és azután véglegesen visszavonult.

XX.

A nap hátralevő részét a legszomorúbb hangulatban töltötte Mary.

A szíve összeszorult fájdalomában, ha arra gondolt, hogy este ünnepelni fogják Gibsont. Máris hallotta, hogy a különböző egyesületek nagy elégtételt akarnak adni meghurcoltatásáért, ajándékokkal, virágcsóval fogják meglepni. És mindez úgy hangzott, mintha egyenesen őt akarnák gúnyolni. Soha hadvezér huszonnégy óra alatt ilyen tökéletesen nem bukott meg.

Estefelé már nem bírt a szobájában maradni. A nyugtalanság a parkba űzte. Az uccára nézett, amely mintha élénkebb, nyugtalanabb lett volna, mint máskor. Különös alakok ögyelegtek a palota körül.

Mary nyugtalan lett. Kik ezek? Mit akarnak? Úgy állanak, néznek, összesúgnak, mintha várnának valamire.

Egyszerre zavaros kiáltás, füttyülés, zsvaj hallatszott az ucca vége felől. Rikoltó zeneszó, valami rendetlen tömeg, különös hangok, sivitás, táblák, azokon olvashatatlan felírások.

(Folytatjuk)

Terítés tálalás

A szép tálalás a legegyszerűbb ételt is izletesebbé, gusztusosabbá teszi.
 Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér.

Dáma és gavallér

című füzet kimeríti mindazokat a formákat, melyek a társadalmi érintkezésben a jó modornak és biztos fellépésnek elengedhetetlen kellékei. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér.

Mind a két füzet megrendelhető:

Déli báb kiadóhivatalában, VII, Dohány ucca 12.

Colleen Moore első beszélőfilmjében (Fotó First National)

Vidéki Szemle

Más a vidék és más a főváros. Ami itt Pesten siker, az vidéken megbukhatik és megfordítva. A „Mit susog a fehér akác” itt Pesten tisztességes sikert aratott. Pécsen így írnak erről a darabról:

„Erdélyi Mihály szövegkönyve sivár, unalmas. Hosszúra nyújtott, vérszegény cselekmény keretében a magyar falu meghamisított típusai vonulnak fel. Szántó muzsikája is csak csupa ügyeskedés, invenció nélkül“...

*

A vidék a színészeket is másképpen ítéli meg. Jánosy Terka, a Király Színház volt karénekesnője, aki minden kvalitása ellenére sem tudott Pesten

érvényesülni, Pécsen primadonna szerepben pompásan megállotta a helyét.

*

Békésen nagyon megrója az egyik kritikus az egyik színészt: „Rossz hatást tejt, hogy a női főszereplő, László Ili, egészen a ságóra bízta magát.“

*

A budapesti görölök panaszkodnak, hogy róluk soha nincsen kritika, bezeg másképpen van az vidéken. Kis-kunfélegyházán így írnak a görölökről: „A görölök közül Arany Kató táncával aratott nyiltszíni tapsot, de Nagy Ica, Elek Aranka, Fenyő Eta is az átlagon felüliek.“

*

Nils Asther és Vivian Duncan legújabb fényképe (Fotó M—G—M)

Délbáb

*Szécsi Böske*nek, aki a Király Színházban is gyakran szép sikerrel szerepelt, úgy látszik, nincs nagy szerencséje *Debrecenben*. Ezt olvassuk róla: „*Szécsi Böske* nem tudott beleilleszkedni a szerepébe, sem játéka, sem éneke nem tudott a szerephez emelkedni.“

*

Kecskeméten rádióestét akartak rendezni. Az egyik lap erre megszavaztatta a közönséget, hogy kiket akarnak elsősorban látni, *kik a kedvenceik?* A szavazás nagyon érdekes eredménnyel végződött. *Első* lett *Scherz Ede*, *második* *Bodán Margit*, *harmadik* *Vig Miklós*, *Biller Irén* *hetedik* és *Fedák Sári* *nyolcadik* lett.

*

Harmath Hilda, akiről megírták a lapok, hogy *Berlinbe* megy, úgy látszik mégis csak meggondolta a dolgot. *Szegeden* mint állandó vendég szerepel.

*

Székesfehérvárott érdekes módon akarnak segíteni a színházon. Felhívást intéz egy ottani lap a közönséghez, mely szerint *Szinpártoló Egyesület* megalakítását sürgeti. A vidék nem Pest — írja a lap, — tömörüljünk össze. Legokosabb, ha egy *páholybérletet több család* vált ki együttesen.

*

Miskolcon eredeti bemutatásra készülnek. A darab címe: „*Kevély Gáspár*“. A szerző civilben — *főispán*. A miskolci társulatnak különös érdekességet kölcsönöz az, hogy majdnem mind olyan színészekből rekrutálódik, akik előzőleg *Pesten* voltak. A társulat nevesebb tagjai: *Kolbay Ildikó*, *Neményi Lili*, *Kompóthy Gyula* és *Harsányi Miklós*.

*

A vidék egyben mégis egyezik *Budapesttel*: a „*Diákszerelem*“ című operettet minden vidéki város óriási sikerrel játssza.

Alan Crosland igazgató átnyújtja John Barrymore első beszélőfilmjének első levelét (Fotó Warner Bross)

Hogy szerződött le Makay Gabi a Belvárosi Színházhoz?

Egyszer érdemes volna összeírni azoknak a színésznőknek és színészeknek a neveit, akik máról-holnapra otthagyták a színpadot valamilyen okból kifolyóan. Vannak köztük olyanok, akik nem tudtak elhelyezkedni, de talán még nagyobb a számuk azoknak, akik „in floribus” önszántukból vettek búcsút a színpadtól.

Ezek közé tartozott eddig *Makay Gabriella* is, aki tudvalevően *Makay Margit*nak, a Vígyszínház művésznőjé-

Makay Gabi

nek nővére. Makay Gabi annak idején szintén a Vígyszínház tagja volt és sok szép sikert könyvelhetett el a maga számára. Azután férjhez ment és ekkor búcsút mondott a színpadnak.

Eltelt néhány év és most nyáron, amikor *Molnár Ferenc* elkészült új darabjával, az „Egy, kettő, három”-mal, az illusztris író szóba hozta, hogy szeretné, ha vígjátékában Makay Gabi is szerepet vállalna. A dolog aztán abbamaradt, mert Makay Gabi nem akart kis szerepben a közönség elé lépni, amikor annak idején vezető szerepekben látták őt. A művésznő visszatérése a színpadra tehát így abbamaradt egészen a mult hét folyamáig, amikor is *Heltai Jenő*, a Belvárosi Színház igazgatója női főszereplőt keresett *Farkas Endre* a „Gyár” című

színdarabjára. Mindenkinek volt valami „tipp”-je a színház vezérkara közül, de a próbák folyamán kiderült, hogy egyik sem felel meg erre a szerepre. Már-már az volt a helyzet, hogy női főszereplő hiánya miatt a darab bemutatójától egy időre el kell állni, amikor *Heltai Jenő*nek eszébe jutott Makay Gabi, aki annak idején egyik vígszínházi darabjában nagy sikert aratott. A következő pillanatban már fel is emelte a telefónkagylót és felhívta Makay Gabit, hogy elvállalná-e *Farkas* darabjának női főszerepét. A beszélgetés tíz percig tartott és annak letelte után Makay Gabi szóbelileg már le is szerződött a Belvárosi Színházhoz.

A művésznő nővérénél lakik és itt kerestük fel, hogy elbeszélgessünk vele szerződéséről. A félhomályos szalónban várakozva egyszerre nyílt ki a szoba két ajtaja és ugyanabban az időben lépett be rajta egy-egy nő. A riporter kissé zavarba jött, mert hirtelen nem tudta megállapítani, hogy melyik a Margit és melyik a Gabi. A két Makay ugyanis nagyon hasonlít egymásra, akárcsak *Faludi Jenő* *Faludi Sándorra*. Hangjuk azonban teljesen különböző, mert Makay Margité sokkal lágyabb, dallamosabb, mint a nővéré. Ezenkívül van még egy ismertető jelük, Makay Margit mosolya. Olyan pikánsan és finoman mosolyogni rajta kívül senki sem tud Pesten.

— Amikor férjhez mentem, azt hittem, könnyű dolog lesz lemondani a színpadról — kezdte a beszélgetést Makay Gabi, — de csalódtam. Állandóan fáj a szívem a színpad után és sehogy sem tudtam beletörődni abba, hogy már többet nem játszhatok.

Amikor elváltam a férjemtől, ide költöztem a nővéremhez és ettől kezdve még nagyobb vágyat éreztem a színpad után, de ez az érzés nem volt olyan nagy, hogy akármilyen szerep után kapva-kapjak. Most végre megtaláltam a magamnak megfelelő szerepet *Farkas* drámájában és örömmel készülök a premierre. Azt hiszem, a viszontlátás örömei mindkét részről kölcsönösek lesznek...

Akik a Délbábot üdvözlik :

1. A „Langer női vokál-kvartett“ Hűvösvölgyből, R. Laurisín Irén, Székely Mária, Laurisín Miklós, R. Langer Rózsi, Ujvárossy Margit. 2. Mezei Sándorék, Kevélyről. 3. Juliette Santó, Fornét Juci, Mrs. Santó és Fornét Hugóné, Vajdahunyad várából. 4. Fűredi Vera és társasága, Új-Tátrafűrederől. 5. Wahl Rudolf és társasága, a Szigetről. 6. Okolicsányi Jenő, Bárány Péter, Dr. Fekete Béla, Reichardt Ottó, gróf Révay István, Bárány Willand Albin, Hohenbergből

RASPUTIN

ÉS

EGY MAGYAR TÁNCOSNŐ SZERELME

Most, hogy ez a széles orrú, szlávosan ferde szemű, már nem nagyon fiatal szibériai hölgy elutazott *Budapest-ről*, hogy félelmetes apja emlékének nagy tüze mellett másutt, a kontinens másik nagyvárosában melengesse szomorú életének leveskáját — most talán nem lesz reklámíze, ha felidézem azt a beszélgetést, amely néhány héttel azelőtt *Marja Rasputin* és az újságíró között lefolyt...

Nagy, virágos hímezés borította fehér blúzát: orosz népviselet.

És hiába a máz, hiába a *Párizsból* hozatott nevelőnő és a pompázó selymek, ragyogó ékszerek — *Marja Rasputin* ameddig csak él, mindig csak az Isten háta mögötti kis, eldugott, rongyos szibériai falu sztarcének lánya marad...

És rögtön itt az elején bevallhatjuk: A cári balett világhírű táncos lányainak nem rokona. *Nagykezű és nagylábú szibériai parasztlány* — semmi más...

De meséljen ő: *Marja Rasputin*, én csak visszaadom a mondatait, úgy, ahogy akkor lejegyeztem:

— Hát bizony lehet, hogy

sok minden másképpen történik, ha az a kis magyar táncosnő nincs a világon.

Vagy legalább is *nem kerül az apám útjába*... Az apám nagyon szerette a nőket és csodálatosképpen, ahogy minden másban a legintranzigensebb álláspontot tudta képviselni, a nők előtt megadta magát... Ügyszólván minden nő érdekelte... Nem nézte a társadalmi osztályokat... És így került össze azzal a kis magyar lánnyal, amikor egy izben (amikor még mint annak a kis szibériai falunak a sztarece, ahol én születtem) *Szentpéterváron* járt... Magyar táncosnő, vagy ahogy nálunk hívták: *vengerka* volt a lány, egyik péter-

vári mulatóban... Az apám beleszeretett... És ha csak tehetett, mindig elutazott hozzá *Pétervárra*... S a végén, a nagy *Rasputin*, a csodatevő szent

kapva kapott az alkalman, hogy a fővárosba kerüljön a kis táncosnő miatt.

— Ki volt az a nő? *Hogy hívták?*

— A családi nevét nem tudom, csak azt, hogy *vengerka* és a pétérvári éjszakai életben, mint a „*vörös démont*” emlegették. Mert nagyon szép *Tizian-vörös* haja volt. Hogy aztán mi lett vele, azt nem tudom. Valószínű, hogy

a nagy forradalomnak ő is áldozatul esett.

Az apjára való emlékezés könnyeket kerget *Marja Rasputin* szemeibe. Pedig Istenem, vajjon ki tudná megmondani, hányadszor meséli el ezt az interjúvoló újságírónak! A világ hány sarkában faggatták már a szibériai kis falu sztarcéről és a hatalmas *Jusszupov* hercegről: a gyilkosról.

De *Marja Rasputin* Pesten csak nem tud szabadulni a kis magyar *vengerka* emlékének nyomasztó lidércétől.

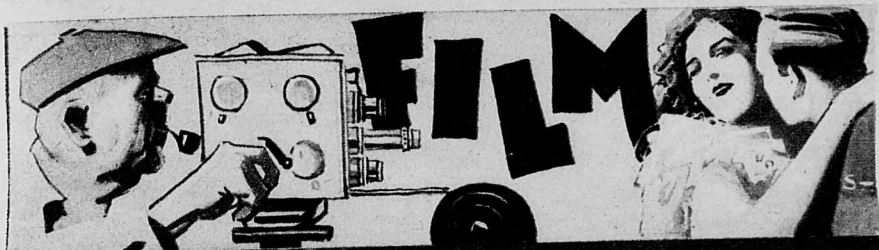
— Bizony, ki tudja,

ha az a magyar leány nincs, mi talán még mindig békében élhetnénk apámmal,

a kis faluban. Ott nem bántott senkit a forradalom. Neki, szegénynek nem kellett volna meghálnia és én nem lennék most kénytelen a világhírű táncosnők, bizony higgye el, kedvesem, nagyon szomorú és nagyon sovány kegyerét ennem...

*

Az apa egy darab világtörténelem volt. A lánya már csak egy szegény, sajnálnivaló, fáradt, világhírű táncosnő...

Dorothy Jordan amerikai filmszínésznő (Fotó M-G-M)

A filmgyár munkahelyeit

IRIA
HAVAS ZSIGMOND

A film-gyermekek

Ki ne emlékeznék *Bandira*, aki a film csecsemőkorában a mozivásznon első csodagyermek volt? Hányszor gyönyörködtünk benne, fényes fekete bársonyruhájában és ellentállhatatlan gyermekmosolyában. Azóta jó néhány év telt el, Bandika felnőtt ember lett és azóta talán már boldog családapa is. Bandi eltűnt a mozivásznonról és eltűnt sok utóda is, hogy helyüket átadják a „fiataloknak”... Jackie Coogan is felbukkant a nagy ismeretlenségéből és néhány esztendei diadalmas szereplés után ő is kénytelen volt visszavonulni.

A film-gyermekek gyorsan futják meg pályájukat és gyorsan is tűnnek el a fehér vásznon világából. A publikum csak addig rajong értük, amíg kicsinyek és abban a percben, amint észreveszik, hogy nőni kezdenek, meg is únják őket. Az úgynevezett csodagyermek gyermekeivé elmúltával elveszítik népszerűségüket is és csak nagyon ritkán állják meg a helyüket mint felnőtt filmszínészek.

A filmgyárakban minden korú gyermek megtalálható, a hathónapos csecsemőtől a tizennégy éves leányig vagy fiúig, de egyformán mind sokat szenvednek a film, a szerep miatt. A szülők kis gyermekeiket áruba bocsátják, formálisan eladják a filmvállalkozóknak és a vállalkozók nem igen törődnek azzal, hogy a gyermek egészségére káros-e a szereplés, megmérgezi-e a lelküket a filmstúdiók világa és hogy

a nehéz munka helyett játékok után sóvárognak.

Amíg a szülőkkal kötött szerződés le nem jár, a filmgyáros saját tulajdonának tartja a kis gyermekeket, akiket érdekes filmeket akarnak csinálni és akiknek a segítségével pénzt akarnak keresni... Minden más kérdés mellékes. Ha valamelyik film-gyermek felvétel közben a fáradtságtól elalszik, felébresztik, felrázzák és a gép elé hurcolják, ha pedig a gyermek lázas, beteg, toporzékolnak, fenyegetőznek, mert minden késedelmeskedés anyagi kárt okoz nekik.

John Henry, egy fiatal filmesillag

Leile Lewis és Jerry Madden, két híres amerikai film-gyermek

A gyermekeknek nagyon nehéz dolguk van a filmgyárakban. A gyakran idegbeteg rendezők türelmetlenül magyarázzák el nekik tennivalóikat és összeszidják, gyakran meg is verik őket, ha szerepüket rosszul játsszák. A szülők némán tűrik a dolgot és holdogan vágják zsebre a honoráriumot, amelyből néha egész családok élnek.

Big Boy, John Henry, Jerry Madden, Pal, Leile Lewis, Mary An Jackson, Joe Cobb, Junior Coghlan, Farina, Baby Peggy, Davey Lee és a többiek, százan és százan mind-mind kenyeret

keresnek szüleiknek. Mind ott sűrűnek a félmeztelen nők, a festett emberek között, akik felváltva szép és csúnya szavakkal traktálják őket.

Nevetnek, sírnak és autójukból sóvárogva bámulják a boldog uccagyerekeket, akik vidáman hancúroznak, visítanak a napfényes tereken.

Ó, szívesen odaadnának mindent: édességet, népszerűséget, filmet és sikert azért, ha egyszer ők is vidám gyermekek lehetnének és ha nem mondanák nekik folyton: „Ez nem illik egy híres filmsztárhoz!...“

Pal és a monoktis kutya

Marietta Millner

Wallace Beery

Mi történt?

A koptalóművészek

kora lejárt, de azért titokban és nyíltan még nagyon sok koptalóművész van... Ezek a koptaló filmszínésznők inkább napokig semmit sem esznek, de gyűlölik a kövérkés formákat. A filmen még jobban, mint az életben — a karesú nők divatosak. A túlzott foggyókúra azonban már sok filmszínész életét veszélyeztette és nem egynek az életébe került. Barbara la Marr is nagyrészt a koptalás miatt halt meg és ugyancsak a foggyókúra áldozata Marietta Millner filmszínész, aki néhány hónappal ezelőtt halt meg. A filmszínész halála annak idején nagy megrökönyt keltett, annál is inkább, mert mindenki úgy tudta, hogy a fiatal Marietta Millner egészséges volt. Most azután kiderült, hogy a filmszínésznőt a múlt esztendőben azért küldték haza Hollywoodból, mert hirtelen hízni kezdett. A szőke Mariettát nagyon bántotta állandóan növekvő testsúlya és mivel nagyon vágyott Amerika után, elhatározta, hogy minden körülmények között lefogy. Koptalni kezdett és azt beszélik, hogy hónapokon keresztül alig evett valamit. Napi tápláléka mindössze egy csésze tej volt. Ez a túlhajlott koptalás azután nagyon lerombolta az egészségét és amikor tüdőgyulladást kapott, szervezetének alig volt ellenállóképessége. Legyengült szervezete nem tudott megbirkózni a kórral és hosszas szenvedés után meghalt.

Ma,

a beszélőfilm korában még nagyobb gázsit fizetnek az amerikai filmgyárak, mint a némafilmek szereplőinek fizettek. Marilyn Miller, a népszerű Ziegfeld-gőri, aki jelenleg beszélőfilmekben szerepel, száz dolláros óradíjat kap. Legutóbb tíz napon keresztül szerepelt az egyik gyárban és ezért tízezer dollárt kapott. Napi tíz órai munka mellett ez elég csinos tiszteletdíj. Ki az az ember Magyarországon, aki tíz napra 60.000 pengő fizetést kap?

Egy ujságíró

azt kérdezte Wallace Beerytől, a neves filmszínésztől, hogy voltak-e életében veszélyes pillanatok.

— Hogyne — felelte készségesen Beery. Két veszélyes korszak volt életemben. Az egyik, amikor elefántszelídítő, a másik pedig, amikor Gloria Swanson férje voltam...

Charlie Chaplin

őszintén nem szereti az ujságírókat, még kevésbé az intervjú. A komikus legutóbb a hollywoodi Henry-étterembe ment vacsorázni. Éppen hozták az első fogást, amikor asztalához lépett egy ujságíró és megszólította:

— Kedves mester, legyen szíves, adjon egy nyilatkozatot. Kérem, mondja meg például, hogy mikor kezd dolgozni.

Chaplin mérgesen válaszolt:

— Amint látja, éppen ebben a pillanatban! — És nyugodtan vacsorázni kezdett.

A beszélőfilm-szereplőknek

is megvannak már a viccgyárosai. A legújabb beszélőfilm-vicc a következő: Az egyik amerikai stúdióban beszélőfilmet készítettek, amikor a rendező legnagyobb bosszúságára hallotta, hogy a kulisszák mögött valaki halkán énekel. Dühösen felugrott és a díszletek mögé szaladt, ahol egy munkást talált. Azt hitte, hogy a munkás zavarta meg énekével a felvételt és ezért így szólt:

— Mit énekel?... Azt hiszi, hogy ezzel a „suttyogó bariton”-nal elragadtat engem?... Azt hiszi, hogy maga Al Jolson?

Ebben a pillanatban kilépett a kulisszák mögül Al Jolson és szégyenkezve így szólt:

— Bocsáss meg, de nem ő énekelt, hanem én...

*

Hos
kás vo
gyára
filmsz
sénél
vettek
amely
nészek
A gy
hítlék
szerű
ért m
rajong
a moz
lódése
iránta
ben,
ilyen
megis
elbocs
kártek
vele.
Ez
pont

Charle
Roger

Buddy a kertben

Szórakozás

— A közönség minden kedvencétől megkötánja, hogy minél többet beszéltesen magáról. Én — sajnos — gyakran tapasztaltam, hogy az emberek nagyon tisztelik azokat a filmszínészeket, akiknek a neve sokszor szerepel a botránykrónikában. Ez az oka annak, hogy sok színész és színésznő csak azért rendez botrányokat, hogy beszéltesen magáról. Én ezt nem tudnám megtenni, ezért a pletykázók igazán ritkán beszélhetnek rólam. Lokálokba sem járok, hanem helyett minden szabadidőmet otthon töltöm. Sportolok és mivelem kis kertünket. Néha azután vendégeket hívok házukhoz és ilyenkor kis ártatlan mulatságokat rendezek férji és nőismerőseimmel.

Mary

— Mi igaz abból — kérdeztük Rogerstől, — hogy gyengéd szálak fűzik Mary Brian filmszínésznőhöz?

— Mary elragadó leány — válaszolta Buddy — a legkedvesebb kolléganőm és barátom. A filmgyáron kívül is sokszor találkozunk, együtt sétálunk, teniszezzünk és golfozunk. Még szülőföldemen ismerkedtem meg vele, akkor, amikor még iskolásleány volt. Elragadó, bájos és egyszerű teremtés és főleg ezért szeretem őt. Ugy tekintem, mintha a hugom lenne és ezért szó sem lehet köztünk szerelemről. Mint egy fivér öröködöm felette és elhárítom újjából a tolakodó férjiakat. Ő ezt a gondosságomat nem is veszi rossznéven, sőt hálás érte.

June

— És June ?

— Őt is nagyon szeretem és barátságunknak nagy hasznát veszem. June nagyszerű üzletasszony, aki gyakran lát el tanácsokkal. Valahányszor üzleti vállalkozásba fogok, vagy szerződést kötök valamelyik filmgéppel, igénybe veszem a segítségét. És ő minden esetben kitűnően megvédi az érdekeimet, harcol értem a vállalkozókkal és az üzletemberekkel. Emellett nagyszerű táncpartner is és sokat táncolok vele. Édesanyja anyám barátnője és így hetenként többször meglátogatjuk egymást.

A harmadik nő

— Egy harmadik barátnőm is van — vallotta be nevetve a filmsztár. — Florence Hamburgernek hívják és nem tartozik a filmszakmához. Gazdag leány

és előkelő szerepet játszik a hollywoodi társaságokban. Őt azért szeretem, mert mindenkinél jobban érdeklődik a sport iránt és amellett, hogy kitűnően lovagol, úszik és golfozik, rajong az evezésért, a teniszért és a vívásért. Rendkívül szellemes, sokat olvas és megjegyzéseit a társaságban állandó kacagás kíséri. Őt is nagyon szeretem, de hangsúlyozom, hogy ez a szeretet nem hasonlít a szerelemhez . . .

Házasság

— Négy és fél évig tehát nem gondolhat a házasságra ? — kérdeztük tőle ! — De reméljük, hogyha lejár a szerződése, hamarosan megnősül . . .

— Hát erre nehéz váiaszolni. Keves ember tudja magáról, hogy milyen lesz négy és fél év múlva. Az a tervem, hogy szerződése lejárt után hosszabb tartó-

Charles Rogers kedvenc kutyájával (Fotó Paramount)

tőzkodásra szülőföldemre utazom és pihenni fogok. Az sincs kizárva, hogy akkor majd megnősülök. Azt mindenesetre leszögezhetem, hogy nem filmsztárnőt fogok feleségül venni, mert nekem — ellentétben kollégáimmal — az a meggyőződés, hogy két filmsztár sok egy családban. Sok szerencsétlen művészházasságot láttam Hollywoodban. A feleség az egyik, a férj a másik stúdióban dolgozik, egész nap nem látják egymást és gyakran még a vacsoránál sem találkoznak. A férj érdeke más,

Charles Rogers és a Rogers papa

Buddy és a mamája (Fotó Paramount)

mint a felesége. Szabad óráiban is mindegyik más társaságba jár és ezért lassan úgy elhidegülnek egymástól, hogy az ő életükben nem okoz nagy változást a válás.

Különben is — mint mondtam, — ma még korai feleségre gondolnom. És valószínű, hogy akkor sem gondolnék a házasságra, ha szerződésem nem tiltaná a nősülést.

Szegény Buddy ezzel vigasztalja magát . . .

Megalakult a rádió-jazz-zenekar

A vasárnapi rádiómatiné új jazz-zenekarral ismerkedett meg a közönség. A „The Spectacles Band” a szónak minden értelmében új volt, mert nem azon a mesgyén halad, amelyen az eddigi jazz-zenekarok. A lámpás készülékek tulajdonosai és azok, akiknek gramofónjuk van, megállapíthaták, hogy végre egy olyan jazz-zenekar alakult meg Pesten, amelyeket csak Londonból hallgathat az ember az éter hullámain keresztül. Érdekessége ennek a zenekarnak az, hogy *sohasem fog lokálokban vagy kávéházakban le-szerződni*. Ez a zenekar tulajdonképpen — gramofónszerződésein kívül — csak a rádióban fog szerepelni. Vezetője Polgár Tibor, a Stúdió karnagya, aki a következőket mondta új zenekaráról:

— Szeretném, ha megértenének engem és nem vádolnának meg azzal, hogy komoly muzsikus létemre jazzel kezdek foglalkozni. Éppen vérbeli muzsikus voltom inspirált engem arra, hogy komolyan foglalkozzam ezzel a modern műfajjal. A jazzt eddig, sajnos, nem szívesen fogadták Magyarországon, amin nem is csodálkozom, mert a magyar jazz-zenekarok távol állnak attól, amit ebben a műfajban külföldön produkálnak.

Évek óta foglalkozom a jazz-zenekar megvalósításával, de másirányú elfoglaltságom miatt eddig nem értem rá bebizonyítani, hogy nincs igazuk a jazz ellenségeinek. Hitem szerint ugyanis egy Witheman-féle zenekarnak Budapesten is sikere lenne. Sok időbe tellett, amíg kiválasztottam a zenekar tagjait, akik valamennyien tökéletesen értenek ahhoz a-hangszerhez, amelyen játszanak. A „The Spectacles Band” tizenhárom tagból

áll és valamennyien szemüveggel viselnek. Innen az elnevezés. Elárulom, hogy a szemüvegekre azért is szükség volt, mert sok komoly muzsikus van a zenekaromban, akik nem akarják, hogy felismerjék őket és a nevük ezzel a zenekarral kapcsolatban jócsalomba jöj-jön.

Célunk, hogy a jazzt igazi formájában mutassuk be és — minden él nélkül mondva — *nem szimfónikus*. Szerintem a jazz és a szimfónia két különálló valami és az előbbinél arra kell törekedni, hogy minél jobban kihozhassuk a jellemző hanghatásokat. Csak kimondott jazzszámokat fogunk játszani és ezenkívül *Kreisler* néhány művét dolgozom át, amelyek szinte kíváncsoznak a megjazzesítésre. A zenekart én dirigálok, de vigyázok arra, hogy ez minden faxni nélkül történjék. Remélem, hogy sikerül itthon is meghonosítanom a külföldi jazz-modort és ezt a modern műfajt arra a művészi színvonalra emelni, amilyenek csak Angliában és Amerikában van.

Ennyit mondott Polgár Tibor a legújabb pesti jazz-zenekarról. A rádiómatiné látható és láthatatlan közönsége pedig megállapította, hogy Polgár Tibor valóban igyekszik megvalósítani a maga elé kitűzött célt. *Somogyi* Nusi ének- és táncszámát kísérték, aki a „Diákszerem”-ből ismert „Hol vagy te szép ifjúság?” című dalt adta elő. A zeneszámot abban a formában játszották el, amelyben az „Éneklő bolond” című filmben halhattuk. A „The Spectacles Band” tehát valóban az amerikai jazz-stílust akarja megvalósítani és amint a példa bizonyítja — sikerrel.

a 67-ik oldalhosszon. Következik legújabb rádióhíreink elmondása. Franciaországban

rövidesen elkészül a mamuth-adó,

amelyet Párizsban fognak felállítani. Adóenergiája 120 kilowatt. Más.

Érdekes kísérletet végeztek az elmúlt héten Németországban, ahol

egy repülőgépet felszereltek képtávíró vevőkészülékkel.

A több, mint ezer méter magasságban repülő gép pilótája a leadott képeket kitérően vette. Más.

Tudvalévő, hogy a tiroli rádióelőfizetők még a nyár folyamán

sztrájkba léptek és nem fizetik az előfizetési díjakat,

mert a Ravag műsorát rosszul veszik. Együttal pert is indítottak az osztrák rádiótársaság ellen, amelyet nemsokára fog tárgyalni a bíróság. A Ravagnak új üglátszik kellemetlen ez a per, mert

egyezkedni óhajt és amint hírlík, kötelezi magát arra, hogy technikai berendezésének javítása folytán a tiroliak is élvezhetik majd a bécsi műsort. Más.

A budapesti Stúdió érdekes műsor-számot közvetít november másodikán, amikor is

Fedák Sári tartja önálló estjét a mikrofon előtt.

Az előadás hat óra negyven perckor fog kezdődni. Más.

Szeptember végén 245.575 volt a magyar rádióelőfizetők száma.

Budapestre ebből 90.057, vidékre 155.518 esett,

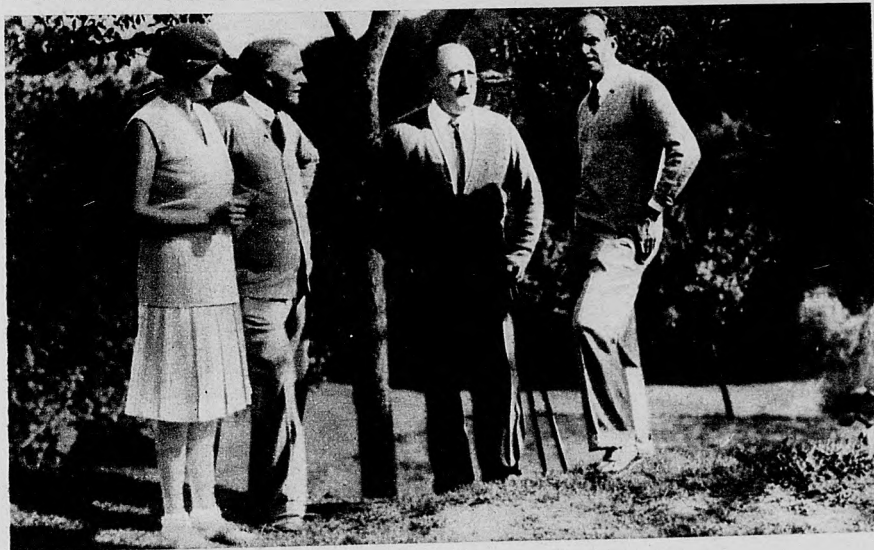
ami azt bizonyítja, hogy vidéken még mindig különösképpen idegenkednek a rádiótól. Más.

Romániában még mindig nem nagy népszerűséggel dicsekedhetik a rádió. A legutóbbi statisztika szerint

mindössze harminékezezer a romániai rádióelőfizetők száma.

A legutóbbi hónap alatt összesen ezer új előfizetőt tudott szerezni a romániai rádiótársaság. Más.

Mai rádióhíreink elmondását befejeztük. A viszontolvasásra a jövő héten ugyanitt.

Douglas Fairbanks (jobbaldalt) lársaságával Montreuxban

Hogyan lesz karcsu a párizsi nő?

Valljuk be őszintén: a molett nő-típust nem sikerült divatba hozni. Hiába harangozták be az angol lapok a rubensi formák eljövételét, hiabavaló volt a londoni revüörlök felhízalása, Párizs — a női szépség és divat megfellebbezhetetlen fóruma — mosolygott az ötleten és egy kézlegyintéssel elintézte az ügyet. S érthető is, mert a XX. század nőideálja nem a henyélő, semmivévő háremhölgy, hanem a független, dolgozó-sportoló nő, kinek nem fölösleges zsírpárnákra, hanem mozgékony karcsúságra és aktív izmokra van szüksége.

De hölgyeim, kiket a divatosnál kerekdedebb formákkal látott el a sors, nem kell kétségbeesniök, hisz Párizsban is vannak molett nők s rajtuk kifogni nem lehet. Miután belátták, hogy a divat nem akar hozzájuk alkalmazkodni, fordítottak egyet a dolgon s most ők alkalmazkodnak a divathoz: az itteni orvoskozmetikai intézetek klienturájának jelentős hányadát a soványodni akaró nők teszik ki. S a modern orvosi kozmetika határtalan perspektívájában a soványítás nem lehet probléma. Mindenekelőtt egy rendkívül komplikált és precíz műszerrel a szervezet anyagcsere egyensúlyát vizsgálják ki s az eredménynek megfelelően előírt diétával, melyet tornáztatással s esetleg óvatosan injekciók adagolásával támogatnak, igen könnyen megszabadítják páciensüket a fölösleges kilóik számától. Csakhogy egy bökkenő van! A párizsi nő — s vajjon nálunk nem? — nem igen tud ellenállni az édességek okozta csábításnak s állandóan áthágja a szigorú orvosi tilalmat, másrészt pedig ami még fontosabb: a gyors lesoványodásnál főleg a bőralatti zsírszövet szívódik fel, aminek eredménye az-

után az addig feszes bőr meglazulása, megráncosodása és üde teintjének elvesztése lesz. Ezért itt Párizsban a diétás soványító kúrát mindig egybe-kapcsolják a mechanikus soványító eljárásokkal, amelyek alkalmazása mellett szemet lehet hunyni az apróbb diétás kihágások felett, másrészt pedig a bőr tónusának fokozásával annak üde frissességét és feszességét sikerül megtartani. A mechanikai fogyasztó eljárások legprimitívabb formája, a manuális masszázis itt már nem igen kerül alkalmazásba, helyét raffinált vibrációs gépek foglalták el, amelyeknek pontosan szabályozható működésével kifogástalan eredményt érnek el. Még nagyobb elterjedettségnek örvend itt a magasfeszültségű, szapora váltakozású elektromos árammal való átmasszírozása a bőrfelületnek. Az átpattanó elektromos szikrák milliárdjai nemcsak a bőr vérkeringését és idegtónusát fokozzák, hanem hőhatásuknál fogva maguk is előmozdítják a felesleges zsírállomány felszívódását. A legrappán-sabb eredményt azonban a sugár-zuhany alkalmazásával érik el, amely-lyel mintegy 10 percen keresztül végig-szántják-gyúrnák az egész testfelületet. Nyomában a rózsaszínűre kipirosodott bőr jelzi eredményes működését, mely a nyári szezon elmulásával pótolni hivatott a felejthetetlen emlékü deauvillei hullámok jótékony fogyasztó hatását.

Párizs, 1929 szeptember.

Dr. Haller Tibor.

Gondos anya ZITA BABA hintő-por-t, krém-et, szappant használ. Mindenütt kapható

EMILE GABORIAU híres regénye:

A bűn forgatagában

Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „DÉLHÁB” kiadóhivatalában, Budapest VI., kerület, Dobány ucca 12

MISS CECIL DAGMAR

Vígjáték egy felvonásban. Irta: Békeffi László.

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi uca. szerzhető meg. (Copyright 1929. by Dr. Alexander Marton, Budapest)

Személyek :
 Miss Cecil Dagmar
 Mister Barlow, a titkára
 A komornája
 Marco Miklós
 1.)
 2.) ujságíró
 3.)
 4.)
 5.)
 6.)
 Masször

Történi: a Hotel Ritz hatszobás apartementjában. Idő: ma.

(Szín: a Ritz első emeletén egy hatszobás lakosztály szalónja. Süppedő perzsák, csillárok, közepén széles ablak, amelyen át a királyi várpalota látszik. Jobbról és balról ajtók, amelyek a lakosztály többi szobáiba vezetnek. Felvonás kezdete éjjel 12 órakor.)

I. JELENET

Komorna, Titkár

Titkár (a telefonba beszél): Halló!... Kérem az igazgatóságot. Tessék?!... Szóval az inspekción maitre d'hotelt. Halló?!... Maitre?... Itt az amerikai művésznő titkára beszél. Halló!... Tessék intézkedni a portán, hogy ne bocsássanak fel senkit. Halló!... Én nagyon megértem a szíves és nagy érdeklődést, de alig egy órával az érkezés után — hát hogy képzelik ezt?!

Komorna: My Goodness! Two rooms are full with reporters! (Elmegy.)

Titkár: Halló!... Éppen most mondja a komorna, hogy ujságírók lepték el szobáinkat. Kérem, intézkedjék, hogy az urak távozzanak. (Kis szünet után.) Ma este lehetetlen. Halló!... Értse meg, kérem: mi napok óta úton vagyunk! Alig egy órája, hogy megérkeztünk. Igen... New-Yorkból graf Zeppelin Berlinig. (Kis szünet után.) Ördögöt pihentünk!... A művésznő a levegőben is az egész világé... Tíz

percenként fogtuk a rádiogramokat. Berlinben a kérdések valóságos sortüzebe kerültünk. „Miért nem játszik itt előbb...“ „Miért lép fel Európában először pont Budapesten?“ Tízszeres fellépti díjat kínáltak... mit tudom én... Az express számunkra kapcsolt szalónkocsiját rendőrkordon vette körül: „Mi van ezekkel a magyarokkal? Tele van velük az egész világ.“ És az összegyűlt emberek között máris nagy vita indult meg. Halló!... Igen. „Biztosan a nagy primadonna is magyar“, mondta az egyik. — „Ha a pestieket kérdezik“, mondta a másik, „minden nagy művésze a nagyvilágnak magyar — sőt zsidó.“ Halló!... Na, képzelheti mi volt Berlinben, mikor megtudták, hogy a művésznő tényleg magyarszármazású... (Kis szünet után.) Magyar... magyar, de milyen magyar! Rákosi Szi di növendéke. Igen, igen... Dob ucca, Csengery ucca, ott, ott!

Komorna (balról belép): My lady took her bath and the Masseur deed'n come.

Titkár (a telefonba): Halló, halló! Jaj kedves Maitre, a művésznő már ki-

Legszébb
 egolcsóbb
FORNÉT HUGÓ
 paplan- és női divatcikkekben
 Erzsébet körút 44.
 Tel.: J. 335-97

jött a fürdőből és még a masször nincsen itt!

Komorna: You should send a very strong man, why the lady couldn't sleep in.

Titkár (telefonba): Halló, halló, kedves Maitre, egy jó kemény fiút küldjön... tessék?!... Férfit, férfit! Hát persze! — gyögmasszázs... Utána alszik. Úgy van. De rögtön. Micsoda? Ugyan kérem, küldjön el mindenkit. Köszönöm. Good evening! (*Leteszi a kagylót, aztán angolul a komornához.*) You should tell the lady, that the masseur will come in on a minute.

Komorna (kedvesen): You should tell that after... (*Némajátékkal jelzi, hogy őt is masszírozza majd meg.*)

Titkár (egy kis pillanatig nézi a gesztusokat, aztán, mint aki megértette): ...magát is masszírozza meg!... behind?... Hátul is?...

Komorna (bájosan): Yes, sir.

Titkár: Meglesz. (*Fejével bólint.*)

Komorna: Thank you! (*El.*)

II. JELENET

4—6 ujságíró, majd Masször

(*Négy-hat jól öltözött ujságíró a jobboldali ajtón belépnek.*)

1. ujságíró: Bocsánat! A titkár úrhoz van szerencsém? A Pesti Hirlap kéri a primadonnát, ajándékozzon nekem egy percet.

2. ujságíró (*mintegy bemutatkozva, meghajlik*): Az Est.

3. ujságíró (*ugyanúgy*): A Reggel.

4. ujságíró (*ugyanúgy*): Pesti Napló.

5. ujságíró (*ugyanúgy*): Esti Kurir.

6. ujságíró (*ugyanúgy*): Magyar Hirlap.

Titkár (finoman): Kedves barátaim, képtelen vagyok kívánságuknak eleget tenni... A művésznő fürdik... minden pillanatban várja a masszört... hát ilyenkor igazán...

1. ujságíró: Szóval, várjunk egy keveset?

Titkár: Ne várjanak az urak. Írják meg, hogy a nagy művésznő titkára mr. Barlow egy kedves úriember, aki

rendkívül előzékenyen kidobta önkét.

Masször (belép, herkulestermetű, izmos; meztelen karok, stb.): A gyógymasszázsból jöttem...

Titkár (a masszörre mutat): Voila! (*A masszörhöz.*) Jöjjön, barátom! (*Elvezeti balra, aztán az ujságírókhoz.*) Uraim, most már beláthatják, hogy teljesen lehetetlen...

1. ujságíró: Legalább ön mondjon valamit. A művésznőnek sem lehet közőmbös, hogy a reggeli lapok írnak róla, vagy nem.

Titkár: Én csak általánosságokat mondhatok. A párizsi, londoni, newyorki, a chikagói lapok már icszer megírták, hogy Cecile Dagmar a világ legnagyobb művésznője. Kora nincs. Olyan, amilyen lenni akar. Hat év óta állandóan egy magyar író darabját játssza és az angol, amerikai írók, noha már nagyon türelmetlenek, mégis bálványozzák. Erdélyben született. Rákosi Szidi növendéke. Húsz év előtt hajózott át Amerikába. Az első tíz évben küzdött, harcolt, szenvedett, a második tíz évben mindenki fölé emelkedett. Markó Miklóst, a világ-híres magyar írótt csak itt fogja megismerni. Ezért lép fel európai körútján először Budapesten.

III. JELENET

Voltak. Maitre, Markó

Maitre (kis izgalommal): Markó Miklós úr kérdezteti, hogy...

Titkár: Hogyne, hogyne, már várjuk... Viszontlátásra, uraim... (*Felnyitja a jobboldali ajtót.*)

Markó (belép; 36—40 éves, korán öszült, szinte fehérhajú, de fiatalos, meggyerő külsejű, elegáns jelenlég, monoklit visel, rokonszenvesen fölényes — egy gesztussal, vagy fejbólintással viszonzza az ujság-

„Firenze“

Iparművészeti műhely

Ajándéktárgyak:
Babák, bőrmunkák,
lámpaernyők
Tanfolyamok

IV. Múzeum krt. 27. I.

írók köszöntését): Ne zavartassák magukat az urak... (Az 1. ujságíróhoz.) Szervusz, Lóri!... A művész jó hangulatban van?

1. ujságíró: Fürdik.

Titkár (mintegy mentegetőzve): Már masszírozzák.

Markó: Korábban jöttem volna?...

Titkár: Szó sincs róla... már egyszer kérdezte is a művész, hogy nem méltóztatott-e telefonálni... Rög-tön bejelentem, Mester. (Indul.)

Markó: Ne zavarja... adasson nekem egy kis konyakot. Ebbe. (Egy vizes poharat felvesz és a titkárnak adja.) Franciát.

Titkár (egyik kezében a pohár, veszi a konyakos üveget; játék: be akar tölteni, nézi a vizes poharat, majd hirtelen): Így az egész üveggel? Most bontottuk.

Markó: Helyes. Töltsön egy kicsit. (A titkár tölt; egy félujjnyi mennyiség után.) Elég! És a vacsora? (Iszik.)

Titkár: Megrendeltem: mocsárrák-ol-lók, rumos ma'acafarkok...

Markó: Rumos... (Nem kérdi, állítja, az 1. ujságíróhoz.) Figyeled, Lóri?!... Amerika száraz, — tehát a húst is szesszel eszik.

1. ujságíró: Isszák!

Markó (mintha azt mondaná: nyert. Kezet fog): Isszák a húst. Jó. (Más hangon a titkárhoz.) És még mi lesz?

Titkár: Szemérmes kacsagömb... kaviáros szeletek, sajt, gyümölcs... (1. ujságíróhoz.) Szervusz Lóri! (Kezet fog és célzással a titkárra, félszemét lehúnyva.) Kacsagömb.

Markó: Hát kérem: borjúpörkölt, calville alma, sajt és már jöhet is...

1. ujságíró (egy kis zsargonnal): Hát tudnak ezek enni?? (Zamatosan.) Egy serpenyős rostélyos és az a saft...

Markó: Borjúpörkölt!

1. ujságíró (mintha ráduplezna): És az a saft!...

Titkár: Parancsoljanak az urak. (Felnyitja a joboldali ajtót és elmegy az ujságírókkal, akik fejbőlintással köszönnek.)

Markó (a távozókhoz): Jövök a Fészekbe!... (Kezével integet — egyedül marad, ismét betölt a vizes pohár fenekére egy félujjnyi konyakot, kiüssza, aztán csöndesen, félig magában.) Kacsagömb...

IV. JELENET

Cecile, Komorna, Mosszór, Markó

Markó (monoklis szemével megnézi az üveget, hogy mennyi van meg benne, majd a pohár fenekén nézi a konyak színét, egy kis kortyot megint iszik).

Cecile (frissen, levegősen jön; lenge sellyemotthonkáját kezével fogja össze, a mély dekoltázból kiragyogó, finom vonalú fehér vállak egy bronzvörös hajú bubifrizurás, 20 éves leány hatását adják. A mögötte belépő komornához, a maszszörre nézve, aki az ajtóban áll): Give him ten dollars and I am waiting him tomorrow... (Meglátja Markót.) Egy idegen... (Észrevétlenül lejjebb csúszik az otthonkája. A dekoltázs még nagyobb lesz — a komornához fordul, az egész meztelen háta látszik.) Who is that man?... Where is the secretary?... (Markóhoz közeledik, erősen nézi, felismeri — egy halk sikoly.)

Markó (rábámul — megdöbbenve): A feleségem!... (A vizes poharat kiejti a kezéből.)

Cecile (eltakarja a dekoltázt, egészen bebujik a köpenybe): A férjem...

A nyugati országokat is meghódította a sima impregnált, hangulatos fényhatású

Pergam lámpaernyő.

Készül: **ÖRVÖS KÁROLY**
iparművészeti műhelyében.

VII. Károly király út 7. sz., baloldali udvar.

(Nagy csend. Anélkül, hogy feléje fordulna, idegesen szól a komornának.) Go! Go!... Menjete, menjete!...

Komorna (egy pillanatnyi habozás után, ránéz a masszörre és el).

Masször (egy pillantást vet Cecilre, majd a komorna után, a nyitva hagyott ajtón, lábujjhegyen, lopva elsurrán, az ajtót lassan beteszi).

Cecile: Maga az?! Csakugyan maga?!...

Markó: Úgy látszik és maga is... Húsz éve nem láttam... az első pillanatban azt hittem, hogy tévedek... Káprázatosan szép lett...

Cecil: Maga is nagyon előnyösen megváltozott... (Mosolyog.) Maller Karesi...

Markó: Antal.

Cecile: Persze, Antal.

Markó: Nem persze Antal, hanem Maller Antal volt a nevem, mikor a „Pécsi Napló” rendőri riportere voltam... Maga meg... Maga olyan varázslatosan megszépült, hogy vissza sem merek gondolni arra a kis girhes kóristalányra, aki akkor még a pécsi színház szépségei közt is esúnya volt. Hol volt, merre volt?

Cecile: Én vagyok az, aki hol „volt”, hol „nem” volt, de mikor az Ope-renciás tengeren is túl volt, elevené váltak a mesék és szemmel látható, kézzel fogható nagy paloták tulajdonosává tettek — telek-könyvileg. (Az órára néz.) Szent Isten, már tizenkét óra!... Nagyon örülök, hogy láttam magát és még jobban örülök, hogy ahelyett a kis nyeszledt újságfrócska helyett, akit akkor ismertem — a dátum nem fontos — egy nagyon érdekes

külsejű, kellemes embert látok viszont... de most, sajnos... egy vacsorára kell mennem... azaz, hogy ide várok vacsorára egy fontos valakit... valakit, akinek az egész nagy karriéremet köszönhetem... (Közelebb megy hozzá.) Mikor látom?... Jöjjön holnap... vagy jöjjön vissza még ma... Két órákor... Igaz, hogy két órákor éj-jel... de hát Istenem... maga egyszer házasságot ígért, vagy el is vett, már nem is tudom, na, mind-egy... jöjjön vissza két órákor. Na, Isten vele, Antal.

Markó: Miklós.

Cecile: Miklós? Milyen Miklós?

Markó: Markó Miklós.

Cecile (rábámul): Na, ne vicceljen!...

*Markó: Engem Cecile Dagmar, a világ leghatalmasabb primadonnája meghívott (egy kis levelet vesz ki) egy kettesben egyedüli kis est-ebédre... és én szerényen meghatódva eljöttem, hogy megcsókoljam a kezét a nagy nőnek, aki az egész világon ismertté tette a neve-
met...*

Cecile: Maga Markó Miklós?! A nagy magyar író? (Kikapja Markó kezéből a levelet.) A levelem! Húnyja be a szemét.

Markó: Már kinyitottan.

ecile (elkapja a fejét és hosszán szájon csókolja, a csók után féket vesztett gyönyörrel): Gyere magyaram!... (Leül vele a sezlónra.) Gyere, gyere, gyere!... (Kedvesen.) Te kis pécsi újságíró (Becézve, bájosan.)... te utolsókból lett első... most, most senki se legyen a világon nálad boldogabb!... Alig hiszek a szemeim-nek. Az a két kedves senki, akik mi voltunk, az Antal, meg a Juci... én a pécsi színház kórusának a hátulja és te... (Más hangon, egyre hisztérikusabban.) Kinek írtad te ezeket a gyönyörű darabokat... a szerepeket... nem nekem, azt tudom, hiszen azt se tudad, hogy a világon vagyok-e... mondd, kid van... annak most már vége legyen... én nem adlak oda senki-nek... (Hirtelen a terdére ül.) Én

KOÓS JÓZSEF

SZÜCS • KÜRSCHNER • FOURREUR
BUDAPEST, IV. MÁRIA VALÉRIA U. 7.
Vis-à-vis: Hotel Hungária, Carlton, Bristol
szállodákkal szemben.

TELEFÓN: AUTOMATA 851-23

A „Déliabab” olvasói
nagy kedvezményben részesülnek.

A PESTI HIRLAP VEZET!

Legtöbb az előfizetője

Legtöbb a vásárlója

Legtöbb a nagyhirdetése

Legtöbb az apróhirdetése

MI AZ OKA?
 a PESTI HIRLAP ezen felül-
 multhatatlan népszerűségének
 világviszonylatban is páratlan elterjedtségének

Mert független

minden politikai és gazdasági érdekeltségtől és kizárólag a magyar nemzet nagy érdekeinek harcos katonája

Mert a legjobb ujság:

minden időkből a legkiválóbb írók, publicisták és ujságírók írták és írják és hírszolgálatuk a legjobb és leggyorsabb

Mert a legáldozatkészebb

közönségével szemben: oldalterjedelme a legnagyobb, naponkénti ingyenes aktuális műmelléklete a Képes Pesti Hírlap, hetenkénti ingyenes szép-irodalmi hetilapja: a Pesti Hírlap Vasárnapja

Mert a legtöbb ajándékot és kedvezményt nyújtja

ezenfelül is: ingyen karácsonykor a Pesti Hírlap Képes Nagy Naptárát és a 10.000 pengős balesetbiztosítást. — Kedvezményes áron: a Műveltség Utja; a Pesti Hírlap Diszkönyvtára, a Pesti Hírlap Könyvek; olcsó színházjegyek.

a feleséged vagyok, most már emlékszem, elvettél... ezután csak nekem irsz... Mutasd a szemed... *(Gyönyörködve.)* milyen gyönyörű két szeme van... és az orrod *(Mint előbb.)* ... milyen gyönyörű orra van... Teee... te egy szép ember vagy!.. Mutasd a fogadat... *(Markó kedélyesen összecsisztogtatja a fogait.)* Mint az acél! Harapj meg! *(Meztelen vállát a szájához teszi.)* Még, még!... abba ne hagyd, abba ne hagyd... *(Két kezébe fogja az arcát és forrón szájon csókolja.)* Mit szólsz? hogy mi lelt belőlünk?... Na mondd!?... Olyanok voltunk, mint két szürke veréb... Az igaz, hogy húsz éve külön élünk, hát kellett, hogy legyen belőlünk valaki... Hiába, akiket a jó Isten egymásnak kiszemelt...

Markó: Azok húsz év múlva is egy — mást — szeretnek.

Cecile *(egy pillantást vet rá, mint aki felfogja a célzást):* Mondasz valamit!...

Markó: Ezek a fehéren szikrázó vállak többet mondanak...

Cecile *(kedvesen):* Hja, barátom, ha ezek a vállak beszélni tudnának...

Markó *(teszögezi):* Hát ez az!... *(Egészen közelről nézi a meztelen vállát.)* Minden milliméter egy-egy chanson, minden centiméter egy-egy kötetes regény... Ezen a vállon virágok illatoznak, *(Egy tetszésszerinti helyet mutat a vállán.)* ... itt, ezen a ponton egy szőke fiú egy örökkétartó ölelést égetett bele boldog szívének százfokos tűzével... Itt, itt, itt egy másik egy ájult csókban az egész lelkét adta oda... *(Közvetlenül.)* ... nyoma sines... Eltűnt, mint a hal úszásának nyoma a vízben, mint a madár repülésének nyoma a levegőben. Ezek a hajszálfinom vonalak, amit egy gazdag élet rajzolt ki ingerlő fehérre, mennyi gyönyörrel és mennyi fájdalommal vannak telítve... Én húsz évig vártam, hogy teli tüdővel beszív-hassam az illatot, hogy szépségétől megrészesedve, egy szédült éjszakán rácsókolhassam a szívem egész me-

legét... *(Hosszán, forrón csókolja a vállát.)*

Cecile: Hát csak csókolj kedves... Már úgys elfelejtettem, hogy a férjem vagy... És végül is csak érzés minden... a szó csak hang, a hang csak pára... Levegő! És mint ahogy a szél, a szél összehordja a szemet, a virágot, úgy találtunk egymásra mi is anélkül, hogy kerestük volna egymást... Maga húszéves volt, én tizenhat. Nekem volt egy kis tisztességem, magának nem volt semmije...

Markó: Ne tegyen szemrehányást, akkor magának se volt semmije, talán csak éppen az az egy ruhája, ami rajta volt... és az se volt mindig rajta.

Cecile: Na bizony. Pláne mikor inakk-egészségesen lefeküdtem az ágyba betegnek, hogy magát ne tehessék ki a hónaposszobából. Te jó Isten! mennyit feküdtem én abban az ágyban... és maga mennyit nem fizetett!...

Markó: Boldog ifjúság! — de pocsek vagy!... Ha én már akkor láttam volna, hogy a maga válla, a nyaka és egészen maga milyen szép, akkor maga még most is ott feküdne abban az ágyban Pécsen az én bútorozott szobámban, és én még most se tudnám kifizetni a házbért.

Cecile: Így hát, akik boldogulni akarnak, váljanak el!...

Markó: Aki boldogulni akar, az haljon meg...

Cecile: Maga úgy beszél, mint akinek keserű a szájaíze, de nem azért szürcsöli a szirupot, mert édes — hanem mert orvosság. Drága barátom, ne panaszkodjon, maga egészen beszede a kamatos kamatját annak a tőkének, amit elfelejtett lefizetni húsz év előtt az én ifjúságomért... Így van? No, de most már ne for-gassuk az emlékezés reflektorát vissza. Nincs mennyország, se pokol — csak érzések vannak!...

Markó: Igaza van, az élet úgys mindig megismétli magát...

Cecile: Na, én bizony nem ismétlek

semmit. Én tovább megyek. Újra kezdeni? Eszem ágában sincs. Én futok az életem útján... vágatok amíg a szívem egyet dobban és aki velem akar futni, annak birni kell a tempót — vagy lemarad.

Markó: De miért keresi messze a szerencsét?! Itt áll maga mellett feketén, feketébben, mint a gyász, ami a szívében sír, amióta maga elhagyta, amióta elfutott előle...

Cecile: Maga mindenképpen hálás lehet nekem — azért is mert elmentem és azért is, mert nem hajthatta végre azt a tervet, ami örökre tökretette volna a maga életét is...

Markó: Nem értem. Micsoda tervről beszél?

Cecile: Hagyjuk ezt. Erről nem szeretek beszélni. Különben is maga tudja nagyon jól, hogy én miért szöktem el maga mellől közvetlenül a mézeshetek után. De minden úgy van jól, ahogy van. Nincs okom megbánni nekem se, magának se. Hát hagyjuk ezt.

Markó: Halvány sejtelmem sincsen róla, hogy miről beszél. Maga épp olyan független, mint én, és húsz év múlva semmi értelme sem volna a felelősségrevonásnak, vagy mentegőzésnek, de nagyon kérem, mondja meg, mi volt az oka annak, hogy maga hirtelen elment?

Cecile: Maga nem tudja, hogy én miért szöktem meg magától?

Markó: Isten bizony nem. Én fájdalmasan szerettem magát, mert megéreztem, hogy az édesanyámon kívül maga az egyetlen nő az egész világon, aki engem szeretett.

Cecile (mélyen a szemébe néz): Mit beszélsz?...

Markó: Az igazat. Engem még nem szeretet nő, csak az édesanyám, meg maga.

Cecile (elámulva): Hát ezért?...

Markó: Mit?

Cecile (mélyen): Ezért akart engem megölni?

Dr. Szende Emilné

kozmetikus. Modern arcápolás. VI. ker., Benczur utca 2, I. em. (körönd). Tel. Aut. 269-91.

Markó: Mit akartam én?

Cecile: Meg akart engem ölni... Egyetlen mentsége, hogy utána maga is meg akart halni — de hátha meg gondolta volna!

Markó: Honnan veszi maga ezt a bardságot?

Cecile: Leveléből, amit előre megírt... megvan, eltettem... Így kezdi: „Együtt a halálba”. Kívülről tudom, százszor is elolvastam... „a halodoklás percében egy utolsó nagy vallomás: sohasem szerettem mást... bocsásd meg bűnömet... kettőnk élete egy, legyünk a halálban is egyek. Tudom, hogy csak engem szeretsz... a méreg, amit...” stb. stb. Végig el tudom mondani... A befejezés előtt egy új bekezdés: „a rendőrséghez!” Még ez alá is van húzva és így tovább, az egész. (Közvetlenül.) Hát ezt most már hiába is tagadná.

Markó (kis szünet után): Várjon csak... valami ködlik előttem. Igen, igen. (Jóízűen felkacag.) Nahát ez pokoli! (Derűs mosollyal.) És maga ezért ment el?...

Cecile: Csekélység!...

Markó: Most már megértem, miért lett magából ilyen nagy művésznő!

Cecile: Hiába gúnyolódik — ugyanazért, amiért maga a legnagyobb magyar író lett... mert nem élünk együtt... sőt, még inkább, mert nem haltunk meg együtt. Ez aztán egészen bizonyos... mint ahogy az is bizonyos, ha együtt maradunk, azóta már vagy maga ölt volna meg engem, vagy én magát — de az egyik már kész volna.

Markó: De angyal! Hiszen az az írás... Hát maga arra nem is gondolt... azok a följegyzések... (Elgondolkozva.) Mondja, ha én még ma éjjel meggyőzőm magát arról, hogy mi ketten nem lehetünk el többé egymás nélkül, összeházasodik maga újra velem?

Cecile: Nem. Az, ami nekem magából kell, az a színdarabja. Azt meg úgyszólván megkapom. A többi minnek? Vacsorázzunk... Jó? (Csenget. Komorna belép.) You can bring the super!

Komorna: We served it in the dining room.

Cecile: I want it here! (Markóhoz.) Egy pillanat, egy kicsit rendbehozom magamat. (El.)

Komorna (felnyitja a baloldali ajtót és kiszól): Bring the supper! (Két pincér terített asztalt hoz be, rajta ételekkel.)

Markó (a pincérhez): Egy üveg pezsgőt bontsanak fel, egyet tegyenek tartalékba a jégbe és mehetnek! Mi majd kiszolgáljuk magunkat. (Pénzt ad — aztán a Komornához.) Dear Miss I think you are tired from the long journey, if you please I will tell the lady, you can lady down.

Komorna: Thank you very much, but I am obliged to dress out may lady for the night.

Cecile (mélyen dekoltált estélyi ruhában): Miről van szó?

Markó: Nagyon fáradt szegény, talán le is feküdhette.

Cecile: Hogyne (Komornához.) Make everithing in order and you can go to sleep!

Komorna: I am not sleepy! (Elmegy.)

Cecile (helyet mutat): Jöjjön kedves... (Főlemeli az edény ezüstfedelét.) Borjúpörkölt?!... Maga rendelte?

Markó: Visszaemlékeztem rá, hogy maga nagyon szerette. (Leülnek.)

Cecile: Magát is nagyon szerettem, de kérem, most ne emlékezzünk vissza semmire... (Tálat.) Tessék nagyapa!... (Magának is vesz, megkóstolja.) Remek! Egy kis zafatot is... (Ad neki.) Csupa zamat!... Főzni

csak a magyarok tudnak!... Enni és hízni, csak itt lehet!

Markó (fölvesszi a pezsgősüveget): Egy kis pezsgő...

Cecile: Kérek! (Kocintanak, isznak.) Egyébként az ember gusztusa olyan, mint az idő! — ború után derű... szőke után barna... barna után kövér, vagy sovány... (Egy kicsit esznek, aztán) Na, most beszéljen egy kicsit magáról.

Markó: Magamról? Én nem is vagyok. Néha írok egy kicsit — ennyi az egész.

Cecile: Ne legyen szerény, maga már lehet szerény is.

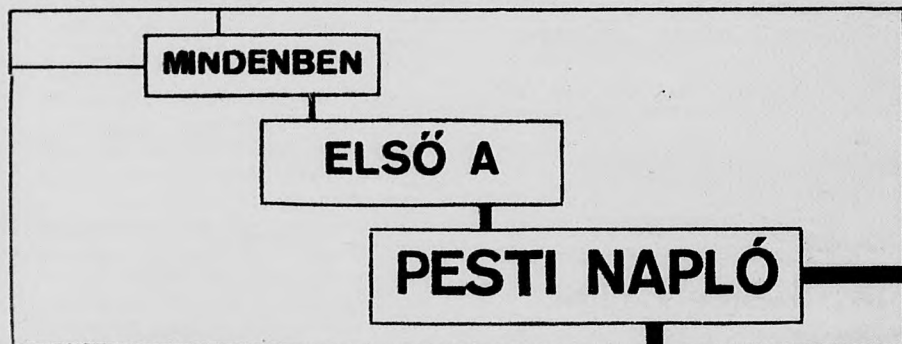
Markó: Minden írásomban magát keresem és ha egyszer megtalálom, többet nem írok.

Cecile: Ha igazán meg akar találni — írjon. Nézze, papa... maga csak hagyjon engem futni... az én utam vonala egyenes... hát Istennem, itt, ott egy kis kanyarulattal... egy kis kiruccanással... na mondja már!... A magáé viszont olyan, mint egy önmagába visszatérő vonal, mint a kör. Maga csak írjon és írjon és minél nagyobb körbe fut az írása, annál közelebb jut hozzám is, mert minden új írásával tágul a kör és végül átfogja vele az egész világot és benne engem is.

Markó: Hát erre iszunk! (Kocintanak, isznak.)

Cecile: Igazam van?

Markó: Lehet. Az egész élet nem más, mint egy nagy körbefutás és a végén mindenki visszakerül oda, ahonnan elindult.

Cecile: Hát magának már sohase jön meg a kedve? ... Na — ex! (*Kocint, isznak.*) Mondja, hát nem szép az, hogy a világ másik oldaláról egyszerre csak idejöttem és pont magával vagyok együtt... magával, aki miatt jöttem...

Markó: Miattam — de nem hozzám!

Cecile: Nem látom a különbséget... együtt vagyunk... ketten, egyedül és én mindenre kész vagyok, csak-hogy emlékezetessé tegyem magának ezt az éjszakát. Többet akar?

Markó: Sokkal kevesebbet. Higyje el, hogy szeretem és legyen a feleségem.

Cecile: Itt vagyok, a magáé vagyok.

Markó: Ma? És holnap?

Cecile: Ma és holnap és mindörökké, ámen!

Markó: A szíve is?

Cecile: A szívem is... (*Rápillant.*) a kisujjam is... a kezem is, a lábam is... (*Az ölébe ül.*) és magam egészen... A tied vagyok és te az enyém vagy, most már együtt járjuk a világot. Majd meglátod, te is büszke leszel rám, nemcsak én terád... mert szeretlek, mert sohase szerettem senki mást a világon, csak téged... (*Megcsókolja.*)

Markó: Te, az ajtók nyitva vannak...

Cecile (kedélyesen): Zárd be.

Markó (ráfordítja a kulcsot minden ajtóra — hirtelen a szívéhez kap): Jaj, Istenem!...

Cecile: Mi az, mi bajod?...

Markó: Semmi... semmi... csak egy pillanat... ez a hirtelen jött boldogság, ez a szédítő öröm, amire már nem is gondolhattam... most már mindig együtt lehetek veled, az új darabomat te fogod kreálni...

Cecile (boldogsággal): Új darabot írtál?! Mondd, na mond, egy vesszőt se hallgass el — előbb igyunk. (*Fölveszi a poharat.*)

Markó (hirtelen): Ne, ne igyál...

Cecile: De igen, a boldogságunkra! (*Kocint, isznak.*) Na, most mond... ideüljek? Nem, ide te ülsz...

Markó: Mindegy, ül le, kedves. (*Leülnek.*)

Cecile: Címe van már?

Markó: Ideiglenesen: Egy ájult csókban!...

Cecile: Remek! Na, mondd... nem, nem, előbb egy csókot... (*Forrón megcsókolja.*) Na most! Csupa fül vagyok...

Markó: Hát kérlek... (*Ismét a szívéhez kap.*) Jóságos Isten! (*Megtámolyog.*)

Cecile (hozzáugrik): Mi bajod?... egészen elsápadtál!

Markó: A szívem kihagy... Ütess le kérlek...

Cecile (leülteti): Miklós, te beteg vagy? Már volt ez máskor is? Ki az orvosod?

Markó: Nincsen orvosom, én még sohase voltam beteg... de temiattad, igen, temiattad el kell hívni, telefonálj, akármelyik orvost hívd, hogy még idejében...

Cecile: Énmiattam? Hát mi van itt? Mi történt itt?

Markó: A mérég...

Cecile: Micsoda?... (*egy székbe rogy.*)

Markó: Velem ne törődj, még néhány perc és én... de nálad talán még nem késő...

Cecile: Hát ne őrijs meg!

Markó: Hiába minden... (*Egész halakán, mint aki már az utolsó szavakat mondja.*) Amit ettél, mérég... amit ittál, halál... hívj orvost magadnak, én már...

Cecil (fel akar állni, visszasesik): Nem bírom...

Markó: Együtt a halálba... ez volt a tervem... Azt hittem, nem akarsz engem, és én már nem élhettem nélküled... egy ájult csókban megüünk mind a ketten... telefonálj!... Ne hagyj elpusztulni! Imádlak!....

Cecile: Segítség!... Isten, csak annyira erőteljes... (*Megtámolyogva feláll, a telefonhoz kúszik.*)

Markó: Megöltelek egyetlenem!...

Cecile (az ijedség elfojtja a hangját): Halló, halló!... Jöjjön valaki... a rendőr... a rend... orvost... (*Összeszik egy fotójában.*) Nem akárok meghalni... Nem, nem...

Markó: Várj, én megmentelek... ide lefom, igen, ez biztos ellenszer... én már elkéstem, de te még... (*Ír*

egy levélpapírra.) Ne félj, megmen-
telek, egy biztos ellenmérég... (Fel-
áll, hozzámegy.) fogd... vidd, csön-
gesd a portást... (Átadja a papírt.)
Cecile (ájult szemekkel): Mi ez?

Markó (rendes hangon, mosolyogva):
Az új darab vázlat... Pontosan
az, amit húsz év előtt akartam meg-
írni...

Cecile (olvassa a papírlapot): Együtt a
halálba — a haldoklás percében:
sohasem szerettem mást... egy
ájult csókban meggyünk mind a ket-
ten, stb. stb. (Beszélve.) Hiszen ez
az a levél, amit én húsz év előtt
elvittem?!

Markó: No, csakhogy rájössz... Az új
darab vázlat a széljegyzetekben.

Cecile: Ne mondjad!... És azt hiszed,
hogy én ezt az első percben nem
tudtam? Mikor kezdted a mókát, én
már rögtön veled játsztam. Mert
játszani aztán, nagyapa, azt csak
bízd rám. Maga csak kezdje el
mindig a darabot s a többit majd
én!... Csak öregem, (Egy gesztus,

LELESZY BÉLA

a magyar Wells regényelben
egészen egyénies szenvedé-
lyektől túlfűtött és léttel tel-
jes levegőt ad. Olvasóit el-
tudja ragadni az ő ide-
genszerű, izgalommal
teljes furcsa világá-
ba, melyek mint ismeretlen
sugarak világítanak be a mo-
dern élet mélységes titkaiba.
A 288 oldalas, eredeti réz-
karcszerű képekkel tarkított

FEKETE VESZEDELEM

című fantasztikus regé-
nyében a francia idegenlégió
afrikai életét, s a színes és
fehér faj harcát tárgyalja a
csereember személynében ok-
kultista alapon. Ara izléses
kötésben 2 pengő 10 filler
bérmintve. Utánvét 40 fill-
lérral drágább. Beszerezhető a

DÉLIBAB

kiadóhivatalában, Budapest,
VII. kerület, Dohány uca 12

mely a lejátszott jelenetre utal.) ez
a mérég és ez az egész itt — hát
hogyan jön ez a darabba?

Markó: A második felvonás végjelenete.
Azért játszottam meg, hogy kipró-
báljam a hatást.

Cecile (közvetlenül): Nahát, ha min-
denki beveszi úgy, mint én... Nem
is rossz!...

Markó: Hát persze, ez most még csak
vázlat és a publikum nem mingyárt
veszi a lapot úgy, mint te! De azért
te is... láttam, megijedtél egy ki-
csit! Hátha nem is móka?! És én
csakugyan meghalok...

Cecil: Azt még kibírtam volna vala-
hogyan...

Markó: Na, csak most ne akarj fölé-
m kerülni. Húsz év előtt se bírtad ki,
különböztetve nem szöktél volna meg,
a vázlatlappal együtt...

Cecile: Ez is a maga szerencséje, mert
ha ezt akkor megírja...

Markó: Az igaz. Húsz év előtt mindent
másképp láttam...

Cecile: Én is. Tizenhat éves voltam,
amikor a felesége lettem.

Markó: Ha csak egy gyerekünk volna,
már az is húszéves lenne. (Átöleli.)
Na, majd húsz év múlva...

Cecile: Nagy különbség, ami lesz és
ami van.

Markó: Ez a húsz év nem volt — és
köztünk csak négy év különbség
van — ugyanaz a négy év, ami ak-
kor volt, mikor maga tizenhat éves
volt és én meg húsz.

Cecile: Az négy év csak, csak... de mi
lesz a húsz évvel?

Markó: Töröljük... (Megcsókolja.)
Leírjuk. (Csók.) Letörlesztjük.
(Hosszabb csók.) Én máris húsz-
éves vagyok.

Cecile: Negyvenéves korában mindenki
húszéves akar lenni.

Markó: Akarni és bírni — kettő. (Kis-
gyereket jelez.)

Cecile: Nagypapa, hogy érti ezt?

Markó: Ugyanúgy. Sőt! Mi ketten —
meg ő — (Gesztus a kicsire utalva.)

Cecile (ugratva): Húsz év múlva?

Markó: Pont húszéves lesz!

(Függöny.)

Vál-
amely-
szelvé-
Aki b-
kivül!
bélyeg-
pengő-
jében
kell a

Szók-
érdeke-
Túlzot-
és óva-
den n-
fantázi-
tikus
vezet.

Szók-
Kissé
bántva
szembe-
des, s
ébersz-
amit u-
keztéb-
ahhoz,
gorú c-

Tull-
ség. J-
hossza-
ugyan-
szembe-
pityere-
egyéni

Hál-
meleg-
termés-
Egész
mes. M-
marad-
akár j-
jó lem-
életrev-
idegen

Ősz-
és gon-
nek m-
nagyoi-
ilyen
bizalm-
ismer-
ménye-
tvákat
lételn
Mű

Jömerlek! Segítsek?...

A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény.” Minden íráshoz egy szelvény. Aki írásban akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megcimzett, felbélyegzett borítékot és írásonként 2—2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológia” szót.

Szöke leány 1929. Nagyon vigyáz az érdekeire és mindenkiben merénylőt lát. Túlzott féltelme megkeseríti az életét. Lassú és óvatoss mindenben. Fegyelmezett, minden mozdulatát erősen ellenőrzi. Élénk fantáziája van, de ennek iránya pesszimiztikus és így kellemetlen képzelődésekhez vezet.

Szöke kislány. Simulékony egyéniség. Kissé félnék, könnyen érzi magát megbántva s nagyon tapintatos mindenkivel szemben. Alkalmazkodó képessége és csendes, szerény modora sok rokonszenvet ébreszt az emberekben s kárpótolja azért, amit ugyancsak ezen tulajdonságok következtében elmulaszt. Mert bizony nem ért ahhoz, hogy két könyökkel tülekedjék. Szigorú erkölcsű és nagyon komoly.

Tulipán 18. Még fejlődőben lévő egyéniség. Jókedélyű, nagyon szeret mulatni és hosszan elnevetgél minden csacsiságon. De ugyanilyen fogékony a szomorú dolgokkal szemben is és nem kell sok hozzá, hogy elpityeredjék. Kellemes, szerencsés összetételű egyéniség.

Halványsárga rózsza 18. Kifinomodott, melegsívű egyéniség. Ami másnak még természetes, nála már brutálisnak számít. Egész lénye valahogy leheletszerű, sejtelmes. Nem tud számító lenni, ha magára marad, ki van szolgáltatva mindenkinek, akár jót, akár rosszat akarnak vele. Nagyon jó lenne, ha erőszakosan próbálná kissé életrevalóbbá nevelni magát. Nem jó ilyen idegenül állni a világban.

Ószi rózsza. Nagyon pontos, rendszerető és gondos. Ha török, ha szakad, de „rendnek muszáj lenni”. Ambíciós háziaszony, nagyon ügyes és rendkívül büszke minden ilyen irányú teljesítményre. Meglehetősen bizalmatlan, de nem meggyőzhetetlen. Lelkiismeretes, erős megfigyelő. Határozott véleménye van a dolgokról. A beküldött kártyákat nem hiszem, hogy értékesíteni lehetne.

Műgyetem. Rendkívül változó. De néha-

néha mégis vesz egy rukkot és nekimegy valaminek egészen szokatlan lendülettel. Ha határozott életprogramot állítana magának és annak pontról-pontra való keresztülvitelét a leghatározottabban megkövetelné magától, szép eredményeket érhetne el. Túlzott lágyággal és önmaga iránti engedékenységgel a mai nehéz világban alig lehet boldogulni.

Maeska. Az írásminta annyira elmosódott, hogy nem alkalmas az elemzésre.

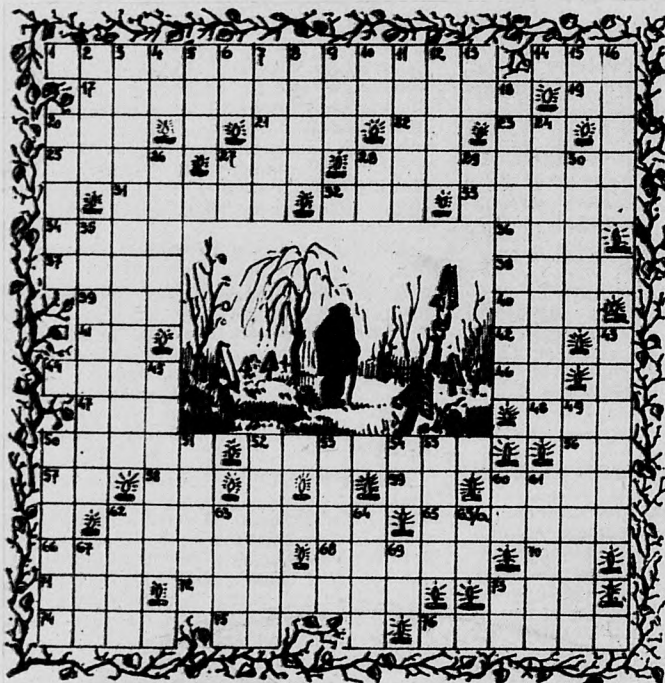
K. Zoltán, Vásárhely. Nagyon temperamentumos, szenvedélyes egyéniség. Még nem érte el fejlődésének tetőfokát. Erős akarat van benne s az akadályokat szinte észre sem veszi. Gyakran tapintatlan, ha kell könyörtelen s nem válogatós az eszközökben. Meglehetősen hiú és ha valaki megsérti, azonnal elégtételt vesz magának. Hirtelenharagú, robusztus egyéniség.

London 24. Nagyon tevékeny és energikus. Praktikus, gyorsan határoz, nincsenek gátolásai. Az elhatározás és a tett egyértelműek nála. A kereskedelmi életben jól használható és érvényesülésre vezető tulajdonságai vannak. Meg tudja ítélni, hogy mit várhat magától és mit várhat másától, nem számít senki segítségére. A sikertelenségek nem deprimálják. Szervezőtehetség.

Az élet értelme. Sok csalódás érte s ma úgy érzi, hogy ezek egészen megváltoztatták. Nagy igyekezet és energia van benne, de ma úgy látja, hogy minden hiábavaló, a sors ellen nem lehet küzdeni. Az anyagi jólétnek igen nagy jelentőséget tulajdonít. Meglehetősen önző, céltudatos és ment minden szentimentalizmustól. Kérdésére csak azt válaszolhatom: túlkeves jelentőséget tulajdonított az élet érzelmi oldalának, szinte leszoktatta magát arról, hogy szeretetet, melegséget érezzen, gyakran szinte műtétet hajtott végre a lelkében, hogy a szerinte fölösleges érzéseket kivágja belőle. Pedig az élet tartalmát éppen ezek az érzések teszik ki. Ha akar tölem tanácsot elfogadni, csak azt tanácsolhatom, hogy az eddig hallgatásra kényszerített meleg lelki hangjainak szenteljen egy kis figyelmet és engedje meg nekik, hogy mesterséges keménysége helyét elfoglalhassák.

Bohém 17 1/2. Írása nem elég fejlett még ahhoz, hogy jellemének hű tükörképe legyen. Az mindenesetre látszik az írásán, hogy jó megfigyelő és jól tud imitálni, utánozni. Van fantáziája is és így nem lehetetlen, hogy van tehetsége a színészetre. Mindenesetre sokat kell tanulnia és művelődnie

Kis fejtő — nagyoknak *

Vízszintes sorok: 1. November elsején ünneplik. 14. Betegség és állat. 17. Ezen a napon a temetőt látogatjuk. 19. Házi szárnyas hangja. 20. Az utolsó vigaszt adja. 21. A függőleges 5. betűi cserével. 22. Kicsinyítő szócska. 23. „A”-val házacska. 25. Öngyilkosokat temetjük ide. 27. Bece női név. 28. Háboruszkodó. 31. Biztatás. 32. Betegség. 33. Részvény része. 34. Sakk műszó. 36. Hajó épül benne. 37. A halál a háborúban... a legtöbbet. 38. Hegy része. 39. Kisközség Veszprémben. 40. Zsiga mássalhangzó. 41. Rövidítés és személyes névmás. 42. Jupiter szerelme. 44. A haláleset ilyen sebet üt az ember lelkén. 46. Rövidítés. 47. Ósszel gyakori. 48. Kártya műszó. 50. A halott arcszíne. 52. Akinek halottja van. 56. Rangjelzés. 57. Multidő ragja. 58. Éktelel férőhely. 59. Kérdőszócska. 60. Itt nagy eseményszámba megy a temetés. 62. Orvosnak jól kell ismernie. 65. Lelki megkönnyebbülést nyújt a bűnösnek. 66. Temetés előtt ez a koporsó helye. 68. Helyhatározó szó. 70. Főrang rövidítése. 71. Női név. 72. Itt írta alá Magyarország a békét. 73. Gyógyszer. 74. Bece női név. 75. Fordítva francia birtokos névmás. 76. Koszorúra is teszik.

Függőleges sorok: 2. Fa. 3. Kinek kedves halottja van... a temetőbe (2 szó). 4. Napszak mássalhangzó. 5. Hárfa. 6. Nóta mássalhangzó. 7. Papi öltözék. 8. Hírneves szobrászunk. 9. Mezőgazdasági eszköz. 10. Ismeretlen. 11. Eltűd. 12. Sóvárog. 13. A 3. függőleges 8. és 10.

betűje. 15. Fa része. 16. Az alvilág csónakosa. 18. Aki drágál valamit. 20. Temetésen szereplő dísznév. 24. Ebben pihen ki az ember a földi fadaralmait. 26. Éneklo tartja kezében. 27. Erzékeljük. 28. Csapadék. 29. A, a, a, a. 30. Nagyon sir. 35. A legnagyobb... a halál háború alatt éri el. 43. Az alvilág csónakosának borralója. 45. Templomi hangszer. 49. Temetésen ez is közreműködik sokszor. 50. Fertőtlenített. 51. Helyhatározó. 52. A halál idővel mindenkit el... 53. Csillagzat. 54. Okozat testvére. 55. Város. 60. „G”-vel koponya része. 61. Nép. 62. Ősszel sok van. 63. Kereskedelmi kitétel. 64. Részecske. 65/a. Fordított összetett mássalhangzó. 67. Ál-lam jövedelme. 69. A függőleges 6. fordítva. 73. Idegen helyesítés.

A 43. számban között keresztrejtvény megfeleltése. Vízszintes sorok: 1. Hajtóvadászatot. 14. Ebró. 15. Agarászat. 16. Csir. 17. Danubius. 19. bariton. 21. Arra. 22. Ak. 23. Karcsl. 25. Akkor. 27. Tor. 28. Izsó. 29. Dé. 30. Ró. 31. Aszaló. 33. Derék. 36. V. k. 37. Ll. 38. Tarok. 39. Éva. 40. Medve. 42. Órak (karó). 43. Kea. 44. ráun. 46. Aml. 48. Da. 50. leire jár. 51. Albán. 55. Yes. 56. Kesergő. 58. Só. 59. Szép Ilonka. 60. Ózd. Függőleges sorok: 1. Herbata. 2. Abrakos. 3. Jr. 4. Tojik. 5. Vadorzó. 6. Agancs. 7. Dan. 8. Árú. 9. Sába. 10. Zsiradék. 11. Azúrkék. 12. Tasak. 13. Ot(t). 18. Boróka. 20. Tailleur. 24. Sódar. 26. Orvvadász. 27/a. Rz. 32. Alvás. 34. Era. 35. Róka. 38. Tó. 39. Ee. 40. Ma. 41. dresz. 43. Killo. 45. Neki. 47. Maga. 49. Anód. 50. Les. 51. Jel. 52. Ásó. 53. Ren. 57. Rk.

Amiről mindenki beszél

1. Kik írták a magyar Himnuszról és mikor hangzott az először a budapesti Nemzeti Színházban?
2. Melyik évben ünnepelték Gensben Kálvin halálának 400 éves évfordulóját?
3. Melyik napon ünneplik az Egyesült-Államokban a függetlenségi ünnepet?
4. Ki, melyik évben fedezte fel az

északi átjárót és milyen tengereket köt az össze?

5. Ki volt az Egyesült-Államok második elnöke?

6. Melyik évben volt a ménfői csata és ki volt a magyar király?

7. Ki a „Bűvös vadász” zeneszerzője és milyen összefüggésben van vele az 1826. évszám?

8. Hogy fejezte be életét Husz János reformátor?

9. Melyik évben választották II. Rákóczi Ferencet fejedelemmé?

10. Melyik évben volt a wagrami csata?

11. Melyik évben nyitották meg a kecskeméti városi múzeumot?

12. Kinek a szerkesztésében indult meg 1844-ben a Pesti Divallapok?

13. Ki a „Himfy szerelmei” szerzője?

14. Ki az „Ördög” c. darab szerzője?

15. Melyik évben volt Jeruzsálem templomának első lerombolása?

BETŰPÓTLÓREJTVÉNYEK

Kezdbetűk helyesen pótolva és függőlegesen olvasva Halottak napjával kapcsolatban három időszerű szavak adnak.

—áp	—ár	—sz
—ró	—ab	—ár
—ót	—ro	—ár
—as	—ab	—ró
—ko	—ko	—om
—ép	—ér	—ra
—da	—va	—ab
—ar	—ar	—ok
	—fa	—ko
	—ag	

BETŰREJTVÉNYEK

n N n n Szt. István
 N N N n Szt. László
 n n n Szt. Imre

tin — — — Ta ta $\frac{é=á}{kedd}$
 $\frac{i}{i}$

Nem dur N à 12:50 P $\frac{6}{6}$ éves fiú e

Tá $\frac{—ár}{Sas}$ **K**
 $\frac{u}{u}$

SZÁMBETŰREJTVÉNYEK

- 5. 4. 3. 2. 1. = elhantol
- 7. 8. 9. 6. = férfinév
- 18. 19. 20. 21. = aki mással szemben
- 22. 23. 25. = előbbre jut
- 24. 26. 27. = ital
- 8. 10. 6. 9. 12. = árvíz a területet
- 17. 11. 13. 14. = nagyközség Pest megyében
- 15. 16. = francia névelő
- 1—27. = aktuális népdal kezdete

A 43. számban közölt rejtvények megfejtése.

Amről mindenki beszél. 1. 1911-ben. 2. 1741. Pozsonyban. 3. 1921-ben. 4. 1922. 5. Wagner Richard. 6. Pizzaro Ferenc. 7. Június 7-én és ha esik úgy 7 héten keresztül szakadatlan tart az eső. 8. 1878-ban Osztrák Nemzeti Bank. 9. Trantenau-nál Gablenz osztrák tábornok megeri Bonon porosz tábornokot. 10. 1812-ben. 11. 1914 június 28-án. 12. 1902-ben. 13. 1886-ban. 14. 1906. Teks Ede szobrász. 15. 1923-ban.

Betűpótlórejtvények. Köszönbánya. Szénbeszerzés. Fuvartétel. Számbetűrejtvény. Kint a pusztán szántokvetek. Betűrejtvények. Ótóra tea és tánc. Mulatóhelyek. Vendégszerelés. Szemes ember. Aranymadár. Fentartott hely.

FORD ALLEN OLIVER

AZ ARANYVÁROS TITKA

cí-
mű 160
oldalas művé-
ben egy amerikai
kötészet forradal-
mának előzményeit, annak
kötészetét és sikerét befejeztét
oly igazságos módon tárgyalja, hogy
az olvasó szinte habzsolja egyik
fejezetet a másik után. Ez a
mű, amelyen példátla-
nul igazságos, olyan
bizarr és mu-
ltságo-
s.

Ára kemény
kötésben, bérmente 1 pengő 20 f.
Beszerezhető a DÉLIBAB kiadó-
hivatalában, Budapest, VII.
kerület, Dohány uca 12 szám

Szerkesztői üzenetek

Olvasóink napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímezett és felbélyegzett válaszhívót küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Déliab” kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Sóstó. A művészno egészen biztosan nagyon megörül a kis ajándéknak. A figyelem még a legnagyobb művészeknek is jól esik. Jobb, ha postán küldi. — **Táncosnó.** Forduljon az Artistaegyesület elnökségéhez. Valószínűleg kedvezően fogják elintézni, mert amint leveléből látjuk, Önnek igaza van. — **R. T., Budapest.** A mi véleményünk is ugyanez volt, amint azt beszámolómban olvashatta. A darab különben is azóta már megbukott. — **Könyvbarát.** A jelzett könyvek a Délibáb könyvesboltjában (VII, Dohány u. 12) kaphatók. Sok érdekes, nagyszerű könyvet vehet — nagyon olcsón. — **Franciá.** Chevallier jelenleg az egyik amerikai filmgyárnak szerződött tagja. Nem egy szerepre, hanem állandóan. Pontosan nem tudjuk, de több ezer dollárt kap hetenként. — **Miért két férje.** 1. Nem tudjuk, hogy melyik filmgyár akarja megfilmesíteni. 2. Küldje be, majd elbíráljuk. — **Kabaré.** Dénes Oszkár táncoskomikus, Delly Ferenc hősszerelmes, Péchy Erzsébet primadonna, Bársony Rózsi szubrett. — **Manóka 131.** Verse nagyon ötletes, de nem nekünk való. — **Török János.** Levelét pontos címre továbbítottuk. — **Huszthy Róbert.** Az „Egy színész halálára” tele van utánérezésekkel. Giccs. A másik jó. Húzásokkal leközöljük. — **Tilly.** Saljapin hír szerint rövidesen ismét vendégszerepelné fog nálunk. A kért művészno nem tagja a M. kir. Operaháznak. A kért cím nem áll rendelkezésünkre, a művésznek nincs állandó lakása. — **Fotó.** Köszönjük a szíves elismerő sorokat. Ha valóban olyan szép, küldje be fényképét valamelyik német vagy amerikai filmgyárnak, talán sikerül meghívást kapnia egy próbafelvételre. Iskolákat elvből nem ajánlunk. — **Dr. L. M. Gerda Maurus** Berlinben filmezik. Käthe von Nagy címe: Berlin W., Pragerstrasse 4. — **Órnagy**

1000. Annak idején kabaréművészno volt. Most Amerikában él, férjhez ment egy dúsgazdag ügyvédhez. Ma körülbelül negyven éves lehet. — **Valentino.** Ha filmszínész akar lenni, ne törekedjék arra, hogy Valentinóhoz hasonlítson, mert a közönség nem szereti az alteregókat. Ha van tehetsége és elvégezte az iskolákat, akkor jelentkezhet az említett filmgyárban. Ha valamilyen összeköttetéssel rendelkezik, hamarabb érhet célt. — **Film-amerika.** Mary Nolan Metronál filmezik. Laura la Plante az Universalnál. Mindkettő szőke és asszony. — **Rímek.** Ha legalább azok volnának, de látszik, hogy egyáltalán nincs tisztában a verselés technikájával. Ne is próbálkozzék tovább. — **Énekesnő.** Basilides Mária az Operaház tagja. Címét ott megtudhatja, de címezheti levelét egyenesen a színházhoz is. Valószínűnek tartjuk, hogy fogadja. — **Izabella.** Színdarabját rendeltetési helyére továbbítottuk. Elég ügyes, lehet, hogy némi változtatással előadják. Ha elolvasták és jönnek találják, értesíteni fogják. — **Zilahy rajongó.** Váci uca 76—78. Hajadon. Sokat dolgozik, nem hisszük tehát, hogy vállalja. Autogramot ad és levelekre is válaszol. — **Mimi.** A „Bohémélet” szövegírója Murger, zenéjét Puccini szerezte. A „Sevillai borbély” zenéjét Rossini szerezte. Adler Adeline jelenleg nem szerepel pesti színpadokon. — **Külföldi magyarok.** Alpár Gitta a berlini Staatsoper tagja. Németh Mária a bécsi Operaház tagja. Pataky Kálmán húsz estére az Operaházhoz szerződött. — **Angol.** Vivian Gibson címe: Berlin—Charlottenburg, Schwarzburgallee 7. Dina Gralla Varsóban született. Haja sötétszőke, szeme barna. Címe: Berlin W., Hohenzollern Strasse 25.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.
Budapest, VII, Dohány uca 12

Szerkeszti: POGÁNY JÓZSEF
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépeknél,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
József 423—39 és József 423—50

DR. MIKES LAJOS

Angol nyelvtana,

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapul vétele mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül az angol nyelvre. — Ára bérmentve 70 fillér

DR. MIKES LAJOS

Német nyelvtana,

csekély fáradsággal, saját erejéből, szórakoztatva tanítja meg a német beszédre. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

ÖNÜGYVÉD

Tanácsadó a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban. 80 oldal, díszes kötésben.

Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér

MADÁCH IMRE

örökké népszerű, halhatatlan színműve:

Az ember tragédiája

melyet jelenleg filmre is feldolgoznak, újra kapható Ára fűzve, bérmentve 60 f.

Minden ember annyit ér,
ahány nyelvet tud!

To'nai francia nyelvtana

abszolút modern, tonetikus alapokon épült és ezzel a módszerrel alkalmas ad azoknak a francia nyelv tudásának a megszerzésére, akik nincsenek megáldva különleges nyelvtanuló tehetséggel. Ára bérmentve - küldéssel 70 fillér

A bűvészel könyve

Különbféle bűvészműtárgyakat tartalmazó könyv 400 ábrával. Ára kötve 5 pengő, portó 50 fillér.

MADEIRA ES
RICHELIEUX

Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz, még pedig hétszáz szebbnél szebb rajzban. Ára bérmentve 2 pengő 50 fillér

Házi cukrászat

160 oldalon sorolja fel a cukrászat receptjeit. Ára kötve 1 pengő 20 fillér bérmentve

Szegedi szakácskönyv

több mint 300 recepttel, díszesen kötve, ára 3 pengő 40 fillér bérmentve

Az itt felsorolt művek kaphatók a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12 alatt és minden könyvkereskedésben. Utánvételes küldésnél minden mű 40 fillérrel drágább!

MINDENÜTT

evilla

Házi-, utcai-, estélyi-, alkalmi-puhákra, pongyolákra, pizsamákra, terhéneműekre, párnákra, függönyökre, lámpaernyőkre stb. stb. legalkalmasabb.

Filtex r.t.